

รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : ภูเขารีสอร์ท
อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

โดย

นายณพพงษ์ ตวงสุขเกษม

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการประกอบการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : ภูเพชรีสอร์ท
อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

โดย
นายพนพงษ์ ดวงสุขเกษม

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการประกอบการ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**MANAGEMENT MODEL FOR SUSTAINABLE ADVENTURE TOURISM , CASE STUDY
OF PHUPHET RESORT , PAK CHONG DISTRICT , NAKHON RATCHASIMA PROVINCE**

By

Mr. Noppong Tuangsukkasem

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

Program of Entrepreneurship

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2011

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : ภูเขารีสอร์ท อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” เสนอโดย นายณพพงษ์ ดวงสุขเกษม เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงเงิน ชื้อภักดี

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงเงิน ชื้อภักดี)

...../...../.....

51602755 : สาขาวิชาการประกอบการ

คำสำคัญ : รูปแบบ / การท่องเที่ยวผจญภัย / อย่างยั่งยืน / ภูเขารีสอร์ท

นพพงษ์ ดวงสุขเกษม : รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา: ภูเขารีสอร์ท อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : ผศ.ดร. ดวงเงิน ช่อภักดิ์. 117 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยภูเขารีสอร์ท ศึกษาผลกระทบต่อชุมชนจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ศึกษาปัญหาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย และศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน ในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหารของภูเขารีสอร์ท ตัวแทนของรีสอร์ทที่มีลักษณะกิจกรรมคล้ายกัน กลุ่มนักท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา กลุ่มนักวิชาการและตัวแทนชาวบ้าน กลุ่มตัวแทนบริษัทขายอุปกรณ์ที่ทำอุปกรณ์สำหรับการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ผลการวิจัยพบว่า

ลักษณะการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของภูเขารีสอร์ท ประกอบไปด้วย การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางภูเขา การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางบกและการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำ โดยภูเขารีสอร์ทได้จัดเป็นกิจกรรมในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทั้งแบบทัวร์สำเร็จรูป (Package Tour) และแบบความสนใจพิเศษ (Special Interest Tour) ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกทำกิจกรรมได้ตามความต้องการ ผลกระทบต่อชุมชนจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย พบว่า เกิดการพัฒนาทางด้านบวกทั้ง 3 ด้าน โดยด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้เศรษฐกิจภายในชุมชนดีขึ้น เกิดการหมุนเวียนของเงินภายในชุมชนเนื่องจากคนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจ้างงานของผู้ประกอบการด้านสังคมและวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น มีการกระจายรายได้ มีการบรรเทาความยากจนและเกิดการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคภายในชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ผู้ประกอบการและชาวบ้านในพื้นที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ในปัจจุบัน มีการปรับทัศนียภาพใหม่จากเดิมเป็นพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เปลี่ยนมาเป็นพื้นที่สีเขียวอุดมสมบูรณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย คือนักท่องเที่ยวยังไม่มีความพร้อมและไม่มีการเตรียมตัวที่ดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจในการทำกิจกรรมท่องเที่ยวแบบผจญภัยและผู้ประกอบการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะแนะนำวิธีการทำกิจกรรมอย่างถูกต้อง การประชาสัมพันธ์ และการรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของ โรงแรม-รีสอร์ท พบว่า การประชาสัมพันธ์มีประสิทธิภาพและสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน คือผู้ประกอบการจะต้องมีการปรับโครงสร้างของการบริหารบนพื้นฐานการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมทั้งปลูกจิตสำนึกในการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ไม่มีการรุกรานหรือทำลายธรรมชาติ

สาขาวิชาการประกอบการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

51602755 : MAJOR : ENTREPRENEURSHIP

KEY WORDS : MODEL / ADVENTURE TOURISM / SUSTAINABLE / PHUPHET RESORT
NOPPONG TUANGSUKKASEM : MANAGEMENT MODEL FOR SUSTAINABLE ADVENTURE
TOURISM , CASE STUDY OF PHUPHET RESORT, PAK CHONG DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA
PROVINCE. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : ASST.PROF. DOUNG-NGERN SUEPAKDEE, Ph.D.,
117 pp.

This research has the purpose for studying the management model for sustainable adventure tourism, case study of Phuphet Resort, the effect to the community from the sustainable adventure tourism, the problem and the resolution of the sustainable tourism, and the way to improve sustainable adventure tourism. The researcher used the quantitative and quality analysis, the questionnaire as a tool for collecting data from the group of executives of Phuphet resort, the representative of the resort, the groups of tourists in the studied area, the group of scholars and the representative of people, the representative of companies selling the equipment for adventure tourism.

The results found that

The character of the adventure tourism of Phuphet resort comprised with the mountain adventure tourism, the land and the sea adventure tourism. Phupet resort provided the activities of adventure tourism as both the package tour and the special interest tour as the requirement for tourists. The effect to the community from the adventure tourism found that the positive improvement such as the economics, caused the community's economics was better. There was the financial rotation in the community because people in the community had more income from the employment of the operators. The society and the culture affected to employ increasingly and to spread wide the income. This relieved the poverty and improved the utilities in the community. The environment affected to the operators and people in the area. They had a part in reserving and improving the present area. The panorama was adjusted from the dirty and empty place to be green and fresh area. The problem caused from the adventure tourism was tourists were not ready and no prepared their body and mind for doing the activities; the operators lacked of the staffs having enough the knowledge and the capacity for advising the activity correctly. The public relations and the recognition of the information of the adventure tourism of hotels – resorts found that the public relation was efficient and able to reach tourists.

The suggestion for apply the research for the management of the sustainable adventure tourism was the operators had to adjusted the structure of the management on base of using the environment efficiently and sustainably including create the conscious mind of the environmental tourism without encroaching and destroying the nature.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงเงิน ชื้อภักดี อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และ ชี้แนะต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวรรษา ธรรมอภิพล รวมถึงคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ทุกวิทยาเขตที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการประกอบการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาในการตอบคำถาม ตลอดจนผู้ที่ช่วยเหลือทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือ และเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายผู้วิจัยใคร่กราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้ความรัก ความห่วงใย เป็นกำลังใจและสนับสนุน ส่งเสริมในทุกๆ ด้านมาโดยตลอด จนทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณประโยชน์ที่ได้รับจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณของ บิดา มารดา และครูอาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอน ชี้แนะแนวทางที่ดีและมีคุณค่าตลอดมา จนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวความคิดทางการท่องเที่ยว.....	5
แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวผจญภัย.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.....	14
แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยว.....	25
ข้อมูลเกี่ยวกับภูเขารีสอร์ท.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ส่วนที่ 1 การศึกษาผลกระทบต่อชุมชนจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย	63
ส่วนที่ 2 การศึกษาปัญหาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว แบบผจญภัย	65
ส่วนที่ 3 การศึกษาการประชาสัมพันธ์ และการรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยว แบบผจญภัยของผู้ประกอบการ โรงแรม-รีสอร์ท	69
ส่วนที่ 4 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มนักท่องเที่ยวในภูเพชรรีสอร์ท	71
ส่วนที่ 5 การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในภูเพชรรีสอร์ท	75
ส่วนที่ 6 การศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวของภูเพชรรีสอร์ท	78
5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	89
สรุปผลการวิจัย	89
การอภิปรายผล.....	94
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	96
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	97
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก แบบนำสัมภาษณ์.....	105
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	109
ประวัติผู้วิจัย.....	117

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การบูรณาการข้อมูลเชิงปริมาณของปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขจากการ ท่องเที่ยวแบบผจญภัย	67
2	การบูรณาการข้อมูลเชิงปริมาณของการประชาสัมพันธ์ และการรับรู้ข้อมูล การท่องเที่ยวแบบผจญภัย.....	71
3	จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย.....	72
4	จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย	75
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของภูเขชรีศรีสอรัท ในภาพรวม.....	79
6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยว ของภูเขชรีศรีสอรัท ด้านการจัดการพื้นที่การท่องเที่ยว	80
7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยว ของภูเขชรีศรีสอรัท ด้านการให้การศึกษาและสื่อความหมาย	81
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยว ของภูเขชรีศรีสอรัท ด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	82
9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยว ของภูเขชรีศรีสอรัท ด้านการบริการท่องเที่ยว	84
10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยว ของภูเขชรีศรีสอรัท ด้านการจัดการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ..	86
11	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยว ของภูเขชรีศรีสอรัท ด้านการส่งเสริมการตลาด	87
12	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยว ของภูเขชรีศรีสอรัท ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน	87
13	สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของนักท่องเที่ยว.....	90
14	สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของผู้ประกอบการ	91

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	บรรยากาศภายในภูเพชร รีสอร์ท	31
2	สภาพภูมิศาสตร์ภายในภูเพชร รีสอร์ท	32
3	แผนที่การเดินทางมายังภูเพชรรีสอร์ท	33
4	บ้านไวโอลาเซีย (Violasia House)	34
5	บ้านใบไม้ (Bai Mai small house)	34
6	ห้องไอริส 1,2 (Iris Large House)	35
7	บ้านการ์ลิคไวน์ (Garlic Wine House)	35
8	บ้านการ์ดิเนีย (Gardinier House)	36
9	บ้านกิงไฟ (King Phai small house)	36
10	บ้านอุบลมณี (Ubonl Manee House)	37
11	บ้านการ์นี่ซอง (Ganisong House)	37
12	บ้านแวนด้าไอวี (Vanda Ivy House)	38
13	เรือนกาสะลอง (Kasalong House)	39
14	เรือนมาลี (Malee House)	39
15	แสดงกิจกรรมผจญภัย การโรยตัว (CLIFF HANGER)	40
16	แสดงกิจกรรมผจญภัย การขี่จักรยาน (ATV)	41
17	แสดงกิจกรรมผจญภัย การยิงธนู (Archery)	42
18	แสดงกิจกรรมผจญภัย B.B.GUN	43
19	แสดงกิจกรรมผจญภัย PAINT BALL	44
20	แสดงกิจกรรมผจญภัย Q-Bike	45
21	แสดงกิจกรรมผจญภัย Trio Bike	45
22	แสดงกิจกรรมผจญภัย จักรยานเสือภูเขา	46
23	แสดงกิจกรรมผจญภัยเรือ CAYAK	47
24	แสดงกิจกรรมผจญภัย WATER CHALLENGE	47
25	แสดงกิจกรรมผจญภัย WATER BALL	48
26	แสดงกิจกรรมผจญภัย WATER BIRD	49

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยนั้นเป็นอีกหนึ่งประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามมีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ รวมถึงมีประวัติศาสตร์อันเก่าแก่ สัมผัสอารยธรรมมาช้านาน จากปัจจัยข้างต้นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่อการส่งเสริมท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีชื่อเสียงไปทั่วโลก ประกอบกับทางภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยว ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งของ ภาครัฐ และภาคเอกชน (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2553) โดยรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เดิมที่มีอยู่แล้ว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่ มนุษย์สร้างขึ้นเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชน รวมทั้งจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยว และกำหนดจุดขายของแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละภาค และกลุ่มจังหวัด ให้มีความเหมาะสมเกื้อกูล ชิงกันและกัน เช่น กรุงเทพมหานครที่ทรงเสน่ห์ อันดามันเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก ภาคเหนือเป็นศูนย์กลางอารยธรรมล้านนา ภาคอีสานเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรมและชายแดน ภาคกลาง เป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวอารยธรรม มรดกโลก และมรดก ธรรมชาติ (อมรชัย ชัยบุญจันทร์, 2553) รวมถึงพัฒนามาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยว โดยจัด ให้มีมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น มาตรฐานธุรกิจนำเที่ยว มาตรฐานการเดินทาง มาตรฐานร้านอาหารจำหน่ายสินค้าที่ระลึก มาตรฐานที่พักและโรงแรม เป็นต้น รวมทั้งพัฒนามาตรฐานบุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น พนักงานโรงแรม พนักงานบริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ พนักงานร้านอาหาร พนักงานรถนำเที่ยว เป็นต้น และปรับปรุงมาตรฐานการให้บริการ ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง กับการท่องเที่ยว ทั้งในด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ค่าธรรมเนียมและค่าบริการของรัฐ ทั้งการ พัฒนา ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ด้านการตลาด และกำหนดกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุน จุดขาย ที่มีความโดดเด่นของไทย ให้เป็นศูนย์กลางระดับโลก โดยเฉพาะความพร้อมของการให้บริการ ทางด้านศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้า ระหว่างประเทศ และศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมทั้งส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เพื่อ ยกกระดับแหล่งท่องเที่ยว ให้เป็นที่รู้จักทั่วโลก ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ทั้งหมด ให้มีความทันสมัย และสนับสนุนซึ่งกันและกัน และเพิ่มประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย ทางด้านความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม (สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร, 2553)

การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่ตื่นเต้นและท้าทาย โดยการควบคุมความเสี่ยงภัย ซึ่งส่วนใหญ่มักจัดในพื้นที่ห่างไกล เป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเดินทางได้ ฟืนฟูร่างกายและจิตวิญญาณ (บริษัท คอร์แพลนนิ่ง แอนด์ ดีเวล ลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน), 2546: 3-11) การจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยต้องมีการจัดการ โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรับผิดชอบต่อสุขภาพ ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของผู้เข้าร่วมกิจกรรม การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย โดยกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยถึงอนุรักษ์ธรรมชาติ (soft adventure tourism) เป็นการจัดกิจกรรมใด ๆ ก็ตามที่มีองค์ประกอบของ ความท้าทาย หรือเสี่ยงภัย การใช้พลังกำลัง การ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเข้า มาเกี่ยวข้อง (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545: 1-2) โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การมีโอกาสประกอบกิจกรรม ที่มีความท้าทายเข้ามาเกี่ยวข้อง ลักษณะของการท่องเที่ยวประเภทนี้ที่นิยมกันมาก คือ การพายเรือ ล่องแก่ง ปีนหน้าผาและไต่เขา ขี่จักรยานเสือภูเขา และการเดินป่า ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่มักจะเกี่ยวพันกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง คือ ป่าเขา ดันน้ำลำธาร หรือสายน้ำต่าง ๆ โดยไม่ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและต่อระบบนิเวศ

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาจากการท่องเที่ยวและเปรียบเทียบระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับ กับผลกระทบระยะยาวจากการท่องเที่ยวแล้วพบว่าการท่องเที่ยวสามารถส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวก และด้านลบกับทรัพยากรธรรมชาติ เพราะธรรมชาติอันงดงามได้ถูกทำลายจากการบุกเบิกพื้นที่ของ ธุรกิจประเภทท่องเที่ยว โดยปัญหาเหล่านี้เกิดจากการจัดการท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ ขาดการวางมาตรการช่วยเหลือฟื้นฟูธรรมชาติ ระบบนิเวศจึงถูกทำลายจนยากที่จะทำให้กลับมี สภาพกลับมาเหมือนเช่นเดิม ผู้ศึกษาซึ่งเป็นทายาทผู้ถือหุ้นของภูเพชรรีสอร์ท อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยและ ผลกระทบจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของภูเพชรรีสอร์ท เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบ การท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืนและเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว แบบผจญภัย รวมถึงเป็นฐานข้อมูลให้กับโรงแรมรีสอร์ทที่ต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยภูเพชรรีสอร์ท
- 2.2 เพื่อศึกษาผลกระทบต่อชุมชนจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

- 2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน
- 2.4 เพื่อศึกษาถึงปัญหาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย
- 2.5 เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในภูเขชรีสอร์ท
- 2.6 เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ต บริเวณ

อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาประวัติความเป็นมาของภูเขชรีสอร์ท แนวความคิดทางการท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวผจญภัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาคือ ภูเขชรีสอร์ท อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

3.3 ขอบเขตเชิงเวลา ระยะเวลาการศึกษาวิจัย ตั้งแต่เดือน มกราคม 2553 – มกราคม 2555 รวมระยะเวลา 24 เดือน

3.4 ขอบเขตเชิงประชากร ในงานวิจัยจะเก็บข้อมูลจากตัวแทนของกลุ่มของประชากรที่สามารถให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม ผู้บริหารของภูเขชรีสอร์ท ตัวแทนของรีสอร์ตที่มีลักษณะกิจกรรม รมคล้ายกัน กลุ่มผู้รู้ในพื้นที่ศึกษา กลุ่มของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา และตัวแทนบริษัทขายอุปกรณ์ที่ทำอุปกรณ์สำหรับการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 4.1 ทราบรูปการจัดการการท่องเที่ยวแบบผจญภัยภูเขชรีสอร์ท
- 4.2 ทราบผลกระทบต่อชุมชนจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย
- 4.3 ทราบแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน
- 4.4 ทราบถึงสาเหตุและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย
- 4.5 ทราบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในภูเขชรีสอร์ท
- 4.6 ทราบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของ โรงแรม-รีสอร์ต บริเวณ

อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยว หมายถึง การที่คนเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ และตลอดระยะเวลาเหล่านั้น ได้มีกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้น การไปเที่ยวชมสถานที่ที่สวยงามหรือทัศนียภาพแปลก ๆ หรือเดินซื้อสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น

การท่องเที่ยวแบบผจญภัย หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษที่นักท่องเที่ยวแต่ละคนเข้าไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนานตื่นเต้นหวาดเสียว ผจญภัย มีความทรงจำ ความปลอดภัย และได้ประสบการณ์ใหม่

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวรวมทั้งการจัดการทั้งปัจจุบัน และอนาคต โดยต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตที่มีต่อการท่องเที่ยว และตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชากร ให้ประชาชนทุกคนได้ประโยชน์จากทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

การท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ นับตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามประเมินผลเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน รักษาสภาพแวดล้อม ตลอดจนเกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมในชุมชน

ผลกระทบจากการท่องเที่ยว หมายถึง ผลอันสืบเนื่องจากการจัดการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมชุมชนทั้งในด้านบวกและด้านลบ

การจัดการ หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ภูเขารีเสอร์ต หมายถึง สถานที่พักผ่อนแห่งหนึ่งใน อำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา ซึ่งมีกิจกรรมต่าง ๆ จัดไว้สำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ภูเพชรรีสอร์ท อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสาร ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น เอกสาร ตำรา งานวิจัยและระบบสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมา กำหนดขั้นตอนของการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

1. แนวความคิดทางการท่องเที่ยว
2. แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวผจญภัย
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
4. แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยว
5. ข้อมูลเกี่ยวกับภูเพชรรีสอร์ท
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดทางการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง มีผู้กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548: 5-6) ได้อ้างถึง นิยามขององค์การสหประชาชาติในคราวประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยว ณ กรุงโรม เมื่อปี พ.ศ. 2506 ไว้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทาง (Travel) ที่มีเงื่อนไข 3 ประการคือ

1. เป็นการเดินทางที่ไม่ได้ถูกบังคับหรือเพื่อรับสินจ้าง โดยการวางแผนเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง และใช้ยานพาหนะนำไปในระยะไกลหรือไกลก็ได้
2. มีจุดหมายปลายทางที่จะไปอยู่เป็นการชั่วคราวในช่วงเวลาหนึ่งและต้องเดินทางกลับที่อยู่อ่เดิม
3. มีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ในการเดินทางใด ๆ ก็ได้ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

ปรีชา แดงโรจน์ (2544: 29 -30) ได้อธิบายเพิ่มเติมของจุดมุ่งหมายของการเดินทางท่องเที่ยวไว้ว่าเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ หลาย ๆ อย่างดังต่อไปนี้

1. เพื่อพักผ่อนในวันหยุด
2. เพื่อวัฒนธรรมหรือศาสนา
3. เพื่อการศึกษา
4. เพื่อการกีฬาและบันเทิง
5. เพื่อชมประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ
6. เพื่องานอดิเรก
7. เพื่อเยี่ยมเยือนญาติมิตร
8. เพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ
9. เพื่อเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนา

วรรณ วลัยวานิช (2539: 7) ให้ความหมายว่า “การท่องเที่ยว” หมายถึง การที่คนเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ และตลอดระยะเวลาเหล่านั้นได้มีกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้น การไปเที่ยวชมสถานที่ที่สวยงามหรือทัศนียภาพแปลก ๆ หรือเดินซื้อสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น

ทรัพยากรการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2529: 22) ได้จำแนกทรัพยากรการท่องเที่ยวไว้ 3 ประเภทคือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ หมายถึง สภาพทางกายภาพของธรรมชาติที่มีความสวยงามหรือน่าสนใจ เช่น ภูเขา น้ำตก ลำธาร ทะเลสาบ ทะเลทราย ทะเลเกาะแก่งต่าง ๆ
2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนา หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นตามวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ ทั้งที่เป็นมรดกอดีตและสร้างขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเป็นวัตถุ พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้าง แต่มีผลดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เช่น อนุสรณ์สถาน เมืองโบราณ ศาสนสถาน พระราชวังโบราณ วัดอุทยานพิพิธภัณฑสถาน เป็นต้น
3. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม ประเพณีและกิจกรรม หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม และกรประพฤติปฏิบัติยึดถือสืบต่อกันมาตลอดมา ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เช่น สภาพชีวิตริมแม่น้ำลำคลอง เรือนแพหมู่บ้านชาวเขา ศูนย์วัฒนธรรม สวนสนุก งานเทศกาล ประเพณีต่าง ๆ การแข่งขันเรือยาวการฟ้อนรำ ศิลปะการแสดงต่าง ๆ เป็นต้น

องค์ประกอบของทรัพยากรท่องเที่ยว

ทรัพยากรท่องเที่ยวจะต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 องค์ประกอบ หรือ 3A's (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548: 50-57) ดังต่อไปนี้

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของทรัพยากรท่องเที่ยวที่ต้องมีสิ่งดึงดูดใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ในการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชมสถานที่นั้น ๆ ซึ่งสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวย่อมแตกต่างกันไปตามประเภทของทรัพยากรท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มย่อมสนใจสิ่งดึงดูดใจของทรัพยากรท่องเที่ยวแต่ละประเภทไม่เหมือนกัน เช่น นักท่องเที่ยวกลุ่มหนึ่งอาจสนใจด้านความสวยงามของธรรมชาติ ก็ชอบไปเที่ยวภูเขา หรือหาดทราย หรือนักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่งอาจสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม ก็ชอบไปเที่ยวชมวิถีชีวิตของชาวเขา หรือนักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่งอาจสนใจด้านโบราณสถาน ก็ชอบไปเที่ยวชมอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ภาพลักษณ์และราคาค่าเข้าชมของทรัพยากรท่องเที่ยวก็มีส่วนในการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมด้วย

2. ทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง (Accessibility) เป็นปัจจัยที่สำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยวที่ต้องมีเส้นทาง หรือ โครงข่ายขนส่งที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นั้นตลอดจนสามารถติดต่อเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง แต่ถ้าขาดเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวแล้ว แม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะมีความสวยงามประทับใจหรือมีคุณค่าสูงส่งเพียงใดก็ตามย่อมจะไร้ความหมายอย่างสิ้นเชิง เพราะไม่สามารถเดินทางเข้าไปเยี่ยมชมทรัพยากรนั้นได้ เช่น ถนน สถานีขนส่งทางรถยนต์ ท่าเรือ และท่าอากาศยานเป็นต้น เพื่อให้ธุรกิจกิจการขนส่งสามารถนำนักท่องเที่ยว เดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย

3. ทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยว ที่ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวให้ได้รับความสุข ความสบาย และความประทับใจ ทำให้นักท่องเที่ยวอยากจะทำท่องเที่ยววันขึ้น โดยปกติสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้รัฐบาลจะเป็นผู้จัดหา และพัฒนาเพื่อบริการแก่ประชาชนของตนเองอยู่แล้ว สำหรับนักท่องเที่ยวถือเป็นผลพลอยได้จากการให้บริการเหล่านี้ ซึ่งอาจแยกประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวประเภทการเข้า-ออกเมือง เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญ เพราะเป็นประตูแรกที่นักท่องเที่ยวจะผ่านเข้าประเทศ โดยปกตินักท่องเที่ยวต่างชาติจะเดินทางเข้าออกประเทศ จะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริการเข้าออกประเทศอย่างประทับใจแก่นักท่องเที่ยวมากที่สุด เพื่อให้ นักท่องเที่ยวอยากเดินทางมาซ้ำอีก

3.2 สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทโครงสร้างพื้นฐาน เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการยังชีพของประชาชน หรือที่เรียกว่า สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ โดยที่รัฐบาลของแต่ละประเทศ พยายามสร้างสิ่งเหล่านี้แก่ประชาชนในประเทศของตนให้ได้รับความสะดวกสบายอยู่อย่างเป็นสุข และส่งผลเป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย ประเทศใดมีบริการสาธารณูปโภค และสาธารณูปการที่ดี ย่อมทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายในการเข้ามาเยี่ยมชม และเกิดความประทับใจอยากกลับมาท่องเที่ยวอีก

3.3 สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทความปลอดภัย ที่มุ่งให้ความปลอดภัยทางร่างกาย ชีวิตและทรัพย์สิน แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว ในการตัดสินใจที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ใดก็ตาม นักท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงความปลอดภัยทางร่างกาย ชีวิตและทรัพย์สินเป็นสำคัญ หากมีข่าวความไม่ปลอดภัยเกิดขึ้นที่ใดนักท่องเที่ยวก็จะรู้สึกไม่ปลอดภัยหากเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวที่นั่น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว เช่นกัน

ประเภทของการท่องเที่ยว

ดูย ชุมสาย (2527: 49-54) ได้กล่าวถึงประเภทของการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกและเพื่อสิ่งอื่นๆ ที่จะมีผลเพื่อความสนุกสนาน
2. การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน มักจะใช้วันหยุดเพื่อพักผ่อนทั้งร่างกายและมักจะเอาภาวะอากาศเป็นเกณฑ์ตัดสินใจว่าจะไปท่องเที่ยวที่ไหน
3. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จะเป็นการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ในแ่งมานุษยวิทยา สังคมวิทยา หรือข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์
4. การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา นักท่องเที่ยวมีจุดประสงค์หลักเพื่อ ไปชมการแข่งขันกีฬาครั้งใหญ่ ๆ ของโลก เช่น กีฬาโอลิมปิก หรือเดินทางไปเล่นกีฬานิตต่าง ๆ เช่น การเล่สกีเรือใบ ปีนเขา เป็นต้น
5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ เป็นผลพลอยได้จากการเดินทางไปธุรกิจ ซึ่งนักธุรกิจอาจเจียดเวลาเพื่อการท่องเที่ยวด้วยในบางครั้ง
6. การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา ในการประชุมสัมมนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกือบจะไม่มีกรยกเว้นการนำเที่ยวเข้าไปในรายการของการประชุมสัมมนาด้วย
7. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาบุคคลบางพวกที่เดินทางไปตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อทำการศึกษาหรือทำงานวิจัยโดยใช้เวลานาน ๆ จึงนับได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวอีกประเภทหนึ่งด้วย

ปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยว

วิชัย เทียนน้อย (2528: 15) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ว่ามีปัจจัยสำคัญ คือ

1. ความเร่งรีบในการทำงาน จากการทำงานที่เคร่งเครียดที่ต้องใช้กำลังกายและกำลังความคิดเป็นอย่างมาก ร่างกายจึงจำเป็นต้องพักผ่อนเพื่อให้การทำงานช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2. รายได้ของประชากรดีขึ้น จากที่ประชากรมีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้นและมีเวลาว่างพอที่จะนำมาใช้เพื่อการพักผ่อน

3. ความสะดวกในการคมนาคม ในสภาพปัจจุบันที่การคมนาคมติดต่อไปมาสะดวกสบาย จึงเป็นแรงจูงใจทำให้ประชากรอยากไปใช้บริการท่องเที่ยว

4. มีเวลาว่าง จากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้เครื่องมือใช้มีประสิทธิภาพ นำมาใช้แทนแรงงานคนได้ การผลิตสินค้าจึงเป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้คนมีเวลาว่างมาก

5. จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ทำให้ชุมชนเมืองมีสภาพแวดล้อมแออัด ยัดเยียดและเกิดมลภาวะ ประชากรในเมืองจึงหาโอกาสไปท่องเที่ยวในชนบท ในขณะที่เดียวกันชาวชนบทก็ต้องการเดินทางไปชมความเจริญเติบโตในด้านต่าง ๆ ของเมืองด้วย สำหรับชายแก่ผู้มาเยือน เป็นการหารายได้จุนเจือครอบครัวเพิ่มขึ้น

ขณะที่ปานใจ สุมะตินนท์ (2532: 12) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1. ปัจจัยผลักดัน เป็นสภาพเงื่อนไขกระตุ้นให้เกิดแรงผลักดันให้บุคคลตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยว ได้แก่ ความเร่งรีบจากการทำงาน สุขภาพอนามัยที่ไม่ดี ความแออัดเนื่องจากประชากรมากเกินไป ความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ในสถานที่แปลกใหม่ ความต้องการเดินทางไปเยี่ยมญาติเพื่อนฝูง คนรู้จัก การไปทำธุรกิจและหน้าที่การงาน รวมทั้งการท่องเที่ยวเพื่อเหตุผลด้านสถานภาพและชื่อเสียงของตน

2. ปัจจัยดึงดูด เป็นสภาพเงื่อนไขที่ดึงดูดให้บุคคลเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่

2.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมที่ดีขึ้น ของประชากรและประชาชาติ เช่น รายได้ของประชากรดีขึ้น ความสะดวกสบายของการคมนาคม เป็นต้น

2.2 ปัจจัยด้านแหล่งศิลปวัฒนธรรม เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางโบราณคดี และทางประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์สถาน สถานที่ทางการเมือง สถานที่ทางการศึกษาที่น่าสนใจ เป็นต้น

2.3 ปัจจัยด้านวัฒนธรรมและประเพณี เทศกาลงานประเพณี ศิลปวัฒนธรรมการ
แสดงดนตรี และภาษา เป็นต้น

2.4 ปัจจัยด้านกายภาพ เช่น สภาพภูมิอากาศ ทัศนียภาพ ชีวิตสัตว์ป่า เป็นต้น
องค์ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Business in Tourism Industry)
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประกอบด้วยธุรกิจการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ประเภทต่างๆ 7 ประเภท (ปรีชา แดงโรจน์: 2544: 39) ได้แก่

1. ธุรกิจที่พักแรม (Accommodation)
2. ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (Travel Agent and Guide)
3. ธุรกิจจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก (Shopping and Souvenir)
4. ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม (Food and Beverage)
5. ธุรกิจการคมนาคมและการขนส่ง (Communication and Transportation)
6. ธุรกิจบันเทิงและพักผ่อน (Entertainment and Recreation)
7. ธุรกิจอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว (Other services related to tourist activities)

ความเกี่ยวข้องของชุมชนกับการท่องเที่ยว

สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2542: 3-50, 3-52) ได้กล่าวถึง
ชุมชนมีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไว้ ดังนี้

1. ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ มี 2 ประการ คือ

1.1 ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

- 1.1.1 เกิดการสร้างงาน คนในชุมชนมีงานทำ
- 1.1.2 การพัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการการท่องเที่ยว
- 1.1.3 เกิดระบบตลาด ทำให้เกิดการจัดซื้อจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น

ต่อการท่องเที่ยว

- 1.1.4 เกิดการผลิตวัตถุดิบของท้องถิ่นเพื่อป้อนระบบตลาด
- 1.1.5 สร้างแหล่งรายได้ใหม่ที่เกิดจากการท่องเที่ยว
- 1.1.6 เพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนในชุมชน

1.2 ด้านสังคม ได้แก่

- 1.2.1 มีการพัฒนาในทางสร้างสรรค์
- 1.2.2 การติดต่อทางสังคมเป็นรูปแบบมากขึ้น

1.2.3 เกิดสัญญาณทางสังคมจากการตกลงในสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ
ที่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

1.2.4 ได้รับการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น

1.2.5 กระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนสนใจพัฒนาการศึกษาของตนเองและคน
รอบข้าง

1.2.6 การสาธารณสุขได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น

1.2.7 มีการเอาใจใส่ต่อการบริการทางสังคมมากขึ้น

2. ผลกระทบทางลบที่ได้รับ

ผลกระทบทางลบจากการท่องเที่ยวของชุมชน ได้แก่ เมื่อนักท่องเที่ยวมีมากและมี
การจัดการในชุมชนที่ไม่ดี ขนาดชุมชนอาจเติบโตมากเกินไป โครงสร้างการบริหารภายในชุมชน
อาจเปลี่ยนแปลงได้ และผลกระทบจากการถูกกลืนจากวัฒนธรรมและวิถีชีวิตภายนอก

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทำให้ทราบถึง ความหมายของการ
ท่องเที่ยว และองค์ประกอบของทรัพยากรท่องเที่ยวจะต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 องค์ประกอบ
คือ 1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) 2. เส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง (Accessibility) และ
3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาเรื่อง รูปแบบ
การจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ภูเขาพระศรีสอรัท อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา
โดยนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบสอบถามในส่วนของการจัดการท่องเที่ยวของภูเขาพระศรีสอรัท

2. แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย

นิศา ชัชกุล (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย หมายถึง กิจกรรม
การเดินทางจากถิ่นที่อยู่จากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง โดยมีเหตุจูงใจเพื่อการพักผ่อน เพื่อความเพลิดเพลิน
เพื่อสุขภาพ เพื่อการกีฬา เพื่อการศึกษา หรือเพื่อเหตุจูงใจอื่นๆ และในระหว่างเดินทางท่องเที่ยวอาจจะ
มีเหตุการณ์ต่างๆเกิดขึ้นหรือต้องเผชิญหน้าหรือทำทาบกับการเสี่ยงภัยที่อาจเกิดขึ้น โดยผู้เดินทางอาจ
จะคาดการณ์ได้หรือคาดการณ์ไม่ได้ว่าจะเกิดขึ้น

การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) สามารถให้คำจำกัดความได้ว่าเป็นการ
ท่องเที่ยวที่ตื่นเต้นและท้าทาย โดยการควบคุมความเสี่ยงภัย ซึ่งส่วนใหญ่มักจัดในพื้นที่ห่างไกล
เป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเดินทางได้ฟื้นฟูร่างกายและจิตวิญญาณ (บริษัท คอร์แพลนนิ่ง แอนด์ ดีเวล

ลอปเมนต์ จำกัด (มหาชน), 2546: 3-11) ทั้งนี้ ต้องมีการจัดการโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรับผิดชอบ ต่อสุขภาพ ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

สำหรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้คำจำกัดความและขอบเขตของคำว่า การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย โดยรวมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยที่อ่อนนุ่ม ธรรมชาติ (soft adventure tourism) หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ก็ตามที่มีองค์ประกอบของ ความท้าทาย หรือเสี่ยงภัย การใช้พลังกำลัง การได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเข้ามาเกี่ยวข้อง (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545: 1-2) โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การ มีโอกาสประกอบกิจกรรมที่มีความท้าทายเข้ามาเกี่ยวข้อง ลักษณะของการท่องเที่ยวประเภทนี้ที่นิยม กันมาก คือ การพายเรือ ล่องแก่ง ปีนหน้าผาและไต่เขา ขี่จักรยานเสือภูเขา และการเดินป่า ส่วนใหญ่ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มักจะเกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง คือ ป่าเขา ต้นน้ำลำธาร หรือสายน้ำต่าง ๆ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและต่อระบบนิเวศ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545: 15-16)

หิรัญญา กลางนุรักษ์ (2552) ได้ให้ความหมาย ของการท่องเที่ยวผจญภัยไว้ดังนี้ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย หมายถึง หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มี ลักษณะพิเศษ ที่นักท่องเที่ยวแต่ละคณะเข้าไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น หวาดเสียว ผจญภัย มีความทรงจำ ความปลอดภัย และได้รับประสบการณ์ใหม่

การจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย

นิตา ชัชกุล (2547) กำหนดแนวทางการจัดการและลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ไว้ดังนี้ ลักษณะของการจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยคล้ายกับการจัดการท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ แต่แตกต่างกันในเรื่องของความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยว กิจกรรมที่จัดหรือนำเสนอแก่นักท่องเที่ยวและการเตรียมการอุปกรณ์ต่างๆ การจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยอาจแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยแบบทัวร์สำเร็จรูป (Package Tour)

การจัดการท่องเที่ยวแบบนี้บริษัทนำเที่ยวจะจัดโปรแกรมไว้ล่วงหน้า โดยกำหนด วัน เวลาในการออกเดินทาง สถานที่ที่จะพักแรมและกิจกรรม รวมทั้งพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง และการบริการต่างๆระยะเวลาการจัดการท่องเที่ยวอาจมีตั้งแต่ 2 วัน 1 คืน ไปจนถึง 7 วัน 6 คืน ซึ่งแต่ละบริษัทจะจัดเส้นทางท่องเที่ยวไว้หลายๆเส้นทางเพื่อให้นักท่องเที่ยวเลือก

2. การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยแบบความสนใจพิเศษ (Special Interest Tour)

เป็นการจัดการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากนักท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นผู้กำหนดเส้นทาง สถานที่วัน เวลาเอง ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะป็นกลุ่มของผู้ที่มีความสนใจเป็นพิเศษ

เฉพาะทางเช่น มาดุนก ศึกษาเรื่องแมลง ศึกษาทางด้านพฤกษศาสตร์ เป็นต้น การจัดทัวร์แบบนี้ทางบริษัทนำเที่ยวจะจัดกิจกรรมคล้ายกันกับแบบแรกเขาไปใน โปรแกรม และจัดหามัคคุเทศก์ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านให้

ลักษณะการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย

การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยในปัจจุบันมีมากมายหลายรูปแบบ แต่ที่กำลังได้รับความนิยมในประเทศไทยอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางบก ประกอบไปด้วย
 - 1.1 การเดินป่า (รวมถึงการนั่งช้าง ส่องสัตว์)
 - 1.2 การดูนก
 - 1.3 การดูผีเสื้อ
 - 1.4 การเที่ยวถ้ำ
 - 1.5 การปีนหน้าผา หรือไต่เขา
 - 1.6 การขี่จักรยาน
2. การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำหรือทางทะเล ประกอบไปด้วย
 - 2.1 การล่องแก่ง
 - 2.2 การพายเรือแคนู หรือคายัค
 - 2.3 การเล่นเรือใบ หรือวินเซิร์ฟ
 - 2.4 การดำน้ำ (ดำน้ำตื้นและน้ำลึก)

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยในประเทศไทย

สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (2549) ได้จำแนกรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. แบบธรรมดาทั่วไป (Common adventure) เป็นการท่องเที่ยวเชิงให้ความรู้เป็นหลัก ส่วนกิจกรรมจะเป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องการความเป็นมืออาชีพเลย เช่น การนั่งรถชมเมือง การล่องเรือตามแก่งต่าง ๆ หรือแม้แต่การอยู่แบบโฮมสเตย์ เพื่อสัมผัสวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชาวบ้าน เป็นต้น
2. แบบซอฟท์ แอดเวนเจอร์ (Soft adventure) เป็นการท่องเที่ยวแบบที่มีกิจกรรมที่ง่าย ๆ ธรรมดา ไม่ต้องอาศัยความรู้ในการทำกิจกรรมมากนัก เน้นความบันเทิงและความผ่อนคลายจากการท่องเที่ยว เช่น การปั่นจักรยานทางธรรมดเพื่อชมธรรมชาติและวิถีชีวิตชาวบ้าน การดำน้ำ การส่องนก การดูดาว การพายเรือ เป็นต้น

3. แบบเอ็กซ์ตรีม แอดเวนเจอร์ (Extreme adventure) ถือเป็นกิจกรรมที่ท้าทายที่จำเป็นต้องใช้ความรู้ในการทำกิจกรรมที่จัดให้ไว้เป็นอย่างสูง และเหมาะกับคนที่รักการผจญภัยเป็นอย่างมาก เช่น การปีนผา การผจญภัยโดยการเดินป่าดิบ การล่องแก่ง หรือการปั่นจักรยานเสือภูเขาที่ต้องอาศัยทางลาดชัน เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทำให้ทราบถึง ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การจัดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. แบบสำเร็จรูป (Package Tour) 2. แบบความสนใจพิเศษ (Special Interest Tour) ลักษณะการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยที่กำลังได้รับความนิยมในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางบก 2. การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำหรือทางทะเล ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ภูเพชรรีสอร์ท อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา โดยนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบนำสัมภาษณ์ในส่วนของคุณูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

3. แนวความคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2547: 16) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน คือ การบริหารจัดการท่องเที่ยวให้พัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างรอบคอบระมัดระวัง เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงทางสุนทรียภาพมีการจัดการทรัพยากร

ประเวศ วะสี (2537 อ้างถึงใน ศรีชัย เลิศศรีภักย์มงคล, 2540: 12) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีลักษณะของการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่ดี ได้เข้าใจคุณค่าอันสูงส่งของวัฒนธรรมนั้นจะเป็นสิ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย ทำให้คนไทยมีความรู้มากขึ้น ได้รายได้จากความรู้ และนักท่องเที่ยวได้อรรถประโยชน์จากพุทธศาสนา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้มีคุณภาพของการพัฒนาเกิดขึ้น

บุญจง ขาวสิทธิวงษ์ (2541: 241) ได้กล่าวถึงการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable development) หมายถึง การพัฒนาที่เพิ่มคุณภาพชีวิตแก่มนุษย์โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม หรือไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาในยุคลูกหลานต่อไป

พระธรรมปิฎก (2539: 60) ได้กล่าวถึงการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable development) หมายถึง นโยบายที่สนองความต้องการของประชาชนในปัจจุบัน โดยไม่ต้องทำลายทรัพยากรซึ่งเป็นที่ต้องการในอนาคต

สุภาณี โถทองคำ (2543: 19) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable development) ว่าเป็นขบวนการเปลี่ยนแปลงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ มีแนวทางลงทุนทางการเงิน การพัฒนาเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงด้านสถาบัน ซึ่งต้องสอดคล้องกับปัจจุบันและความต้องการในอนาคต จะต้องขึ้นอยู่กับการคิดเห็นทางการเมืองด้วยว่าจะออกมาในแนวทางไหน และมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2542: 50) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนไว้ว่า หมายถึง การท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดบริการอื่น ๆ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดย

1. จะต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อกระบวนการท่องเที่ยว
2. ให้ประชาชน ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต มีส่วนร่วมต่อขบวนการท่องเที่ยว
3. ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. ต้องชี้้นำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542: 26) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ว่าการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีลักษณะที่สำคัญอยู่ 6 ประการดังต่อไปนี้

1. เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท ทั้งแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม
2. เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว
3. เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว
4. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรม
5. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนยาว
6. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น และคืนประโยชน์กลับสู่ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น

ความเป็นมาและแนวทางการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

เทิดชาย ช่วยบำรุง (2549: 25) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ว่าแนวคิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืนนี้เกิดขึ้นในช่วงทศวรรษ 1980 ทั้งนี้ในการประชุมสุดยอดแห่งสหประชาชาติที่นครริโอเดจาเนโร ประเทศบราซิล ในปี พ.ศ. 2535 ที่เรียกว่า Rio Summit หรือ Earth Summit มีอนุสัญญา 1 ใน 5 ฉบับคือ Agenda 21 หรือแผนแม่บทของโลกที่กล่าวถึง การพัฒนาทุกประเภทต้องเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับประเทศไทยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้มีการกำหนดเป้าหมาย สูงสุดในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับนักท่องเที่ยวและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยในระยะยาวได้

การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยหลักการ 10 ประการ ดังนี้

1. การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using Resource Sustainable) การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดีให้คุ้มค่า ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญและเป็นแนวทางการทำธุรกิจในระยะยาว

2. การลดการบริโภคที่มากเกินไปจนความจำเป็น (Reducing Over-consumption and Waste) การลดการบริโภคที่มากเกินไปและการลดของเสียจะช่วยหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาวและเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยว

3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม (Maintaining Diversity) การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาวและจะช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

4. การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating Tourism into Planning) การประสานงานพัฒนาการท่องเที่ยวเข้ากับกรอบแผนกลยุทธ์การพัฒนาแห่งชาติ การพัฒนาท้องถิ่นและการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จะช่วยขยายศักยภาพทางการท่องเที่ยวในระยะยาว

5. การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น (Supporting Local Economy) การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาด้านราคาและคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัดแต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดการทำลายอีกด้วย

6. การมีส่วนร่วมเต็มที่ของท้องถิ่น ในสาขาการท่องเที่ยว (Involving Local Communities) การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของท้องถิ่นในสาขาการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่สร้างผลตอบแทนแก่ประชากรและสิ่งแวดล้อมโดยรวม แต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการ การท่องเที่ยวอีกด้วย

7. การปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ (Consulting Stakeholders and the Public) การปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียหรือผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้อง มีความจำเป็นในการที่จะร่วมงานไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งร่วมแก้ปัญหาและลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน

8. การฝึกอบรมบุคลากร (Training Staff) การฝึกอบรมบุคลากรโดยสอดคล้องแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาแบบยั่งยืนต่อบุคลากรท้องถิ่นระดับจะช่วยยกระดับการบริการ การท่องเที่ยว

9. การตลาดที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างพร้อมมูล (Marketing Tourism Responsibly) การตลาดที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างพร้อมมูล มีผลทำให้นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจและเคารพในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวจะช่วยยกระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย

10. การวิจัยและการติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ (Undertaking Research) การวิจัยและการติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต่อการช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มผลประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและนักลงทุน

ในการประชุม GLOBE'90 ประเทศแคนาดา (สุพัตรา กลับดี, 2545: 10-12) ได้ให้คำจำกัดความ การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง “การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และผู้ที่เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่างๆ ของอนุชนรุ่นหลัง การท่องเที่ยวนี้มีความหมายถึง การจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศน์ด้วย”

โดยมีหลักการพื้นฐานของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using resource sustainable) ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม เป็นสิ่งสำคัญ และเป็นแนวทางในการทำธุรกิจในระยะยาว
2. การลดการบริโภคที่มากเกินไป และความสิ้นเปลือง (Reducing over-consumption and waste) เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาวและเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยว

3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติและวัฒนธรรม (Maintaining diversity) มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาว และช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

4. ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้ากับกรอบแผนกลยุทธ์การพัฒนาแห่งชาติ การพัฒนาท้องถิ่น และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Integrating tourism into planning) จะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยวในระยะยาว มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

5. การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น (Supporting local economics) โดยพิจารณาด้านราคา และคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายอีกด้วย

6. การให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม (Involving local communities) โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในสาขาการท่องเที่ยว ไม่เพียงแต่สร้างผลประโยชน์ตอบแทนแก่ชุมชน และสิ่งแวดล้อมโดยรวมเท่านั้น แต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพของประสบการณ์การท่องเที่ยวอีกด้วย

7. ปรึกษาหารือกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและสาธารณชน (Consulting stakeholders and the public) เป็นการปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่น โดยองค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้องมีความจำเป็นต้องร่วมงานไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งร่วมแก้ปัญหาและลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์

8. การฝึกอบรมบุคลากร (Training staff) เป็นการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเข้าสู่การฝึกปฏิบัติงานของบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพของบริการการท่องเที่ยว

9. การตลาดท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ (Marketing tourism responsibly) เป็นการตลาดที่จัดเตรียมข้อมูลเบื้องต้นอย่างพร้อมมูล จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจและเคารพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว และช่วยยกระดับความพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย

10. การดำเนินงานวิจัย (Undertaking research) เป็นการวิจัยและติดตาม ตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง โดยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ปัญหา และนำมาซึ่งผลประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยวอุตสาหกรรม และผู้บริโภค

สุนทร กุลวัฒนารพงษ์ (2544: 55-57) สรุปไว้ว่า แนวคิดของการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สามารถพิจารณาจากองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในขอบเขตความสามารถของธรรมชาติชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว
2. การตระหนักในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่มีต่อการท่องเที่ยว
4. การประสานความต้องการทางเศรษฐกิจ การคงอยู่ของสังคม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ราไพพรรณ แก้วสุริยะ (2547: 12) ได้เสนอแนวทางการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนตามที่ นักวิชาการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวได้กำหนดหลักการในการจัดการท่องเที่ยวทุกรูปแบบที่ยั่งยืน ตามหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวของโลกไว้ 10 ข้อ ดังนี้

1. อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี หมายถึงผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยว ต้องมีวิธีการจัดการใช้ทรัพยากร ทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ดั้งเดิมอย่าง เพียงพอหรือใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้อย่างประหยัดต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญประกอบอยู่ด้วย
2. ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็น กับการลดการก่อของเสียผู้รับผิดชอบ การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องร่วมกันวางแผนกับผู้ที่เกี่ยวข้องจัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ หรือจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติมีคุณภาพเหมือนกันหรือใช้ทดแทนกันได้ เพื่อ ลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก เช่น สิ่งก่อสร้างที่ใช้ไม้จากธรรมชาติหากคิดให้ลดการใช้ไม้ลงโดยใช้ วัสดุอื่นที่มีคุณสมบัติคล้ายไม้สร้างเสริมประกอบก็เป็นการลดการใช้ไม้ได้ หรือลดการตัดต้นไม้ลงได้ เป็นต้น
3. รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคม และวัฒนธรรมผู้รับผิดชอบ การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องวางแผนขยายฐานการท่องเที่ยวโดยการรักษาและส่งเสริมให้มีความ หลากหลาย เพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม โดยการเพิ่มคุณค่า และมาตรฐานการบริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยว ในสถานที่นั้นนานขึ้น หรือกลับไปเที่ยวซ้ำอีก
4. ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่ ทำงานตามที่วางแผนไว้แต่ต้องประสานการพัฒนากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรบริหาร ส่วนตำบล หรือเทศบาล

5. ต้องนำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องประสานงานกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่น นำไปประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยวให้มากขึ้น เป็นการสร้างรายได้กระจายสู่ประชาชนที่ประกอบการในท้องถิ่น ตัวอย่างเช่นการขายผลิตภัณฑ์และกิจกรรมใหม่ ๆ ในแต่ละตำบลอันเป็นนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบันก็เพื่อการขยายฐานการสร้างรายได้เสริมให้กับท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่นผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวควรร่วมทำงานกับท้องถิ่นแบบองค์รวม โดยเข้าร่วมทำในลักษณะหน่วยงานร่วมจัด เช่น เป็นหน่วยงานร่วมทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์เป็นหน่วยงานร่วมวิเคราะห์หรือร่วมแก้ปัญหาด้วยกัน เป็นหน่วยงานร่วมส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวด้วยกันร่วมประเมินผลการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องประสานเครือข่ายระหว่างองค์กรและท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่นด้วย

7. หมั่นประชุมและปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกันผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องประสานกับพหุภาคี ได้แก่ชุมชนหรือประชาคมในท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันการศาสนาหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ เพื่อร่วมประชุมปรึกษาหารือ ทั้งการเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยวการประเมินผลกระทบการท่องเที่ยวการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาด โดยจัดการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมปฏิบัติในทิศทางเดียวกันเป็นการลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่ต่างกัน เช่นการกำหนดราคาค่าบริการรถโดยสารหรือรถรับจ้างในท้องถิ่น ควรเป็นราคารมาตรฐานเดียวกัน หรือการใช้สาธารณะประโยชน์ การใช้น้ำดิบเพื่อบริโภคจากแหล่งเดียวกัน การจัดการขยะ การบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

8. การพัฒนาบุคลากร การให้ความรู้ การฝึกอบรม การส่งพนักงานดูงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้พนักงานมีความรู้ มีแนวคิด และวิธีการปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนนับเป็นการพัฒนาบุคลากรในองค์กร เป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว เช่น การฝึกอบรมพนักงานเสิร์ฟในร้านอาหารให้รู้วิธีการเสิร์ฟอาหารที่ได้มาตรฐานสากล เป็นต้น

9. การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวข่าวสารการบริการการขาย

ให้พร้อมมีเพียงพอต่อการเผยแพร่ ซึ่งอาจจัดทำในรูปสื่อทัศนูปกรณ์ รูปแบบต่าง ๆ เช่น คู่มือการท่องเที่ยว คู่มือการตลาดการท่องเที่ยวที่เป็นเอกสารแผ่นพับ หนังสือคู่มือวีดิโอแผ่นซีดีรอม เป็นต้น

10. ประเมินผล ตรวจสอบ และวิจัย ความจำเป็นต่อการช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มคุณค่า รวมถึงคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการจะต้องมีการประเมินผล การตรวจสอบผลกระทบและการศึกษาวิจัยอย่างสม่ำเสมอโดยการสอบถามผู้ใช้บริการโดยตรง การสอบถามความเห็นจากใบประเมินผลหรือการวิจัยตลาดการท่องเที่ยว เพื่อทราบผลของการบริการนำมาปรับปรุงและแก้ไขการจ้องการร่วมบริการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความประทับใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องสามารถดำรงอยู่ได้ มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมกันอย่างสม่ำเสมอ ทรัพยากรการท่องเที่ยวยังคงรักษาความดึงดูดใจไว้ได้ไม่เสื่อมคลายกิจการบริการมีกำไร แม้ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการให้บริการอยู่เสมอ ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม จะต้องไม่มี หรือมีน้อยที่สุด มีแต่การจัดการอย่างยั่งยืนเท่านั้น จึงจะสามารถคงความยั่งยืนของการท่องเที่ยวได้ หลักการพื้นฐานของความยั่งยืนจะต้องได้รับการปฏิบัติโดยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งหมด ไม่จำเพาะแต่การท่องเที่ยวเฉพาะอย่างการท่องเที่ยวขนาดเล็ก การท่องเที่ยวราคาแพงหรือการท่องเที่ยวของกลุ่มตลาดบน (Elite Market) เท่านั้น หากยังรวมถึงการท่องเที่ยวขนาดใหญ่ (Mass Market) ด้วยการดำเนินงานด้านการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ในประเทศไทยการพัฒนาการท่องเที่ยว และกระแสของโลกที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงก่อให้เกิดกระแสที่สำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ด้านคือ

1. กระแสความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
2. กระแสความต้องการของนักท่องเที่ยวในการศึกษา เรียนรู้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
3. กระแสความต้องการพัฒนาคน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

นริศรา นงนุช (2544: 14-15) ได้สรุปว่า การพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable development) มุ่งเน้นที่ การพัฒนาศักยภาพของคน ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมให้ประเทศมีโครงสร้างของประชากรที่เหมาะสม และมีการกระจายตัวของประชากรที่สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ของประเทศ การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ด้านการพัฒนาจิตใจให้เกิดผลในทางปฏิบัติ การพัฒนาสติปัญญาและทักษะฝีมือแรงงานให้คนไทยทุกคนมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้นในกระบวนการผลิต และสามารถปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการ

พัฒนาสุขภาพและพลาณามัยที่มุ่งเสริมสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนมีสุขภาพดีทั่วหน้า ส่งผลไปถึงการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาคนประกอบด้วยแนวทางการเสริมสร้างกรรมสิทธิ์และมีอำนาจบริหารจัดการเพื่อแสวงหากำไรให้สมาชิก

“การพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable development) ซึ่งเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ อันประกอบด้วยตัวแปรมากมายที่ทำให้บุคคลและชุมชนสร้างเอกลักษณ์แห่งตน มีลักษณะเฉพาะและสร้างความสามารถที่จะเผชิญกับโลกได้อย่างมีจุดหมายและภาคภูมิใจ กระบวนการนี้ได้เน้นการเติบโตอย่างกลมกลืนของบุคคลและชุมชนกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และจิตวิญญาณของสังคมโดยส่วนรวม ซึ่งแนวความคิดนี้ได้ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนและชุมชน กำหนดให้การพัฒนาคนเป็นวัตถุประสงค์เดียว (Single objective) ของการพัฒนาโดยให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของคนในกระบวนการพัฒนา (Development by the people) แทนที่จะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลักเช่นที่ผ่านมา เมื่อเป็นเช่นนี้การจัดการการท่องเที่ยวเริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงและเล็งเห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและในกระบวนการแก้ปัญหาชุมชน การที่จะจัดการการท่องเที่ยวให้ได้ผลที่ชัดเจนและยั่งยืนนั้น จะต้องสร้างประโยชน์ สร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่นนั้น ๆ การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในประเทศไทย ในขณะนี้ได้มีการเปิดเส้นทางใหม่มากมาย และหลายรูปแบบ เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวแบบชุมชน ซึ่งผลพลอยได้ที่สำคัญ คือ สามารถที่จะช่วยเหลือภาคการเกษตรของประเทศให้มีรายได้มากขึ้น

นโยบายหลักของการจัดการการท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน มีดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. การบริหารการท่องเที่ยวให้เกิดการกระจายด้านเศรษฐกิจ โดยเชื่อมโยงกับนโยบาย
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น เพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติของตนเอง
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีมาตรการที่ทำให้นักท่องเที่ยวพำนักอยู่นานขึ้น และใช้จ่ายต่อวันมากขึ้น

ได้มีการสรุปแนวความคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยชุมชนเป็นฐานหรือเป็นศูนย์กลาง (Community Based Sustainable Tourism) ที่จัดการโดยชุมชนท้องถิ่น (พจนานุกรม, 2540: 123) ไว้ดังนี้

1. การจัดการโดยชุมชน โดยคนในชุมชนมีจิตสำนึกความเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว

2. ตั้งอยู่บนฐานความเข้มแข็งของชุมชน มีการผลิตที่พึ่งตนเองมีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและมีของดีชุมชนที่สามารถเผยแพร่ได้ สร้างความรู้และความประทับใจได้

3. ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ประชาชนมีมาตรฐานชีวิตประจำวันดีขึ้นมีรายได้เพิ่มขึ้น แนวทางการจัดการพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนการพัฒนาจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรของท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องมีการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรอย่างรอบคอบ ทั้งด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวการบริหารจัดการ วัฒนธรรมและการพัฒนาสินค้าของที่ระลึก

หลักการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรของท้องถิ่น มีองค์ประกอบสำคัญ คือ

1. สภาพของทรัพยากรท้องถิ่นให้มีสภาพดั้งเดิมมากที่สุด และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี สะอาด มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

2. ด้านการออกแบบสิ่งก่อสร้างและสิ่งบริการอำนวยความสะดวกของการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก การเดินทาง การบริการอาหารเครื่องดื่ม ห้องสุขา ต้องกลมกลืนกับ ธรรมชาติแวดล้อม วัฒนธรรมพื้นบ้าน ไม่มีสิ่งแปลกปลอมเข้าไปและคำนึงถึงคนพิการด้วย

2.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรหลีกเลี่ยงการตัดต้นไม้ คำนึงถึงกระแสน้ำ จะไม่ก่อให้เกิดการพังทลาย ไม่กีดขวางเส้นทางเดินของสัตว์ป่า

2.2 การเดินทางเข้าชมที่สะดวกไม่ได้หมายถึง ถนนลาดยางจรดถึงแหล่งท่องเที่ยวทางเดินในแหล่งธรรมชาติที่เปราะบาง ควรทำทางเดิน (Board Walk) คำนึงถึงความปลอดภัย มีระบบการสื่อความหมายที่ดี แม้จะเดินเที่ยวคนเดียวก็ตาม รวมการติดต๋อสื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉิน ส่วนป้ายสื่อความหมายควรออกแบบใช้ได้ทนนาน

2.3 แหล่งบริการอาหารและเครื่องดื่ม ต้องคำนึงถึงการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย

2.4 ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ การสร้างห้องสุขาบริการตามระยะทางเดินห่างกันอย่างน้อย 3 กิโลเมตรต่อหนึ่งแห่ง ห้องสุขาต้องสะอาด สามารถคิดค่าบริการเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดจ้างแรงงานดูแล

3. การจัดการสาธารณูปโภคพื้นฐานต้องคำนึงถึงขีดความสามารถ ขอบเขตในการรองรับปริมาณนักท่องเที่ยว โดยใช้หลักการสภาพแวดล้อม ขีดความสามารถรองรับทางกายภาพ (Physical Carrying Capacity) และขีดความสามารถรองรับทางสภาพแวดล้อม (Environmental Carrying Capacity) เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า ขยะมูลฝอย ต้องมีแผนการจัดการที่อย่าง

4. ศึกษาวิเคราะห์ความอ่อนไหวของระบบนิเวศ ทั้งที่เป็นทรัพยากรทางธรรมชาติ มรดกทางวัฒนธรรม แหล่งโบราณคดี โบราณสถานต่าง ๆ หรือแม้แต่เป็นเพียงเนินดินร้างย่อย สะท้อนถึงอดีตกาลที่ทรงคุณค่า ซึ่งเราสามารถศึกษาค้นคว้าลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชน โบราณได้ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบางแห่งควรทำทางเดิน (Board Walk) แทนการสร้างถนน การออกแบบป้ายสื่อความหมายนั้นควรใช้ได้นานทนทาน

5. ศึกษาและสำรวจแหล่งพลังงาน เพื่อนำมาใช้ก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานกระแสมลม พลังงานความร้อนใต้พิภพ ควรใช้พลังงานธรรมชาติมากที่สุด หลีกเลี่ยงการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลและใช้อย่างคุ้มค่าหลีกเลี่ยง การใช้เครื่องปรับอากาศมากที่สุด

6. การกำจัดของเสีย ต้องมีระบบการกำจัดน้ำที่มีประสิทธิภาพ การบำบัดน้ำเสียก่อนทิ้งตามธรรมชาติ การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลถือหลักใช้แล้วใช้ซ้ำและเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์อื่น (Reused หรือ Recycle) สำหรับของเสียจากห้องสุชา อาจใช้ระบบการทำแก๊สมูลชีวภาพ (Biogas) เป็นต้น

7. การบริหารจัดการ ควรคำนึงถึงระดับมาตรฐานสากล ในปัจจุบันต้องคำนึงถึง ISO 9000/ ISO 14000/ ISO 18000 เป็นต้น

8. การให้การศึกษาต้องการรู้วิธีการบริหารจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวจะต้องให้การศึกษาต่อประชาชนในท้องถิ่นทุกระดับ ให้มีการเรียนรู้เพิ่มพูนประสบการณ์ รู้วิธีการบริการ การฝึกอบรม คุณานให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ทันเหตุการณ์เสมอ

9. มีการตรวจสอบผลกระทบ การประเมินศักยภาพในแหล่งท่องเที่ยว ต้องกำหนดสถานภาพให้เหมาะสมโดยรวบรวมข้อมูลรายละเอียดสภาพแวดล้อม ในที่แห่งนั้นว่าควรอยู่ในระดับไหน หาความสมดุล ระหว่างความสามารถรองรับของพื้นที่กับความต้องการของนักท่องเที่ยว และการยอมรับของชุมชนท้องถิ่นต่อการพัฒนา รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลจะต้องมีความสัมพันธ์กันเป้าหมายของการบริหารจัดการด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยว นั้น จะต้องมีความสอดคล้องจากฝ่ายบริหารทุกระดับ การจัดการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงการลงทุน ต้นทุนของสิ่งแวดล้อมด้วย

10. การบริหารจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยว นั้น ต้องมีการวางแผนปรับปรุงพัฒนาคุณภาพระหว่างผู้ประกอบการ ภาครัฐบาล องค์กรพัฒนา เอกชนกับประชาชนท้องถิ่น องค์กรประกอบธุรกิจจะต้องเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการอย่างเสมอภาคกัน

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทำให้ทราบถึง แนวคิดหลักของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งในปัจจุบัน

และในอนาคต โดยมีผู้กำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อนำแนวคิด ไปสู่การปฏิบัติ โดยเน้นในการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ภูเขารีสอร์ท อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา โดยนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบนำสัมภาษณ์ในส่วนของแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวผจญภัยอย่างยั่งยืน

4. แนวคิดด้านการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ความหมายของการพัฒนา

อภิชัย พันธเสน (2539: 5, 39) ให้ความหมายของการพัฒนาเอาไว้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งบางอย่างจากสภาพเดิมที่มีอยู่ให้ดีขึ้นเพราะหากไม่มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งนั้นก็จะยังอยู่ในสภาพเดิมไม่สามารถที่จะดีขึ้นกว่าเดิมได้ นอกจากนี้ อภิชัยยังได้กล่าวถึงทฤษฎีที่กล่าวไว้โดย Edward Weirnes การพัฒนาหมายถึง ความเจริญเติบโตการเปลี่ยนแปลงระบบและการเปลี่ยนแปลงโดยมีแผน

สิรินทิพย์ พันธุ์ฆราวาส (2548: 30) ให้ความหมายของการพัฒนา คือ วิธีการบริหารจัดการทรัพยากร หรือสิ่งที่มีอยู่แล้วแต่เดิมให้เพิ่มขีดความสามารถในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือมากกว่าเดิมที่เคยเป็นอยู่ มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น อย่างมีทิศทางมีเป้าหมายมีระบบระเบียบและมีการวางแผน โดยในการพัฒนานั้นจะต้องคำนึงความเสมอภาคในการกระจายผลประโยชน์จากทรัพยากรอย่างทั่วถึงคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับต่อการพัฒนา คำนึงถึงความยั่งยืนในการพัฒนาและที่สำคัญต้องคำนึงถึงความยั่งยืนในการพัฒนาและที่สำคัญต้องคำนึงกลุ่มชุมชนท้องถิ่นซึ่งจะต้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่ระดับของการวางแผนจนถึงระดับของการปฏิบัติให้เป็นจริงแนวทางและวิธีการพัฒนาที่ได้ผลในสังคมหนึ่งอาจไม่สามารถนำมาใช้กับอีกสังคมหนึ่ง เนื่องจากเหตุผลด้านสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

แนวทางและขั้นตอนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ความหมายของการจัดการ (management) คือ กระบวนการในการประสานบุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยทั่วๆ ไปในการบริหารมักจะอาศัยทรัพยากรหลัก ได้แก่ ประเภทวัสดุอุปกรณ์ คน เงิน และข่าวสารข้อมูล ส่วนความหมายของการจัดการในธุรกิจท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านี้ยังต้องคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ของสังคม และสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการและแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่

ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นการจัดการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไรทิศทาง และประสบความสำเร็จ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545: 13-17)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545: 16) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการท่องเที่ยว มีใจความสำคัญว่ากระบวนการในการจัดการท่องเที่ยวมีรูปแบบในลักษณะที่มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ด้านบริการการท่องเที่ยว และด้านตลาดการท่องเที่ยว

มนัส สุวรรณและคนอื่นๆ (2541: 125 – 128) ได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1. การสำรวจข้อมูลและทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยสำรวจข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วัฒนธรรมประเพณี และการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยว

2. กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายการพัฒนา ภารกิจหลัก ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว โอกาสและข้อจำกัดของพื้นที่ จุดอ่อน จุดแข็งขององค์กร

3. การวางแผนการพัฒนาและการใช้ทรัพยากรร่วมกันเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ได้รับการดูแลร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐ เช่น กรมศิลปากร กรมป่าไม้ ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมโยธาธิการ กรมการผังเมือง สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ดังนั้นในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จึงต้องมีแนวทางการบริหารจัดการร่วมกันที่ชัดเจน

4. การบริหารการท่องเที่ยวในพื้นที่ ในขั้นตอนนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้

4.2 การบริหารจัดการ เป็นการกำหนดภารกิจในการบริหารแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนกำหนดรูปแบบการบริหารการท่องเที่ยว ด้วยวิธีการจัดแบ่งภารกิจความรับผิดชอบ การจัดเก็บผลประโยชน์และการจัดสรรประโยชน์

5. การติดตามประเมินผล เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรอบและแนวทางในการจัดพื้นที่ท่องเที่ยว

ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการจัดการต่อพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมให้มีการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่าและประหยัด รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่ม

มากขึ้นตลอดจนหล่อหลอมค่านิยมในทางที่ดีร่วมกันในระบบรวมของสังคม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการจัดการพื้นที่อย่างยั่งยืนจึงมีการจัดกรอบและแนวทางการจัดพื้นที่ (สมชาย สนั่นเมือง, 2541: 27) ประกอบด้วย

1. การจัดพื้นที่การท่องเที่ยว ในการดำเนินการเพื่อการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวจะมีแนวทางประกอบด้วย

1.1 การกำหนดพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจัดการเขตการใช้ประโยชน์กิจกรรมและขนาดของการท่องเที่ยว

1.2 การควบคุมการท่องเที่ยว กิจกรรมการสร้างหรือทำลายองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวอย่างเข้มงวดตามระดับการอนุรักษ์ของพื้นที่

1.3 ให้มีการประยุกต์ใช้มาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อพื้นที่ท่องเที่ยวและระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

2. การให้การศึกษาและสื่อความหมาย ในการดำเนินการในเรื่องการให้การศึกษาและสื่อความหมายจะมีแนวทางประกอบด้วย

2.1 การส่งเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวมีระบบการให้ข้อมูล สื่อความหมาย และระบบให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวและบริการอื่น ๆ

2.2 การสนับสนุนบริการที่มีคุณภาพและมีโปรแกรมให้ความรู้ที่ชัดเจน ทั้งการบริการ ที่พัก การนำเที่ยวและบริการอื่น ๆ

2.3 ส่งเสริมการใช้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือมัคคุเทศก์เฉพาะทาง

2.4 การจัดเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ และวัฒนธรรมท้องถิ่นของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทางสื่อมวลชน

2.5 การให้การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การนำเที่ยว และการจัดการบริหารการท่องเที่ยว

3. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ในส่วนของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวจะมีการดำเนินการประกอบด้วย

3.1 การมุ่งเน้นกิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือสามารถป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้

3.2 การส่งเสริมกิจกรรมที่มีการให้การศึกษา หรือเพิ่มการให้การศึกษาและเรียนรู้ร่วมกันในกิจกรรมท่องเที่ยว

3.3 การจัดให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น เยาวชน กลุ่มอาชีพให้มากขึ้น

3.4 การจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง
นักท่องเที่ยวยุโรปประกอบการ และชุมชน

4. การบริการท่องเที่ยว การดำเนินการในส่วนของการบริการท่องเที่ยวจะประกอบด้วย

4.1 การส่งเสริมในส่วนของการบริการที่มีความรับผิดชอบ กำหนดให้มีมาตรการ
การรักษาสิ่งแวดล้อม การให้การศึกษา และการบริการที่ได้มาตรฐาน

4.2 การสร้างการมีส่วนร่วมในการบริการของชุมชนในกระบวนการบริการ
ท่องเที่ยวให้มากขึ้น

4.3 การกำหนดให้สถานบริการ การบริการ และรูปแบบการบริการทุกประเภท
สร้างความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม

4.4 การจัดอบรมเพื่อเพิ่มคุณภาพของบุคลากรในหน่วยบริการของพื้นที่ โดยให้มี
หลักสูตรการรักษาสิ่งแวดล้อมในทุกโครงการ

4.5 การกำหนดมาตรฐานการบริการ ออกแบบเครื่องหมายรับรองหน่วยบริการที่
ได้มาตรฐานรวมทั้งมีการประกวดการบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

4.6 การปรับปรุง หรือใช้มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ให้เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริม
และควบคุมการบริการ

4.7 การสนับสนุนให้สถานบริการจัดการบริการที่ได้มาตรฐานตามระบบคุณภาพ

5. การจัดการ ป้องกัน และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมการกำหนดแนวทางในการ
จัดการป้องกัน และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย

5.1 การกำหนดมาตรฐานการดำเนินการเก็บ กำจัดขยะมูลฝอย และควบคุมการใช้
บรรจุภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยว

5.2 การกำหนดมาตรการ และดำเนินการป้องกัน บำบัด และกำจัดสิ่งปฏิกูลและน้ำ
เสีย

5.3 การเข้มงวดกวดขันต่อกิจกรรมที่อาจทำลายสิ่งแวดล้อม

6. การส่งเสริมการตลาด ในการส่งเสริมการตลาดจะมีแนวทางประกอบด้วย

6.1 การแนะนำและเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวที่มีการจัดการที่เหมาะสมเท่านั้น

6.2 การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนเหมาะสม สอดคล้องกับการท่องเที่ยวและ
กิจกรรมที่เป็นที่ยอมรับได้ของแต่ละพื้นที่ท่องเที่ยว

6.3 การส่งเสริมการตลาดในประเทศให้มากขึ้น โดยเน้นที่กลุ่มเยาวชน กลุ่ม
ครอบครัว กลุ่มทำงาน

7. การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

7.1 การดำเนินการในส่วนร่วมของชุมชน

7.2 การสนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชน ชุมชน เพื่อการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว

7.3 การยกระดับชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน หรือองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

7.4 จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการท่องเที่ยว โดยเน้นการเรียนรู้ การวางแผนการปฏิบัติการ และการประเมิน

สรุปได้ว่าการจัดการพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีแนวทางทั้งหมด 7 แนวทาง ที่นักวางแผนต้องคำนึงถึง ได้แก่ การจัดพื้นที่การท่องเที่ยว การให้การศึกษาและสื่อความหมาย การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การบริการท่องเที่ยว การจัดการ ป้องกัน และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการตลาด และการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

พจนา สงวนศรี (2541 : 33) ได้เสนอรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถตอบสนองและสามารถพัฒนาสู่กระบวนการพัฒนาสังคมแบบยั่งยืนได้ ภายใต้มิติต่าง ๆ ดังนี้

1. มิติด้านสิ่งแวดล้อมกิจกรรมนี้ควรก่อให้เกิดการเรียนรู้และความร่วมมือกันในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งจำกัดให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

2. มิติด้านการเมืองกิจกรรมนี้ควรเป็นส่วนหนึ่งของการรณรงค์การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับล่าง โดยการสร้างกระบวนการวางแผนและการตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน

3. มิติด้านสังคมและวัฒนธรรม กิจกรรมนี้ควรสร้างสรรค์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มคนที่ต่างวัฒนธรรม (เมือง-ชนบท) เพื่อเพิ่มความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นรวมทั้งเท่าทันต่อวัฒนธรรมแบบเมืองที่เติบโตอย่างไร

4. มิติด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมนี้ควรนำไปสู่การกระจายรายได้และผลกำไรที่เกิดจากการท่องเที่ยวให้เกิดกับชุมชนอย่างแท้จริง ดังนั้นประชาชนในพื้นที่จะเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาและควบคุมการเติบโตของการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนภายใต้มิติที่ไม่ขัดแย้งกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

ปริยา แสงศิริ (2542: 31 – 32) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวแบบเดิมเป็นการท่องเที่ยวที่เน้น ความพึงพอใจ และ รายได้ทางเศรษฐกิจโดยจำกัดที่ขนาดและปริมาณผลตอบแทน ในขณะที่การท่องเที่ยวแบบใหม่เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการจำกัดที่รูปแบบของกิจกรรมและวัตถุประสงค์ที่

เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่โดยมีการวางแผน และมีกระบวนการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเอื้อประโยชน์กลับมาสู่ท้องถิ่นให้มากที่สุด อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. มีรูปแบบกิจกรรมนันทนาการที่มีการเดินทางเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากร ด้านธรรมชาติ ชีวภาพนิเวศ และทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต ประเพณี สังคมที่เป็นผลิตผล ของมนุษย์ที่เป็นวัตถุและมีชีวิต อาทิ โบราณสถาน แหล่งโบราณคดี เป็นต้น

2. มีการวางแผนและปฏิบัติ การที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ มีความรับผิดชอบ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฟื้นฟู รักษาทรัพยากรที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นไปอย่างสมดุลมีคุณค่าที่สุดต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นั่นคือการกระตุ้นให้บุคคลเกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศให้สมดุลที่สุด ในการพัฒนาและการอนุรักษ์เพื่อเป็นแนวทางต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

3. ก่อให้เกิดผลประโยชน์กลับมาสู่ชุมชนนั้นๆ เป็นกระบวนการที่ทำให้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกๆ ฝ่าย ทั้งทางฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ประกอบการ ประชาชนในท้องถิ่น รวมไปถึงนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังท้องถิ่นด้วย เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการพึ่งตนเองของคนและชุมชน ที่เอื้อต่อประโยชน์ความต้องการที่เหมาะสมที่สุดต่อสภาพของพื้นที่นั้นๆ

4. ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ (ขึ้นอยู่กับการตลาดและความพอใจของนักท่องเที่ยว) ทางด้านสังคม คุณภาพชีวิต (เน้นการพัฒนาคนร่วมกับชุมชน) และการคงไว้ซึ่งระบบนิเวศที่เหมาะสมอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยว ทำให้ทราบถึงแนวทางในการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมให้มีการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่าและประหยัด รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้นตลอดจนหล่อหลอมค่านิยมในทางที่ดีร่วมกันในระบบรวมของสังคม ประกอบไปด้วย 1. การจัดพื้นที่การท่องเที่ยว 2. การให้การศึกษาศึกษาและสื่อความหมาย 3. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว 4. การบริการท่องเที่ยว 5. การจัดการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม 6. การส่งเสริมการตลาด 7. การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ภูเพชรรีสอร์ท อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา โดยนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบสอบถามในส่วนของการจัดการการท่องเที่ยวของภูเพชรรีสอร์ทตามแนวความคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

5. ข้อมูลเกี่ยวกับภูเพชรรีสอร์ท

ประวัติของภูเพชรรีสอร์ท

ภูเพชรรีสอร์ท เกิดจากการร่วมทุนของหุ้นส่วนในกลุ่มหมู่บ้านต่างๆ โดยทำการจัดสรรที่ดินเพื่อปลูกบ้านพักตากอากาศขายโดยมีชื่อเดิมว่า วาเลย์ เดอ ชาเลต์ และมีกรรมการคือ มรว.ลักษณะองศ์เกษมสันต์ ณ.อยุธยา คุณมาลี เผ่าเสถียรพันธ์ คุณกิตตินันท์ ธรรมรัชต์ คุณบรรชา กุลไพศาลธรรม ต่อมาเกิดวิกฤตเศรษฐกิจส่งผลให้โครงการต้องยกเลิก ดังนั้นผู้ถือหุ้นส่วนจึงได้เปลี่ยนแนวทางการดำเนินธุรกิจเป็นรีสอร์ต และเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นภูเพชรรีสอร์ท ในปัจจุบันภูเพชรรีสอร์ทตั้งอยู่บนเนื้อที่ทั้งหมด 160 ไร่ ภายในรีสอร์ตมีพื้นที่สำหรับพักผ่อนทั้งแบบบ้านพัก และห้องพัก รวมกว่า 80 ห้อง มีกิจกรรมมากมายให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการ เช่น จักรยานเสือภูเขา จักรยานน้ำ ห้องคาราโอเกะ ห้องสนุกเกอร์ การยิงธนู สนามยิงปืนบีบี เกมสโชน เรือคายัค กิจกรรมปีนผาธรรมชาติ การโรยตัว การผจญภัยในถ้ำธรรมชาติ สนามเอทีวี่ทั้งแบบผู้เริ่มต้นและสนามภูเขาอันท้าทาย สระว่ายน้ำ ลานกลางแจ้งสำหรับกางเต็นท์ และเล่นแคมป์ไฟเป็นต้น ส่วนที่สำคัญที่สุดเนื่องจากรีสอร์ตมีพื้นที่ที่เป็นหน้าผาขาวเป็นกิโลเมตรจึงสร้างกิจกรรม CLIFFHANGER ที่เป็นการผสมผสานฐานกิจกรรมเชือกสลิง การปีนผา และเวียร์พาราต้าเข้าไว้ด้วยกันอย่างลงตัวและเป็นเอกลักษณ์เพียงแห่งเดียวในประเทศไทย

ภาพที่ 1 บรรยากาศภายในภูเพชรรีสอร์ท

ที่มา : ภูเพชรรีสอร์ท, บรรยากาศภายในภูเพชรรีสอร์ท, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก

<http://www.phuphetresort.com/>

ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์

ภูเพชร รีสอร์ท ตั้งอยู่เลขที่ 382 ถนนราชสุทธาจารย์ ตำบลหนองน้ำแดง อ. ปากช่อง
จ. นครราชสีมา มีพื้นที่ 160 ไร่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเอียง

ภาพที่ 2 สภาพภูมิศาสตร์ภายในภูเพชร รีสอร์ท

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, สภาพภูมิศาสตร์ภายในภูเพชร รีสอร์ท, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึง

ได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

การเดินทาง

การเดินทางสามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว จากกรุงเทพมหานคร ขับมาตามถนนมิตรภาพเข้าสระบุรี เลี้ยวขวากลับมวกเหล็ก กลางดง และก่อนที่จะเข้าสู่เมืองปากช่อง ที่หลักกิโลเมตรที่ 53 เมื่อเห็นฟาร์มโชคชัย ด้านขวามือ ก็จะมีจุดที่กลับรถเข้าสู่ ภูเพชรรีสอร์ท โดยห่างจากถนนมิตรภาพเพียง 2.5 กิโลเมตรเท่านั้น หรือสามารถเดินทางโดยใช้เส้นทางถนนชนรัตน์ เขาใหญ่โดยจะอยู่บน ถนนชนรัตน์ กิโลเมตรที่ 9

ภาพที่ 3 แผนที่การเดินทางมายังภูเพชรรีสอร์ท

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, แผนที่การเดินทางมายังภูเพชรรีสอร์ท, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

ลักษณะที่พักของภูเพชรรีสอร์ท

ภูเพชรรีสอร์ท มีบ้านพัก ห้องสูทและเรือนรับรองพร้อมรับจัดเลี้ยงหมู่คณะ ได้ถึง 800 ท่านสามารถรองรับนักท่องเที่ยวทั้งที่มาพักแบบส่วนบุคคลและเป็นหมู่คณะได้ดังนี้

บ้านพักขนาด 1 ห้องนอน 1 ห้องน้ำ จำนวน 4 หลัง

บ้านพักขนาด 2 ห้องนอน 1 ห้องน้ำ จำนวน 2 หลัง

บ้านพักขนาด 1 ห้องนอน 1 ห้องน้ำ จำนวน 2 หลัง

บ้านพักขนาด 6 ห้องนอน 6 ห้องน้ำ จำนวน 1 หลัง

เรือนนอนขนาด 23 ห้องนอน จำนวน 1 หลัง

เรือนนอนหลังใหญ่ มีห้องนอนรวมพักได้ 15-20 ท่าน จำนวน 1 หลัง

ห้องสูท 4 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย 2 ห้องนอน จำนวน 1 หลัง

บ้านไวโอลาเซีย (Violasia House) ภายในประกอบด้วย 2 ห้องนอน แอร์ เครื่องทำน้ำอุ่น ทีวี

ภาพที่ 4 บ้านไวโอลาเซีย (Violasia House)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, บ้านไวโอลาเซีย (Violasia House), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้

จาก <http://www.phuphetresort.com/>

บ้านใบไม้ (Bai Mai small house) บ้านเดี่ยวหลังเล็ก 1 ห้องนอน 1 ห้องน้ำ พร้อมแอร์ ทีวี ตู้เย็น

ภาพที่ 5 บ้านใบไม้ (Bai Mai small house)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, บ้านใบไม้ (Bai Mai small house), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้

จาก <http://www.phuphetresort.com/>

ห้องไอริส 1,2 (Iris Large House) เรือนนอนหลังใหญ่ มีห้องนอนรวมพักได้ 15-20 ท่าน มีแอร์-เครื่องทำน้ำอุ่น

ภาพที่ 6 ห้องไอริส 1,2 (Iris Large House)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, ห้องไอริส 1,2 (Iris Large House), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

บ้านการ์ลิกไวน์ (Garlic Wine House) บ้านพักขนาด1ห้องนอน, 1 ห้องน้ำห้องรับแขก ขนาดใหญ่ ทุกห้องติดแอร์พร้อมเฟอร์นิเจอร์

ภาพที่ 7 บ้านการ์ลิกไวน์ (Garlic Wine House)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, บ้านการ์ลิกไวน์ (Garlic Wine House), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

บ้านการ์ดิเนีย (Gardinier House) บ้านพักขนาด 1 ห้องนอน, 1 ห้องน้ำ ห้องรับแขกขนาดใหญ่ ทุกห้องติดแอร์พร้อมเฟอร์นิเจอร์

ภาพที่ 8 บ้านการ์ดิเนีย (Gardinier House)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, บ้านการ์ดิเนีย (Gardinier House), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

บ้านกิ่งไผ่ 1,2 (King Phai small house) บ้านแฝดขนาดเล็ก 1 ห้องนอน 1 ห้องน้ำพร้อมแอร์ ทีวี ตู้เย็น

ภาพที่ 9 บ้านกิ่งไผ่ 1,2 (King Phai small house)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, บ้านกิ่งไผ่ 1,2 (King Phai small house), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

บ้านอุบลมณี (Ubonl Manee House) บ้านพักขนาด 2 ห้องนอน, 2 ห้องน้ำ ห้องรับแขก
ขนาดใหญ่ ทุกห้องติดแอร์พร้อมเฟอร์นิเจอร์

ภาพที่ 10 บ้านอุบลมณี (Ubonl Manee House)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, บ้านอุบลมณี (Ubonl Manee House), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้
จาก <http://www.phuphetresort.com/>

บ้านการ์นีซอง (Ganisong House) บ้านพักขนาด 2 ห้องนอน, 1 ห้องน้ำ ห้องรับแขก,
ห้องอาหาร ห้องครัวพร้อมซิงค์ ทุกห้องติดแอร์

ภาพที่ 11 บ้านการ์นีซอง (Ganisong House)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, บ้านการ์นีซอง (Ganisong House), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้
จาก <http://www.phuphetresort.com/>

บ้านแวนด้าไอวี (Vanda Ivy House) บ้านภูเพชร ขนาด6 ห้องนอน,6 ห้องน้ำ มีอ่างอาบน้ำ เครื่องทำน้ำอุ่น , ทีวี , ตู้เย็น , Built - in Furnitureแอร์ทั้งหลัง สนามหญ้าหน้าบ้านขนาดใหญ่ จัดปาร์ตี้ และกิจกรรมได้ ราคา 20,000 บาท / คืน(รวมอาหาร เช้าสำหรับ 12 ท่าน)

ภาพที่ 12 บ้านแวนด้าไอวี (Vanda Ivy House)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, บ้านแวนด้าไอวี (Vanda Ivy House), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

เรือนกาสะลอง (Kasalong House) อาคารโรงแรม ขนาด 23 ห้องนอน ภายในประกอบด้วย 23 ห้องนอน แอร์ เครื่องทำน้ำอุ่น ทิว

ภาพที่ 13 เรือนกาสะลอง (Kasalong House)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, เรือนกาสะลอง (Kasalong House), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

เรือนมาลี (Malee House) อาคารขนาด 4 ห้องชุด แต่ละชุดประกอบด้วย 2 ห้องนอน 1 ห้องรับแขก ระเบียงสวนตัวและมีลานจัดเลี้ยงสำหรับหมู่คณะ , มีอ่างอาบน้ำ เครื่องทำน้ำอุ่น แอร์ ทิว ห้องชุด 1 ชุด ราคา 5000 บาท / คืน รวมอาหารเช้า 4 ท่าน

ภาพที่ 14 เรือนมาลี (Malee House)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, เรือนมาลี (Malee House), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

ลักษณะการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของภูเพชรรีสอร์ท

ลักษณะการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของภูเพชรรีสอร์ท ประกอบไปด้วย การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางภูเขา การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางบกและการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำ โดยภูเพชรรีสอร์ทได้จัดเป็นกิจกรรมในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทั้งแบบทัวร์สำเร็จรูป (Package Tour) และแบบความสนใจพิเศษ (Special Interest Tour) ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกทำกิจกรรมได้ตามความต้องการ ซึ่งมีราคาเริ่มต้นของแต่ละกิจกรรมที่ต้องการผจญภัย ตั้งแต่ 150 บาท จนถึงเหมาเป็นทัวร์สำเร็จรูปในราคา 3,000 บาท โดยลักษณะการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของภูเพชรรีสอร์ท มีรายละเอียดดังนี้

การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางภูเขา

การโรยตัว (CLIFF HANGER) เป็นหนึ่งในกิจกรรมผจญภัยซึ่งถูกจัดให้เป็นกีฬาอย่างหนึ่งด้วย เพราะร่างกายได้เคลื่อนไหวในแนวตั้งและออกแรงใน การพยายามที่จะไปให้ถึงจุดสูงสุดที่ตึงใจเอาไว้ แต่การปีนหน้าผาใช้แต่จะใช้กำลังและความคล่องตัวเพียงเท่านั้น ยังรวม ถึงการมีสมาธิและความมั่นคงในการที่จะผ่านไปให้ถึงจุดสูงสุดที่ตึงใจไว้ในตัวรีสอร์ทที่มีหน้าผาจริงซึ่งสูงประมาณ 30 เมตรพร้อมอุปกรณ์คอยบริการนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 15 แสดงกิจกรรมผจญภัย การโรยตัว (CLIFF HANGER)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, กิจกรรมผจญภัย การโรยตัว (CLIFF HANGER), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางบก

การขี่จักรยานยนต์ (ATV) ATV นั้นมาจากคำเต็มว่า All Terrain Vehicle เป็นกิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวขี่จักรยานยนต์ 4 ล้อ รอบสนามแข่งขันที่จัดทำขึ้นภายในรีสอร์ทและให้นักท่องเที่ยวเข้าชมทัศนียภาพรอบ ๆ รีสอร์ท รวมทั้งได้ฝึกการทรงตัวในการควบคุมรถที่ความเร็วอีกด้วย

ภาพที่ 16 แสดงกิจกรรมผจญภัย การขี่จักรยาน (ATV)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, กิจกรรมผจญภัย การขี่จักรยาน (ATV), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

การยิงธนู (Archery) เป็นศิลปะการใช้อาวุธประเภทใช้ยิงจากที่ไกลประกอบด้วยคันธนู ซึ่งมีไว้เสียบลูกศร ที่ปลายเป็นเหล็กแหลม คันธนูจะมีรูปร่างโค้งและยิงด้วยสายธนู ในตัวรีสอร์ทนั้นเรามีสนามยิงธนูพร้อมอุปกรณ์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ฝึกทักษะกำลัง รวมถึงความแม่นยำ โดยจะมีธนูให้นักท่องเที่ยวได้ทดสอบ 2 ประเภทคือ ธนูโบราณ และ ธนูที่มีรอกทดแรง

ภาพที่ 17 แสดงกิจกรรมผจญภัย การยิงธนู (Archery)

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, กิจกรรมผจญภัย การยิงธนู (Archery), เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

Bullet Ball Gun (B.B.GUN) หรือที่บางคนเรียกว่า Air Soft Gun คือปืนอัดลมแต่มีระบบกลไกการทำงานภายในที่ถอดแบบออกมาจากปืนจริงบางส่วน มีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ระบบแก๊สและไฟฟ้า ลักษณะภายนอกเหมือนกับปืนจริงจนแทบจะแยกไม่ออก ด้วยเพราะผู้ผลิตพยายามทำมาให้เหมือนปืนจริงมากที่สุด ทั้งขนาด น้ำหนัก สีสนั บางรุ่นวัสดุที่ใช้ทำจะเป็นโลหะแข็งจึงเหมือนจริงมากเป็นพิเศษ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่นิยมสำหรับนักเล่นปืน

เป็นกีฬาที่ต้องใช้สปิริตค่อนข้างสูง เพราะการแพ้ชนะไม่ชัดเจน เป็นกีฬาที่แสดงสปิริตมันทำให้เราเรียนรู้ที่จะแพ้ - ชนะ และที่สำคัญคือการให้อภัย ในตัวรีสอร์ทมีสนามพร้อมทั้งอุปกรณ์คอยให้บริการโดยมีสนาม 2 สนามคือสนามที่มีบังเกอร์เหล็ก และสนามที่เป็นบังเกอร์ธรรมชาติคอยให้บริการนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 18 แสดงกิจกรรมผจญภัย B.B.GUN

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, กิจกรรมผจญภัย B.B.GUN, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก

<http://www.phuphetresort.com/>

PAINT BALL เป็นกิจกรรมผจญภัยชนิดหนึ่ง มีการเล่นกันอย่างแพร่หลาย โดยจะแบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ฝ่าย ใช้ปืนอัดแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO2) และกระสุนสี (Paintball Gun) เป็นอาวุธ สวมหน้ากาก (Mask) ป้องกันใบหน้า และเสื้อผ้าชุดฝึกทหารเพื่อป้องกันรอยเปื้อนสีต่อร่างกายจากการถูกกระสุนยิง ด้วยแรงดันของแก๊ส เมื่อกระสุนปืนกระทบเป้าหมายน้ำสีที่บรรจุอยู่ข้างในกระสุนจะแตกออกมา ไม่เป็นอันตรายต่อผู้เล่นสามารถเล่นได้ทุกเพศ กติกาการแข่งขัน ผู้เล่นจะแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ๆ ละเท่า ๆ กัน มีอาวุธปืนและกระสุนจำนวนหนึ่งอัตรามาตรฐาน (Basic Load) เมื่อผู้เล่นถูกยิงจะต้องออกจากการแข่งขัน ฝ่ายชนะจะต้องแข่งขีดธงของฝ่ายตรงข้ามนำกลับมาที่กองบัญชาการของตนให้ได้ 2 ใน 3 เกมส์ โดยใช้กระสุนน้อยที่สุด ในตัวรีสอร์ทมีสนามพร้อมทั้งอุปกรณ์คอยให้บริการ โดยมีสนาม 2 สนามคือสนามที่มีบังเกอร์เหล็ก และสนามที่เป็นบังเกอร์ธรรมชาติ คอยให้บริการนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 19 แสดงกิจกรรมผจญภัย PAINT BALL

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, กิจกรรมผจญภัย PAINT BALL, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก
<http://www.phuphetresort.com/>

Bike Park การปั่นจักรยานการออกกำลังกาย แบบแอโรบิกกล้ามเนื้อหัวใจและส่วนอื่น จะแข็งแรงขึ้นการขี่จักรยานสม่ำเสมอ อย่างมีหลักเกณฑ์ ช่วยให้กล้ามเนื้อกระชับหัวใจทำงานเป็นปกติในรีสอร์ทส่วนนี้จะเป็นที่รวบรวมจักรยานในรูปแบบต่าง โดยมีทั้งหมด 3 ประเภท คือ

1. Q – BIKE เป็นจักรยานที่จำลองรูปแบบจักรยานโบราณ โดยจักรยานจะมีลักษณะ ล้อด้านหน้าใหญ่ ล้อด้านหลังเล็ก

ภาพที่ 20 แสดงกิจกรรมผจญภัย Q – BIKE

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, กิจกรรมผจญภัย Q – BIKE, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก

<http://www.phuphetresort.com/>

2. Trio Bike เป็นจักรยานขนาดเล็ก มี 3 ล้อ โดยส่วนควบคุมทิศทางจะอยู่ที่ด้านหน้า (2ล้อ) และส่วนที่ส่งแรงจะอยู่ด้านหลัง (1ล้อ)

ภาพที่ 21 แสดงกิจกรรมผจญภัย Trio Bike

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, กิจกรรมผจญภัย Trio Bike, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก

<http://www.phuphetresort.com/>

3. จักรยานเสือภูเขา เป็นจักรยานที่ลักษณะเหมือนจักรยานทั่วไปแต่จะมีส่วนที่ช่วยทดแรงในการถีบ

ภาพที่ 22 แสดงกิจกรรมผจญภัย จักรยานเสือภูเขา

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, กิจกรรมผจญภัย Trio Bike, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก

<http://www.phuphetresort.com/>

การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทั้งทางน้ำ

เรือคายัคมีต้นกำเนิดมาจากกรีนแลนด์โดยชาวเอสกีโม เป็นผู้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการล่าสัตว์ตามลำน้ำและชายฝั่งทะเล ลักษณะของเรือคายัคดั้งเดิมจะมีรูปร่างเรียวยาว หัวแหลม ท้ายแหลม ด้านบนคาดฟ้าเรือปิดมีเพียงช่องกว้างพอประมาณให้ผู้พายได้สอดตัวเข้าไปในเรือ ประโยชน์ที่ได้รับคือได้ออกกำลังกายในส่วนต่างๆ ฝึกการควบคุมทิศทาง และยังได้รับความเพลิดเพลินอีกด้วยในรีสอร์ทมีเรือคายัคพร้อมอุปกรณ์ให้บริการนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 23 แสดงกิจกรรมผจญภัยเรือ CAYAK

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, กิจกรรมผจญภัยเรือ CAYAK, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้จาก

<http://www.phuphetresort.com/>

WATER CHALLENGE เป็นกิจกรรมทางน้ำประเภทหนึ่งซึ่งมีลักษณะของกิจกรรมประเภทนี้จะคือการวิ่งผ่านบนโปมซึ่งลอยอยู่บนผิวน้ำดังนั้นในการเล่นกิจกรรมประเภทนี้จะต้องอาศัยความเร็วและจังหวะในการฝ่าฟันให้ถึงจุดหมายปลายทาง

ภาพที่ 24 แสดงกิจกรรมผจญภัย WATER CHALLENGE

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, กิจกรรมผจญภัย WATER CHALLENGE, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553,

เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

WATER BALL เป็นกิจกรรมผจญภัยที่นำผู้เล่นเข้าไปอยู่ในลูกบอล โดยลูกบอลนั้นจะลอยอยู่บนน้ำและผู้เล่นก็ออกแรงหมุนลูกบอลไปให้ถึงจุดหมายปลายทางที่วางไว้ โดยประโยชน์จากการเล่นก็จะได้ฝึกความตั้งใจ ออกกำลังกายไปพร้อมกัน

ภาพที่ 25 แสดงกิจกรรมผจญภัย WATER BALL

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, กิจกรรมผจญภัย WATER BALL, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้

จาก <http://www.phuphetresort.com/>

WATER BIRD เป็นกิจกรรมผจญภัยที่ผู้เล่นจะควบคุมวอเตอร์เบิร์ดให้ลอยอยู่บนน้ำในทิศทางที่ตนต้องการ โดยอุปกรณ์วอเตอร์เบิร์ดนั้นจะไม่มีเครื่องยนต์ต้องอาศัยแรงและจังหวะของผู้เล่นจึงจะทำให้ควบคุมอุปกรณ์ดังกล่าวได้

ภาพที่ 26 แสดงกิจกรรมผจญภัย WATER BIRD

ที่มา : ภูเพชร รีสอร์ท, กิจกรรมผจญภัย **WATER BIRD**, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, เข้าถึงได้

จาก <http://www.phuphetresort.com/>

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภูเพชรรีสอร์ททำให้ทราบถึง ลักษณะการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของภูเพชรรีสอร์ท ประกอบไปด้วย การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางภูเขา การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางบกและการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำ โดยภูเพชรรีสอร์ทได้จัดเป็นกิจกรรมในรูปแบบการท่องเที่ยวทั้งแบบทัวร์สำเร็จรูป (Package Tour) และแบบความสนใจพิเศษ (Special Interest Tour) ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกทำกิจกรรมได้ตามความต้องการ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ภูเพชรรีสอร์ท อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา โดยนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบนำสัมภาษณ์ในส่วนของแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวผจญภัยอย่างยั่งยืน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หิรัญญา กลางนุรักษ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยหาดเฉวง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยทำการศึกษาศาสนาการณของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ความต้องการของและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ใน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยบนหาดเฉวง 400 ราย ผู้ประกอบการธุรกิจที่ให้บริการด้านกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยบนหาดเฉวง 3 ราย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง 3 ราย สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มโดยความบังเอิญ (Non-Probability Sampling: Accident or Convenient) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) สถิติที่ใช้คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test One way Anova

ผลการศึกษา ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยของหาดเฉวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยเห็นว่าการส่งเสริมการตลาด สถานที่ และทีมงานให้บริการอยู่ในเกณฑ์ดี คือมีระบบการติดต่อศูนย์การท่องเที่ยวที่ภูมิภาคสุราษฎร์ธานี และทีมงานมีความตั้งใจในการให้บริการ แต่เห็นว่าปริมาณถังขยะและห้องน้ำสาธารณะอาจจะไม่สะอาดและไม่เพียงพอ

รวมถึงกิจกรรมต่างๆมีความหลากหลายน้อย รวมถึงทักษะในการปฐมพยาบาลช่วยชีวิตของทีมงานที่ยังต้องปรับปรุงเปรียบเทียบความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยของหาดเฉวงจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว พบว่าเพศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในขณะที่อายุ อาชีพ ไม่แตกต่างกัน ความพึงพอใจต่อสถานที่และทีมงานให้บริการมีผลต่อการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำที่หาดเฉวง เกาะสมุย

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพบว่า ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบันมีผลกระทบต่อธุรกิจมาก ผู้ประกอบการต้องพยายามพัฒนากิจกรรมต่างๆให้สอดคล้องกับนักท่องเที่ยว โดยจะต้องมีการร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเริ่มจากตัวผู้ประกอบการที่เห็นความสำคัญของการพัฒนา ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและภาครัฐที่มีการรวมกันทุกภาคส่วน ขับเคลื่อนกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยไปพร้อมๆกับการท่องเที่ยวเกาะสมุยให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ติชล อินทรสัตยพงษ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวแบบกิจกรรมผจญภัยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ โดยวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการเลือกมาท่องเที่ยวกิจกรรมผจญภัยในจังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกการท่องเที่ยวแบบกิจกรรมผจญภัยของ

นักท่องเที่ยวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนศึกษาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวแบบกิจกรรมผจญภัยในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 400 รายทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การให้น้ำหนักความสำคัญแบบ Likert Scale และการทดสอบทางสถิติ โดยวิธี Chi-square Test

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่เคยมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันในการท่องเที่ยว 1,001 – 2,000 บาท มากันเป็นครอบครัว โดยเลือกพักอาศัยอยู่ที่เกสเฮ้าส์ เป็นระยะเวลามากกว่า 1 สัปดาห์ โดยได้รับข่าวสารกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบผจญภัยจากเพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิด บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกกิจกรรมผจญภัยคือตัวเอง โดยความหลากหลายของกิจกรรมผจญภัยมีอิทธิพลต่อการเลือกท่องเที่ยวมากที่สุด โดยกิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือกิจกรรมกระโดดหอ ไรด์ตัว สถานที่ซื้อแพ็คเกจท่องเที่ยวแบบผจญภัยคือบริษัทนำเที่ยว ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกแพ็คเกจท่องเที่ยวแบบ 1 วัน ใช้จ่ายเฉลี่ยต่อแพ็คเกจ 1,001 – 2,000 บาท เดือนที่ต้องการมาท่องเที่ยวมากที่สุดคือเดือน กรกฎาคม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาจากการท่องเที่ยว และจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่อีกครั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกการท่องเที่ยวแบบกิจกรรมผจญภัยของนักท่องเที่ยวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวม อันดับหนึ่ง คือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือปัจจัยด้านบริการ ปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านราคาและปัจจัยด้านโปรโมชั่นตามลำดับ

ศุภชัย คันธวณิช (2552) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยของบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ โดยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนารูปแบบและวิธีการให้บริการธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างลูกค้าผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยที่เป็นชาวต่างประเทศ ของบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 – 20 มิถุนายน 2552 จำนวน 200 ราย การวิเคราะห์ใช้สถิติเชิงพรรณนา นำเสนอข้อมูลในรูปของตารางแจกแจงความถี่ จำนวน ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วิธีวัดตามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Likert Scale) และการทดสอบไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งมีความชอบการท่องเที่ยว และการผจญภัย พฤติกรรมในการเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เคย

ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยรูปแบบอื่นมาก่อน โดยเหตุผลหลักที่ชอบการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยคือ ให้ความรู้สึกตื่นเต้น และพบว่ากิจกรรมที่ใช้บริการมากที่สุดคือ ล่องแพ / ล่องแก่ง สำหรับกิจกรรมประเภท โหนสลิง พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยใช้บริการ แหล่งข้อมูลที่ทำให้รู้จักบริษัทแห่งหนึ่ง คือ ที่พัก (โรงแรม ,เกสเฮ้าส์) และเหตุผลที่ตัดสินใจเลือกใช้บริการของบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ คือ AGENT บอกว่าที่นี่ดีกว่าที่อื่น ระยะเวลาที่ใช้มีความเหมาะสมกับโปรแกรม และราคามีความเหมาะสมกับโปรแกรม

ผู้ให้บริการมีความพึงพอใจการบริการของพนักงานในเรื่องของการมีใจบริการที่ดีและการมีทักษะความชำนาญของพนักงานมากที่สุด โดยมีระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีระดับค่าเฉลี่ย 4.82 ความพึงพอใจโดยรวม มีระดับค่าเฉลี่ย 4.76 จำนวนของสถานีและจำนวนสายสลิง มีระดับค่าเฉลี่ย 4.74 ความสูงของสายสลิงและธรรมชาติของป่าไม้ มีระดับค่าเฉลี่ย 4.72 บริเวณที่ทำกิจกรรม มีระดับค่าเฉลี่ย 4.68 ความยาวของสายสลิง มีระดับค่าเฉลี่ย 4.65 ปริมาณอาหาร และผู้จับจี มีระดับค่าเฉลี่ย 4.55 รสชาติของอาหาร มีระดับค่าเฉลี่ย 4.51 ความคุ้มค่ากับราคาที่จะไป มีระดับค่าเฉลี่ย 4.49 ความตรงต่อเวลา มีระดับค่าเฉลี่ย 4.44 ยานพาหนะ มีระดับค่าเฉลี่ย 4.39 บริเวณหมู่บ้าน มีระดับค่าเฉลี่ย 4.32 ความสะอาดของอุปกรณ์ มีระดับค่าเฉลี่ย 4.28 ตัวแทนขาย มีระดับค่าเฉลี่ย 3.96 และเว็บไซต์ มีระดับค่าน้อยที่สุดเฉลี่ย 1.16

จากการทดสอบไคสแควร์ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่าเหตุผลที่ชอบการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย มีความสัมพันธ์กับอายุ รายได้ อาชีพ และสัญชาติของผู้ใช้บริการ และเหตุผลที่ตัดสินใจเลือกใช้บริการของบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับ อายุ รายได้และสัญชาติของผู้ใช้บริการ โดยมีค่าไคสแควร์ ที่คำนวณได้น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยพบว่าส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา แต่จะมีเพียงปัญหาเรื่องกลิ่นของชุดและหมวก ซึ่งผู้ให้บริการแจ้งว่าควรทำความสะอาดอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และควรมีการมอบใบประกาศนียบัตรให้กับผู้ที่มาใช้บริการด้วย สำหรับข้อเสนอแนะจากการศึกษา พบว่า ผู้ใช้บริการมีความเห็นว่าบริษัทฯควรรักษาระดับคุณภาพการให้บริการ และปรับปรุงการบริการในด้านอื่น ๆ เช่น การจอง และเว็บไซต์ ให้มีคุณภาพสูงสุด เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการจำหน่าย และเพื่อที่จะทำให้ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งจะส่งผลที่ดีต่อภาพลักษณ์ของบริษัท ผู้ให้บริการจะทำการบอกต่อ ซึ่งเป็นการโฆษณาที่ไม่ต้องลงทุน

พงษ์ศักดิ์ หนูเนื้อ (2551) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนบ้านอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป และศึกษา

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนอ่าวนางในช่วงระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2550 โดยใช้วิธีวิจัยภาคเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีวิวัฒนาการกับแนวคิดทฤษฎีการสร้างความทันสมัยรวมถึงแนวคิดที่เกี่ยวกับผลกระทบของการท่องเที่ยว เป็นกรอบในการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าการท่องเที่ยวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในหลายด้านทั้ง ด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของรายได้ อาชีพ ราคาสินค้า การครองชีพ การศึกษา ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน วิถีชีวิต ค่านิยม ภาษา ประเพณี การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้ชุมชนอ่าวนางมีความทันสมัย สวยงาม สะดวกสบาย แต่ในทางกลับกันตัวชุมชนและคนอ่าว นางกลับได้รับผลกระทบในทางลบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมกล่าวคือ ผู้คนในชุมชนมีการแข่งขันกันมากขึ้น ทั้งในเรื่องของรายได้ อาชีพ ค่านิยม การใช้ชีวิต ซึ่งทำให้ โครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรมของชุมชนอ่าวนางเปลี่ยนไป คนในชุมชนมีความเป็นปัจเจกชนมากขึ้น การเข้ามาของการท่องเที่ยวทำให้ชุมชนอ่าวนางกลายเป็นสินค้า แต่ในรูปลักษณะที่สวยงามของ ตัวสินค้า มีความบอบช้ำที่แอบแฝงซ่อนอยู่ ผลลัพธ์ที่สำคัญของการท่องเที่ยวจึงทำให้ชุมชนมีความ ทันสมัยจากการสร้างความเจริญทางวัตถุแต่คนในชุมชนกลับมีความทุกข์ท้อใจเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจเรียก ได้ว่าเป็นภาพลวงตาของการพัฒนา แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงควรคำนึงถึงพื้นฐานทาง วัฒนธรรม และทำให้ชุมชนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กฤษณิยา ศังขจันทร์านนท์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติแบบผจญภัย ในอิสานใต้ ได้ผลสรุปดังนี้

ในการศึกษานี้พบว่าในอิสานใต้มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติแบบผจญภัยทั้งหมด 7 แห่ง และมีกิจกรรมการผจญภัยทั้งหมด 5 กิจกรรมด้วยกัน และในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมการผจญภัยดังต่อไปนี้ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จ.นครราชสีมา มีกิจกรรมการผจญภัย 5 กิจกรรม คือ การเดินป่า การล่องแก่ง การพายเรือแคนู/ เรือคายัค , การขี่จักรยานเสือภูเขา และการปีนหน้าผา/โรยตัว รองมาคือ อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ จ.อุบลราชธานี มีกิจกรรมการผจญภัย 3 กิจกรรม คือ การพายเรือแคนู/ คายัค , การขี่จักรยานเสือภูเขา, และการปีนหน้าผา/โรยตัว ถัดมาคือ อุทยานแห่งชาติผาแต้ม จ.อุบลราชธานี และหน่วยพิทักษ์ป่าละเลิงร้อยรู จ.บุรีรัมย์ มีกิจกรรมการผจญภัย 2 กิจกรรม เท่ากัน คือ อุทยานแห่งชาติผาแต้ม มีกิจกรรมการผจญภัย คือ การขี่จักรยานเสือภูเขา และการปีนหน้าผา/โรยตัว ส่วนหน่วยพิทักษ์ป่าละเลิงร้อยรู มีกิจกรรมการผจญภัย คือการเดินป่า และการขี่จักรยานเสือภูเขา สุดท้าย คือ อุทยานแห่งชาติภูจอง – นายอย จ.อุบลราชธานี อุทยานแห่งชาติไทยทอง จ.ชัยภูมิ และโครงการพัฒนาแห่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ป่าเขาภูหลวง จ.นครราชสีมา มีกิจกรรมการผจญภัยเพียงอย่างเดียว คือ อุทยานแห่งชาติภูจอง – นายอย และอุทยานแห่งชาติไพร

ทอง มีกิจกรรมการผจญภัยที่เหมือนกัน คือ คือ การปีนหน้าผา / ไรยตัว ส่วน โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ป่าเขาภูหลวง มีกิจกรรมการผจญภัย คือ การขี่จักรยานเสือภูเขา และมีแนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์พึ่งพาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนา และจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านอยู่ 5 ยุทธศาสตร์ คือ 1) จัดหาอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมของการท่องเที่ยวแบบผจญภัยให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว 2) สนับสนุนการผลิตบุคลากรผู้เชี่ยวชาญของแต่ละกิจกรรมของการท่องเที่ยวแบบผจญภัยให้มากขึ้น 3) พัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ให้มีศักยภาพ 4) ส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันทำตลาดแหล่งท่องเที่ยวแบบผจญภัยระหว่างประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้าน 5) ส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติแบบผจญภัยให้มากยิ่งขึ้น และต่อเนื่อง

ภัทธา ฉิลังโส (2549) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กรณีศึกษา ชมรมอาสาสมัครพิทักษ์กระทิงและมัลลเทศก์ตำบลวังหมี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงรูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กรณีศึกษา ชมรมอาสาสมัครพิทักษ์กระทิงและมัลลเทศก์ตำบลวังหมี โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร , การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมโดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 24 คน อันประกอบด้วย กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มชาวบ้าน กลุ่มบุคคลภายนอกชุมชน (เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และเอกชน) และกลุ่มนักท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กรณีศึกษา ชมรมอาสาสมัครพิทักษ์กระทิงและมัลลเทศก์ตำบลวังหมี ประกอบไปด้วย 5 รูปแบบที่สำคัญ คือ 1) รูปแบบการสื่อสารสองทางที่ไม่เป็นทางการ 2) รูปแบบการสื่อสารสองทางที่เป็นทางการและมีปฏิริยาโต้ตอบกันมาก 3) รูปแบบการสื่อสารสองทางที่ไม่เป็นทางการและมีปฏิริยาโต้ตอบกันน้อย 4) การสื่อสารทางเดียวที่ไม่เป็นทางการ 5) การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม 2. ปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กรณีศึกษา ชมรมอาสาสมัครพิทักษ์กระทิงและมัลลเทศก์ตำบลวังหมี ประกอบไปด้วย 2 ปัจจัยที่สำคัญ คือ 1) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยที่เป็นบริบทสิ่งแวดล้อมภายนอก อันประกอบด้วย นโยบายของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ นโยบายมูลนิธิพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และการส่งเสริมจากสื่อมวลชน 2) ปัจจัยภายใน ได้แก่ สภาพพื้นที่ของชุมชน วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม

ท้องถิ่นของชุมชน และผลประโยชน์จากรายได้ที่จะได้รับ 3. ปัจจัยและอุปสรรคในการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ภูมิศึกษา ชุมชนอาสาสมัครพิทักษ์กระทิง และมัคคุเทศก์ตำบลวังหมี ประกอบด้วย 1) ปัญหาภายใน ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมัคคุเทศก์อาสาเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ ความสับสนด้านข้อมูลและการให้บริการนักท่องเที่ยว และชมรมชาตผู้นำที่จะช่วยสานต่อการปฏิบัติงานด้านนโยบาย 2) ปัญหาภายนอก ได้แก่ ขาดการสนับสนุนด้านบุคลากรของรัฐในการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน และขาดการสนับสนุนด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากหน่วยงานของรัฐ

โดยสรุปได้ว่า รูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ภูมิศึกษาชมรมอาสาสมัครพิทักษ์กระทิงและมัคคุเทศก์ตำบลวังหมี ประสบความสำเร็จในปัจจุบันได้นั้น ต้องประกอบไปด้วยรูปแบบการสื่อสารที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและปัจจัยเกื้อหนุนการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

ธงชัย ทองเชื่อม (2548) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชน เกาะป็นหีย จังหวัดพังงา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะป็นหีย และผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อชุมชนเกาะป็นหีย ตำบลเกาะป็นหีย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ทำการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกของชุมชนเกาะป็นหีย จำนวน 385 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 100 คน

ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกชุมชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเกาะป็นหียมีศักยภาพสูงในด้านการท่องเที่ยว เนื่องจาก มีธรรมชาติที่งดงาม มีคุณค่าแก่การพักผ่อนหย่อนใจ และมีชุมชนมีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวของเกาะป็นหีย เนื่องจากเห็นว่า ชุมชนมีไมตรีจิตต่อนักท่องเที่ยว มีการดูแลและบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว และสภาพแวดล้อมของชุมชนอย่างดี

สมาชิกชุมชนเกาะป็นหียเห็นว่า การท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อชุมชนเกาะป็นหียทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม กล่าวคือ ผลกระทบด้านบวก ได้แก่ รายได้ของครอบครัวเพิ่มขึ้น ครอบครัวมีเงินเก็บมากขึ้น สมาชิกในชุมชนได้รับการศึกษามากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างญาติพี่น้องในครอบครัวดีขึ้น ประชาชนในชุมชนสามารถสื่อสารได้หลายภาษาและมีการใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารกันมากขึ้น ส่วนผลกระทบด้านลบ ได้แก่ รายจ่ายของครอบครัวมากขึ้น มีหนี้สินเพิ่มขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่จะเห็นได้ว่า ผู้ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งมีความชอบการท่องเที่ยวและผจญภัย การท่องเที่ยวทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนในหลายด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นเรื่องของรายได้ อาชีพ ราคาสินค้า การครองชีพ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้ชุมชนมีความทันสมัย สวยงาม สะดวกสบาย แต่ในทางกลับกันตัวชุมชนกลับได้รับผลกระทบในทางลบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงควรคำนึงถึงพื้นฐานทาง วัฒนธรรม และทำให้ชุมชนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้นผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนด แบบนำสัมภพณ์ในส่วนของผลกระทบต่อชุมชน ทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวผจญภัย ตลอดจนนำผลที่ได้มาอภิปรายและสรุปข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการวิจัยในครั้งนี้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : ภูเขารีสอร์ท อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ (สัมภาษณ์) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแทนของกลุ่มของประชากรที่สามารถให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1.1 กลุ่มผู้บริหารของภูเขารีสอร์ท เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ศึกษาและบริการต่าง ๆ ที่จัดให้มีในพื้นที่ศึกษา ลักษณะการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในพื้นที่กับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยของภูเขารีสอร์ท รวมถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการให้บริการลูกค้าของรีสอร์ท และแผนการพัฒนารท่องเที่ยวของภูเขารีสอร์ท

1.2 ตัวแทนของรีสอร์ทที่มีลักษณะกิจกรรมคล้ายกัน เพื่อเก็บข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ศึกษา ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ลักษณะการแข่งขันของธุรกิจ และแนวคิดด้านการพัฒนารท่องเที่ยวเชิงผจญภัย

1.3 กลุ่มนักวิชาการและตัวแทนชาวบ้าน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือนักวิชาการ และผู้นำชุมชน เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การมีส่วนร่วมของชุมชนและแนวคิดในการพัฒนารท่องเที่ยวเชิงผจญภัย

1.4 ตัวแทนบริษัทขายอุปกรณ์ที่ทำอุปกรณ์สำหรับการท่องเที่ยวแบบผจญภัย เกี่ยวกับสิ่งที่ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อการพัฒนารท่องเที่ยวเชิงผจญภัยในพื้นที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวเชิงผจญภัยที่เข้ามาเที่ยวและร่วมกิจกรรมเชิงผจญภัยต่าง ๆ ในภูเขชรีสอร์ท ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวของภูเขชรีสอร์ท โดยกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามแนวทางของ Taro Yamane 1973 (ประสพชัย พสุนนท์, 2553: 41) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 ดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในภูเขชรีสอร์ทในช่วง 1 ปี ประมาณ 3,111 คน (ภูเขชรีสอร์ท, 2554)

e แทน ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง
แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{3,111}{1 + 3,111 (0.05)^2}$$

$$n = 355$$

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ 355 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นการสัมภาษณ์เจาะลึกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัย, ผลกระทบต่อชุมชน ทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวแบบผจญภัย, แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน และการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง การศึกษาครั้งนี้

ใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 5 ส่วน ซึ่งมีรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์แต่ละส่วนดังต่อไปนี้ (รายละเอียดแสดงในภาพผนวก ก)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบไปด้วย ชื่อและนามสกุลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์, เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ จะประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะของแบบสัมภาษณ์มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิดเพื่อเก็บข้อมูลสำคัญที่สนใจตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัย จำนวน 5 ข้อ โดยเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ จะประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่อง ความชอบรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยแบบทัวร์สำเร็จรูป (Package Tour) หรือไม่อย่างไร, ความชอบรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยแบบความสนใจพิเศษ (Special Interest Tour) หรือไม่อย่างไร, ความชอบลักษณะการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางบกหรือทางน้ำ เพราะเหตุใด, ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยคืออะไรและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง ลักษณะของแบบสัมภาษณ์มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิดเพื่อเก็บข้อมูลสำคัญที่สนใจตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ส่วนที่ 3 ข้อมูลผลกระทบต่อชุมชน ทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวแบบผจญภัย จำนวน 7 ข้อ โดยเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ จะประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวแบบผจญภัยหรือไม่ อย่างไร, คนในชุมชนมีการรับรู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร, การท่องเที่ยวแบบผจญภัยก่อให้เกิดประโยชน์หรือไม่ อย่างไร, การท่องเที่ยวแบบผจญภัย ก่อให้เกิดผลกระทบกับชุมชนในด้านเศรษฐกิจหรือไม่ อย่างไร, การท่องเที่ยวแบบผจญภัย ก่อให้เกิดผลกระทบกับชุมชนในด้านสังคมหรือไม่ อย่างไร, การท่องเที่ยวแบบผจญภัย ก่อให้เกิดผลกระทบกับชุมชนในด้านวัฒนธรรม หรือไม่ อย่างไร และการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ก่อให้เกิดผลกระทบกับชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม หรือไม่ อย่างไร ลักษณะของแบบสัมภาษณ์มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิดเพื่อเก็บข้อมูลสำคัญที่สนใจตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ส่วนที่ 4 ข้อมูลแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน จำนวน 3 ข้อ โดยเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ จะประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจอย่างไร, แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืนในด้านสังคมอย่างไร, แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืนในด้านวัฒนธรรม อย่างไร และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญ

ภัยอย่างยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวแบบผจญภัย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม หรือไม่ อย่างไร ลักษณะของแบบสัมภาษณ์มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิดเพื่อเก็บข้อมูลสำคัญที่สนใจตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ส่วนที่ 5 ข้อมูลการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง จำนวน 5 ข้อ โดยเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ จะประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่อง การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง เป็นอย่างไร, การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของโรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง หรือไม่อย่างไร, การตอบรับจากนักท่องเที่ยวจากการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของโรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง เป็นอย่างไร, ผลสำเร็จจากการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของโรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง ออกมาเป็นอย่างไร และแนวทางในการปรับปรุงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของโรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง อย่างไร ลักษณะของแบบสัมภาษณ์มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิดเพื่อเก็บข้อมูลสำคัญที่สนใจตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2.2 แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเชิงสถิติของนักท่องเที่ยว และความคิดเห็นในมุมมองของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของภูเขารีสอร์ทในปัจจุบัน โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ซึ่งมีรายละเอียดของแบบสอบถามแต่ละส่วนดังต่อไปนี้ (รายละเอียดแสดงในภาพผนวก ข)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว จำนวน 8 ข้อ ประกอบไปด้วย เพศ, อายุ, วุฒិการศึกษาหรือกำลังศึกษา, อาชีพ, สถานภาพ, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน, สถานที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว และช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่ท่านได้รับข้อมูลของภูเขารีสอร์ท โดยลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว จำนวน 6 ข้อ ประกอบไปด้วย ความถี่ในการท่องเที่ยวต่อปี, วิธีที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวที่ท่านใช้บ่อยที่สุด, ท่านร่วมเดินทางกับใครบ่อยที่สุด, วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว, ลักษณะการท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว โดยลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวของภูเขารีสอร์ทตามแนวความคิดการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้ง 7 ด้าน จำนวน 21 ข้อ ประกอบไปด้วย ด้านการจัดพื้นที่การท่องเที่ยว, ด้านการให้การศึกษาและสื่อความหมาย, ด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว, ด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว, ด้านการจัดการ ป้องกัน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม,

ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) ประเมินคำตอบ โดยให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว กำหนดให้แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก ดังต่อไปนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ค่าเท่ากับ	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ค่าเท่ากับ	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 3 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิดที่ถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องกิจกรรมและบริการใดในพื้นที่ศึกษาที่ท่านเห็นว่าอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของคนในชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือสภาพแวดล้อมในพื้นที่ศึกษาได้ และควรมีวิธีแก้ไขหรือป้องกันอย่างไรบ้าง, กิจกรรม หรือบริการใดบ้างในภูเขรริสอร์ทที่ท่านมีความประทับใจมากที่สุด เหตุใดจึงมีความประทับใจในกิจกรรมนั้นและท่านคิดว่าจะควรมีการปรับปรุงตามแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้อย่างไร และท่านคิดว่าภูเขรริสอร์ทควรมีการปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบข้อความว่าสอดคล้องตรงตาม วัตถุประสงค์ เนื้อหา และคำพูดเหมาะสมในการใช้ภาษาหรือไม่ เพื่อนำข้อเสนอมาปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำราเรียน บทความวิชาการ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ห้องสมุด และระบบสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมากำหนดขั้นตอนและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ การสังเกตและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูล จะถูกนำมาตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามประเด็นการวิจัย สรุปและตีความทำการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลในภาพรวมภายใต้ขั้นตอนของการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำเสนอผลการการวิจัยเชิงพรรณนาความในแต่ละประเด็นของการศึกษา

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว โดยใช้สถิติอย่างง่ายเปรียบเทียบเป็นค่าร้อยละ (Percentage of Frequency) และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวของภูเขชรีสอร์ท โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการแปลผลคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ผู้วิจัยแบ่งตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีค่าคะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มีความคิดเห็นมากที่สุด มีความคิดเห็นมาก มีความคิดเห็นปานกลาง มีความคิดเห็นน้อย และมีความคิดเห็นน้อยที่สุด โดยแบ่งช่วงคะแนนจากสมการดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ \text{ดังนั้นช่วงคะแนน} &= 0.8 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับความคิดเห็นได้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21- 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41- 4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61- 3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81- 2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00- 1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ภูเพชรรีสอร์ท อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยภูเพชรรีสอร์ท 2) ศึกษาผลกระทบต่อชุมชนจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน 4) ศึกษาถึงปัญหาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย 5) ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในภูเพชรรีสอร์ท 6) เป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา สามารถแบ่งผลการศึกษาดังกล่าวออกเป็น 5 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาผลกระทบต่อชุมชนจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

ส่วนที่ 2 การศึกษาสาเหตุและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

ส่วนที่ 3 การศึกษาการประชาสัมพันธ์ และการรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของผู้ประกอบการ โรงแรม-รีสอร์ท

ส่วนที่ 4 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวในภูเพชรรีสอร์ท

ส่วนที่ 5 การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในภูเพชรรีสอร์ท

ส่วนที่ 6 การศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวของภูเพชรรีสอร์ท

ส่วนที่ 1 การศึกษาผลกระทบต่อชุมชนจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

1. ผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารภูเพชรรีสอร์ทพบว่า ชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างมาก เนื่องจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยมีการจ้างงานคนในพื้นที่ให้ทำงานกับผู้ประกอบการ โดยตรงและคนในพื้นที่เองจะมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนเป็นอย่างดี ทำให้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านบวกและด้านลบของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน จัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยส่งผลกระทบต่อด้านบวกของเศรษฐกิจ โดยจะผลให้เศรษฐกิจภายในชุมชนดีขึ้นเกิดการหมุนเวียนของเงินภายในชุมชนเนื่องจากคนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจ้างงานของผู้ประกอบการ การสร้างงานที่เกิดขึ้นเป็นส่วนกระตุ้นที่สำคัญ ที่ช่วยลดการอพยพของผู้คนออกจากพื้นที่บริเวณรอบ ๆ รีสอร์ท คนในชุมชนจึงมีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาการท่องเที่ยว และได้รับรายได้มากขึ้น เพราะการท่องเที่ยวช่วยให้

เกิดการฝึกอบรมทางวิชาชีพ เพื่อเพิ่มทักษะการจัดการ และ การบริหารธุรกิจให้กับคนในชุมชน ในด้านสังคมจะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางด้านบวก โดยการท่องเที่ยวมีศักยภาพที่จะส่งเสริมการพัฒนาทางสังคม ด้วยการเพิ่มการจ้างงาน การกระจายรายได้ การบรรเทาความยากจนและเกิดการพัฒนาระบบสาธารณสุขในชุมชน การท่องเที่ยวทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและเพิ่มควมมีชีวิตชีวาของชุมชนได้ เช่น กิจกรรมพิเศษ และ เทศกาล ซึ่งโดยปกติผู้ที่มีส่วนร่วมหลัก และ ผู้ชม คือคนในชุมชน และหลายๆ เทศกาล ได้ถูกฟื้นฟูและพัฒนาขึ้นมาใหม่ เพื่อให้ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวในด้านสิ่งแวดล้อมจะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางด้านบวก โดยผู้ประกอบการมีการพัฒนาพื้นที่ในปัจจุบัน มีการปรับทัศนียภาพใหม่จากเดิมเป็นพื้นที่รกร้างว่างเปล่าเปลี่ยนมาเป็นพื้นที่สีเขียวอุดมสมบูรณ์ ในทางกลับกันการท่องเที่ยวแบบผจญภัยก็ส่งผลในด้านลบให้กับชุมชนเช่นกัน หากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหรือคนในชุมชนเองไม่รู้จักอนุรักษ์และรู้คุณค่าของทรัพยากรในชุมชน มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน

2. ผลการสัมภาษณ์ตัวแทนรีสอร์ตที่มีลักษณะกิจกรรมเหมือนกัน พบว่า คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างมาก เพราะคนในชุมชนเข้ามาทำงานกับรีสอร์ตเป็นจำนวนมาก ถือเป็นแรงงานสำคัญของรีสอร์ตในการให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในรีสอร์ต และยังช่วยตอบคำถามกับนักท่องเที่ยวได้ดีในเรื่องเกี่ยวกับสภาพภูมิประเทศและธรรมชาติของการท่องเที่ยวและยังสามารถให้คำแนะนำกับนักท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ในรอบบริเวณรอบ ๆ ชุมชน การท่องเที่ยวแบบผจญภัยมีประโยชน์ต่อชุมชนเนื่องจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยว ถือเป็นจุดขายของรีสอร์ตที่ไม่เหมือนกับการท่องเที่ยวทั่วไปที่เข้ามาพักผ่อนและเที่ยวชมธรรมชาติบริเวณรอบ ๆ ชุมชน การท่องเที่ยวธรรมชาติช่วยให้นักท่องเที่ยวได้มีกิจกรรมทำมากขึ้นและสามารถสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

3. ผลการสัมภาษณ์กลุ่มนักท่องเที่ยว พบว่า คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างมาก เพราะคนในชุมชนสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพภูมิประเทศของสถานที่ท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวได้ และการท่องเที่ยวแบบผจญภัยมีประโยชน์กับตัวนักท่องเที่ยวเนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวแบบผจญภัยจะมีการตรวจเช็คก่อนว่าสถานที่ไปเที่ยวมีกิจกรรมอะไรที่นักท่องเที่ยวสามารถทำได้ และมีการเตรียมสภาพร่างกายและจิตใจให้พร้อมก่อนที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว ทำให้การท่องเที่ยวผจญภัยเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวแบบเดิม ๆ

4. ผลการสัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการ และตัวแทนชาวบ้าน พบว่า คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างมาก เพราะคนในชุมชนสามารถให้คำแนะนำและต้อนรับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี เนื่องจากมีความชำนาญในพื้นที่ รู้ถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีคุณค่ามากที่สุด และการท่องเที่ยวแบบผจญภัยมีประโยชน์ทางด้าน

เศรษฐกิจ ส่งผลให้คนในชุมชนมีงานทำ มีรายได้เพิ่มมากขึ้น และทำให้คนในชุมชนช่วยกันรักษา สภาพแวดล้อมไว้คงเดิมเพื่อให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

5. ผลการสัมภาษณ์ตัวแทนบริษัทขายอุปกรณ์ที่ทำอุปกรณ์ Adventure จากการสัมภาษณ์ พบว่า คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างมาก เพราะคนในชุมชนจะเข้ามา ทำงานกับผู้ประกอบการและเข้าใจสภาพธรรมชาติของพื้นที่ได้มากที่สุด และการท่องเที่ยวแบบผจญภัย มีประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ แต่หากทำไม่ถูกต้องย่อมส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมเพราะผู้ประกอบการ ไปรุกรานธรรมชาติ

ส่วนที่ 2 การศึกษาสาเหตุและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

1. ผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารภูเขารีเสอร์ท จากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยมาจาก 2 ส่วนด้วยกัน ปัญหาส่วนที่ 1 มาจากตัวนักท่องเที่ยว ที่ส่วนใหญ่ ยังไม่มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจในการทำกิจกรรมท่องเที่ยวแบบผจญภัย แนวการ แก้ไขปัญหานี้สามารถทำได้โดยให้สถานประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยแจ้งให้กับนักท่องเที่ยว ทราบล่วงหน้าถึงรายละเอียดของกิจกรรมที่จะต้องทำและแนะนำวิธีการเตรียมตัวอย่างไรให้พร้อมทั้ง สภาพร่างกายและจิตใจ ปัญหาส่วนที่ 2 มาจากสถานประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยขาดบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะแนะนำวิธีการทำกิจกรรมอย่างถูกต้องและสถานที่ท่องเที่ยวมี ขนาดกว้างขวางทำให้ยากต่อการควบคุมดูแลนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง แนวการแก้ไขปัญหาหานี้ สามารถทำได้โดยผู้ประกอบการจะต้องฝึกอบรมผู้ควบคุมดูแลของแต่ละกิจกรรมให้ทราบถึงรายละเอียด ของกิจกรรมที่จะต้องทำ การดูแลความปลอดภัยและการบริการของนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งจัดสรร บุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญจริง ๆ มาดูแลนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม และผู้ประกอบการ ควรปรับสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความชัดเจนและมีความปลอดภัย เพื่อง่ายต่อการดูแล นักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง

2. ผลการสัมภาษณ์ตัวแทนรีสอร์ตที่มีลักษณะกิจกรรมเหมือนกัน จากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยส่วนใหญ่เกิดจาก ผู้ประกอบการท่องเที่ยว แบบผจญภัยขาดบุคลากรที่จะให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวก่อนทำกิจกรรมและนักท่องเที่ยวยังไม่ พร้อมที่จะทำกิจกรรมผจญภัย ทาง แนวการแก้ไขปัญหาหานี้สามารถทำได้โดยผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผจญภัยจะต้องหาบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถเพื่อฝึกอบรมให้กับพนักงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ของแต่ละกิจกรรม และผู้ประกอบการท่องเที่ยวผจญภัยจะต้องกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมทำกิจกรรม กันมากที่สุด โดยการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ตลอดจนถึงความปลอดภัยในการทำกิจกรรมเพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับรู้และสนุกกับการทำกิจกรรมอย่างปลอดภัย

3. ผลการสัมภาษณ์กลุ่มนักท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยส่วนใหญ่เกิดจากนักท่องเที่ยวขาดความเข้าใจในกิจกรรมที่ต้องทำ ไม่มีการเตรียมตัวที่ดีและไม่มีความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยของอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรม แนวการแก้ไขปัญหาเหล่านี้สามารถทำได้โดยนักท่องเที่ยวจะต้องทราบก่อนที่จะเที่ยวถึงกิจกรรมที่กำลังจะไปทำเพื่อจะได้ศึกษาข้อมูลของแต่ละกิจกรรมที่จะต้องทำเพื่อการเตรียมตัวให้พร้อมทั้งสภาพของร่างกายและจิตใจ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยจะต้องแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบถึงการเตรียมตัวก่อนมาเที่ยวและจะต้องให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวก่อนที่จะทำกิจกรรมจริง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจในเรื่องของความปลอดภัยและการวิธีการทำกิจกรรมที่ถูกต้อง

4. ผลการสัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการและตัวแทนชาวบ้าน จากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยส่วนใหญ่เกิดจากนักท่องเที่ยวไม่มีความเข้าใจกิจกรรมที่ผจญภัยเท่าที่ควรและนักท่องเที่ยวกลัว ไม่กล้าที่จะทำกิจกรรมผจญภัย แนวการแก้ไขปัญหาเหล่านี้สามารถทำได้โดยให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยให้ความรู้และความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวก่อนทำกิจกรรมผจญภัยและต้องให้นักท่องเที่ยวมั่นใจในระบบความปลอดภัยของกิจกรรมที่ต้องทำ และต้องดูแลนักท่องเที่ยวอย่างใกล้ชิดในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง

5. ผลการสัมภาษณ์ตัวแทนบริษัทขายอุปกรณ์ที่ทำอุปกรณ์ Adventure จากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยส่วนใหญ่เกิดจากสถานประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยขาดการเตรียมความพร้อมของพื้นที่และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมรวมทั้งความชำนาญของผู้นำทาง แนวการแก้ไขปัญหาเหล่านี้สามารถทำได้โดยให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยจัดการฝึกอบรมให้กับพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ก่อนจัดกิจกรรมผจญภัย

จากผลการสัมภาษณ์ในเรื่องเกี่ยวกับสาเหตุและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย สามารถบูรณาการข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ด้วยการเปรียบเทียบปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขของแต่ละกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การบูรณาการข้อมูลเชิงปริมาณของปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก	ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางการแก้ไขปัญหา
กลุ่มผู้บริหาร ภูเพชรรีสอร์ท	1. นักท่องเที่ยวที่ส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจในการทำกิจกรรมท่องเที่ยวแบบผจญภัย	1. สถานประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยแจ้งให้กับนักท่องเที่ยวทราบล่วงหน้าถึงรายละเอียดของกิจกรรมที่จะต้องทำและแนะนำวิธีการเตรียมตัวอย่างไรให้พร้อมทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ
	2. สถานประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะแนะนำวิธีการทำกิจกรรมอย่างถูกต้อง	2. ผู้ประกอบการจะต้องฝึกอบรมผู้ควบคุมดูแลของแต่ละกิจกรรมให้ทราบถึงรายละเอียดของกิจกรรมที่จะต้องทำ การดูแลความปลอดภัย และการบริการของนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญจริง ๆ มาดูแลนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม
	3. สถานที่ท่องเที่ยวมีขนาดกว้างขวางทำให้ยากต่อการควบคุมดูแลนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง	3. ผู้ประกอบการควรปรับสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความชัดเจนและมีความปลอดภัย เพื่ออำนวยความสะดวกดูแลนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง

ตารางที่ 1 การบูรณาการข้อมูลเชิงปริมาณของปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (ต่อ)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก	ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางการแก้ไขปัญหา
ตัวแทนรีสอร์ทที่มีลักษณะกิจกรรมเหมือนกัน	1. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยขาดบุคลากรที่จะให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวก่อนทำกิจกรรมและนักท่องเที่ยวยังไม่พร้อมที่จะทำกิจกรรมผจญภัย ทาง	1. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวผจญภัยจะจัดหาบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถเพื่อฝึกอบรมให้กับพนักงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องของแต่ละกิจกรรม และผู้ประกอบการท่องเที่ยวผจญภัยจะต้องกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมทำกิจกรรมกันมากที่สุด โดยการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ตลอดจนถึงความปลอดภัยในการทำกิจกรรมเพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับรู้และสนุกกับการทำกิจกรรมอย่างปลอดภัย
กลุ่มนักวิชาการและตัวแทนชาวบ้าน	1. นักท่องเที่ยวไม่มีความเข้าใจกิจกรรมที่ผจญภัยเท่าที่ควรและนักท่องเที่ยวกลัว ไม่กล้าที่จะทำกิจกรรมผจญภัย	1. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยให้ความรู้และความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวก่อนทำกิจกรรมผจญภัยและต้องให้นักท่องเที่ยวมั่นใจในระบบความปลอดภัยของกิจกรรมที่ต้องทำและต้องดูแลนักท่องเที่ยวอย่างใกล้ชิดในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง
ตัวแทนบริษัทขายอุปกรณ์ที่ทำอุปกรณ์ Adventure	1. สถานประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยขาดการเตรียมความพร้อมของพื้นที่และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมรวมทั้งความชำนาญของผู้นำทาง	1. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยจัดการฝึกอบรมให้กับพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ก่อนจัดกิจกรรมผจญภัย

ตารางที่ 1 การบูรณาการข้อมูลเชิงปริมาณของปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย (ต่อ)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก	ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางการแก้ไขปัญหา
กลุ่มนักท่องเที่ยว	1. นักท่องเที่ยวขาดความเข้าใจในกิจกรรมที่ต้องทำ ไม่มีการเตรียมตัวที่ดีและไม่มีความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยของอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรม	1. นักท่องเที่ยวจะต้องทราบก่อนที่จะเที่ยวถึงกิจกรรมที่กำลังจะไปทำ เพื่อจะได้ศึกษาข้อมูลของแต่ละกิจกรรมที่จะต้องทำเพื่อการเตรียมตัวให้พร้อมทั้งสภาพของร่างกายและจิตใจ 2. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยจะต้องแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบถึงการเตรียมตัวก่อนมาเที่ยว และจะต้องให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวก่อนที่จะทำกิจกรรมจริงๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจในเรื่องของความปลอดภัยและการวิธีการทำกิจกรรมที่ถูกต้อง

ส่วนที่ 3 การศึกษาการประชาสัมพันธ์ และการรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของผู้ประกอบการโรงแรม-รีสอร์ท

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำแบบสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักโดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหารของภูเพชรรีสอร์ท
2. ตัวแทนของรีสอร์ทที่มีลักษณะกิจกรรมคล้ายกัน
3. กลุ่มนักวิชาการและตัวแทนชาวบ้าน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือนักวิชาการ และผู้นำชุมชน
4. กลุ่มของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา
5. ตัวแทนบริษัทขายอุปกรณ์ที่ทำอุปกรณ์สำหรับการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

โดยการศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ได้ผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารภูเขารีสอร์ท พบว่า การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ต บริเวณ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ และได้รับการตอบรับที่ดีเทียบจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละสัปดาห์

2. ผลการสัมภาษณ์ตัวแทนรีสอร์ตที่มีลักษณะกิจกรรมเหมือนกัน จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่า การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ต บริเวณ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีการประชาสัมพันธ์ที่ดีพอสมควรและมีการแข่งขันกันสูงโดยเฉพาะผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะแข่งขันกันด้านกิจกรรมท่องเที่ยวผจญภัย มีการ รวบรวมกิจกรรมและนันทนาการต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นเครื่องเล่นชั้นนำจากต่างประเทศ อาทิ GX-Swing, X-max บอลลูนยักษ์ มาเป็นจุดขายของการท่องเที่ยวเป็นแบบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยสามารถแบ่งส่วนแบ่งของลูกค้านำได้พอสมควร

3. ผลการสัมภาษณ์กลุ่มนักท่องเที่ยว ได้รับข้อมูลว่า การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ต บริเวณ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีการประชาสัมพันธ์ที่ดีมากโดยดูจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และสื่ออื่น ๆ จะมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและมีการจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เล่นได้หลากหลาย

4. ผลการสัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการและตัวแทนชาวบ้าน พบว่าการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ต บริเวณ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีการประชาสัมพันธ์ที่ดีพอสมควรสังเกตได้จากมีการคิดป้ายประชาสัมพันธ์ตามสถานที่สำคัญ ๆ

5. ผลการสัมภาษณ์ตัวแทนบริษัทขายอุปกรณ์ที่ทำอุปกรณ์ Adventure ได้รับข้อมูลว่า การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ต บริเวณ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับดีมากโดยดูจากลูกค้าที่มาซื้ออุปกรณ์ Adventure ส่วนใหญ่จะรู้จักแหล่งท่องเที่ยวผจญภัยที่อำเภอปากช่อง และสามารถแนะนำได้ว่าที่ไหนมีกิจกรรมอะไรที่น่าสนใจ

จากผลการสัมภาษณ์ในเรื่องเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ และการรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของผู้ประกอบการ โรงแรม-รีสอร์ต สามารถบูรณาการข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ด้วยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การบูรณาการข้อมูลเชิงปริมาณของการประชาสัมพันธ์ และการรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยว
แบบผจญภัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก	ความคิดเห็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัย
กลุ่มผู้บริหารภูเขารีゾート	มีการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ และได้รับการตอบรับที่ดีเยี่ยมจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละสัปดาห์
ตัวแทนรีสอร์ทที่มีลักษณะกิจกรรมเหมือนกัน	มีการประชาสัมพันธ์ที่ดีพอสมควรและมีการแข่งขันกันสูง โดยเฉพาะผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะแข่งขันกันด้านกิจกรรมท่องเที่ยวผจญภัย
กลุ่มนักท่องเที่ยว	มีการประชาสัมพันธ์ที่ดีมากโดยดูจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และสื่ออื่น ๆ จะมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและมีการจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เล่นได้หลากหลาย
กลุ่มนักวิชาการและตัวแทนชาวบ้าน	มีการประชาสัมพันธ์ที่ดีพอสมควรสังเกตได้จากมีการตีพิมพ์ประชาสัมพันธ์ตามสถานที่สำคัญ ๆ
ตัวแทนบริษัทขายอุปกรณ์ที่ทำอุปกรณ์ Adventure	มีการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับดีมากโดยดูจากลูกค้าที่มาซื้ออุปกรณ์ Adventure ส่วนใหญ่จะรู้จักแหล่งท่องเที่ยวผจญภัยที่อำเภอปากช่อง และสามารถแนะนำได้ว่าที่ไหนมีกิจกรรมอะไรที่น่าสนใจ

ส่วนที่ 4 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวในภูเขารีゾート

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มนักท่องเที่ยวในภูเขารีゾート ด้วยการแจกแจงความถี่ และคิดเป็นร้อยละ แสดงผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย

(n= 355)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1 เพศ		
ชาย	163	45.92
หญิง	192	54.08
2 อายุ		
น้อยกว่า 21 ปี	10	2.82
21 - 25 ปี	25	7.04
26 - 30 ปี	70	19.72
31 - 35 ปี	66	18.59
36 - 40 ปี	74	20.85
41 ปีขึ้นไป	110	30.98
3 วุฒิการศึกษาหรือกำลังศึกษา		
ประถมหรือต่ำกว่า	9	2.53
มัธยมศึกษาหรือปวช.	15	4.23
อนุปริญญาหรือปวส.	24	6.76
ปริญญาตรี	146	41.13
ปริญญาโท	147	41.41
ปริญญาเอก	11	3.10
อื่นๆ	3	0.84
4 สถานภาพ		
โสด	210	59.15
แต่งงาน	136	38.31
หย่าร้าง	5	1.41
แยกกันอยู่	4	1.13

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (ต่อ)

(n= 355)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
5 อาชีพ		
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	43	12.11
พนักงานมหาวิทยาลัย	5	1.41
พนักงานบริษัท	189	53.24
ลูกจ้างประจำ	11	3.10
ลูกจ้างชั่วคราว	31	8.73
นักเรียน/นักศึกษา	16	4.51
ธุรกิจส่วนตัว	60	16.90
6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	15	4.23
10,001 - 20,000 บาท	41	11.55
20,001 - 30,000 บาท	72	20.28
30,001 - 40,000 บาท	128	36.06
40,001บาทขึ้นไป	99	27.89
7 สถานที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว		
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	290	81.69
ภาคกลาง	29	8.17
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	26	7.32
ภาคใต้	10	2.82
8 ช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่ท่านได้รับข้อมูลของภูเขชรีสอร์ท		
สื่อสิ่งพิมพ์	31	8.73
แผ่นใบปลิว	25	7.04
เว็บไซต์	220	61.97
เพื่อนหรือคนรู้จักแนะนำ	79	22.26

จากตารางที่ 3 พบว่าข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษาหรือกำลังศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว ช่องทางประชาสัมพันธ์ที่ท่านได้รับข้อมูลของภูเขชรีสอร์ท ได้ดังนี้

เพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 54.08 รองลงมาเป็นเพศชาย มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 45.92 ตามลำดับ

อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป มีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 30.98 รองลงมาคือช่วงอายุ 36 - 40 ปี มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 20.85 ช่วงอายุ 26 - 30 ปี มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 19.72 ช่วงอายุ 31 - 35 ปี มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 18.59 ช่วงอายุ 21 - 25 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.04 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือมีช่วงน้อยกว่า 21 ปี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.82 ตามลำดับ

วุฒิการศึกษาหรือกำลังศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ที่ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 41.13 รองลงมาคือปริญญาโท มีจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 41.41 อนุปริญญาหรือปวส. มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.76 มัธยมศึกษาหรือปวช. มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.23 ปริญญาเอก มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 ประถมหรือต่ำกว่า มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.53 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือกลุ่มอื่นๆ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.84 ตามลำดับ

สถานภาพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด มีจำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 59.15 รองลงมามีสถานภาพแต่งงาน มีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 38.31 มีสถานภาพหย่าร้าง มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.41 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือแยกกันอยู่ มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.13 ตามลำดับ

อาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัท มีจำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 53.24 รองลงมาคือมี ธุรกิจส่วนตัวมีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90 ราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.11 ลูกจ้างชั่วคราว มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.73 นักเรียน/นักศึกษา มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.51 ลูกจ้างประจำ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือกลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.41 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 30,001 - 40,000 บาท มีจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 36.06

รองลงมามีรายได้เฉลี่ย 40,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.89 มีรายได้เฉลี่ย 20,001 - 30,000 บาท มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.28 มีรายได้เฉลี่ย 10,001 - 20,000 บาท มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 11.55 และกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ย จำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เกิน 10,000 บาท มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.23 ตามลำดับ

สถานที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่มีสถานที่พักอาศัยที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล มีจำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 81.69 รองลงมาคือภาคกลาง มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.17 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.32 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือภาคใต้ มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.82 ตามลำดับ

ช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่ท่านได้รับข้อมูลของภูเขารีสอร์ท พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลของภูเขารีสอร์ทจาก เว็บไซต์ มีจำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 61.97 รองลงมาคือเพื่อนหรือคนรู้จักแนะนำ มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 22.26 ได้รับข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.73 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือได้รับข้อมูลจากแผ่นใบปลิว มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.04 ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในภูเขารีสอร์ท

การวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ด้วยการแจกแจงความถี่ และคิดเป็นร้อยละ แสดงผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย

(n= 355)

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1 ความถี่ในการท่องเที่ยวต่อปี		
1-2 ครั้ง	111	31.27
3-4 ครั้ง	146	41.13
5-6 ครั้ง	71	20.00
มากกว่า 6 ครั้ง	27	7.61

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (ต่อ)

(n= 355)

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
2 วิธีที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวที่ท่านใช้บ่อยที่สุด		
รถยนต์ส่วนบุคคล	236	66.48
รถโดยสารประจำทาง	42	11.83
รถไฟ	36	10.14
เครื่องบิน	29	8.17
เรือโดยสารประจำทาง	2	0.56
อื่น	10	2.82
3 ท่านร่วมเดินทางกับใครบ่อยที่สุด		
เดินทางคนเดียว	11	3.10
ครอบครัว	180	50.70
เพื่อนที่ทำงาน	89	25.07
เพื่อนนักเรียน/นักศึกษา	46	12.96
คู่อีก	29	8.17
4 วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว		
เพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง	114	32.11
เพื่อการพักผ่อน	196	55.21
เพื่อการศึกษาดูงานหรือสัมมนา	38	10.71
อื่น	7	1.97
5 ลักษณะการท่องเที่ยว		
การท่องเที่ยวส่วนบุคคล	341	96.06
การท่องเที่ยวแบบนำเที่ยวหรือทัวร์	14	3.94

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (ต่อ)

(n= 355)

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
6 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		
1,001 - 1500 บาท	9	2.54
1,501 - 2,000 บาท	22	6.20
2,001 - 2,500 บาท	66	18.59
2,501 - 3,000 บาท	92	25.92
3,001 - 3,500 บาท	58	16.34
3,501 บาทขึ้นไป	108	30.42

จากตารางที่ 4 พบว่าข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน จำแนกตาม ความถี่ในการท่องเที่ยวต่อปี วิธีที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ท่านร่วมเดินทางกับใครบ่อยที่สุด วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว ลักษณะการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ได้ดังนี้

ความถี่ในการท่องเที่ยวต่อปี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่มีความถี่ในการท่องเที่ยว 3-4 ครั้ง ต่อปี มีจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 41.13 รองลงมาคือ 1-2 ครั้ง ต่อปีมีจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 31.27 มีความถี่ 5-6 ครั้งต่อปี มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือกลุ่มที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวมากกว่า 6 ครั้งต่อปี มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.61 ตามลำดับ

วิธีที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวที่ท่านใช้บ่อยที่สุด พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่ใช้วิธีเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล มีจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 66.48 รองลงมาคือ รถโดยสารประจำทาง มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.83 เดินทางโดยรถไฟ มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.14 เดินทางโดยเครื่องบิน มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.17 เดินทางโดยวิธีอื่น ๆ มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.82 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือกลุ่มที่เดินทางโดยเรือโดยสารประจำทาง มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56 ตามลำดับ

ท่านร่วมเดินทางกับใครบ่อยที่สุด พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่ใช้วิธีเดินทางไปกับครอบครัว มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.70 รองลงมาคือเดินทางไปกับเพื่อนที่ทำงาน มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 25.07 เดินทางไป

กับเพื่อนนักเรียน/นักศึกษา มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.96 เดินทางไปกับคูร์ก มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.17 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือกลุ่มที่เดินทางคนเดียว มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว เพื่อการพักผ่อน มีจำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 55.21 รองลงมาคือเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง มีจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.11 เพื่อการศึกษาดูงานหรือสัมมนา มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.71 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือกลุ่มท่องเที่ยววัตถุประสงค์อื่น มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.97 ตามลำดับ

ลักษณะการท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่มีลักษณะการท่องเที่ยวส่วนบุคคล มีจำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 96.06 รองลงมาคือการท่องเที่ยวแบบนำเที่ยวหรือทัวร์ มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.94 ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จำนวน 355 คน ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวประมาณ 3,501 บาทขึ้นไป มีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.42 รองลงมาคือมีค่าใช้จ่าย 2,501 - 3,000 บาท มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.92 ค่าใช้จ่าย 2,001 - 2,500 บาทมีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 18.59 ค่าใช้จ่าย 3,001 - 3,500 บาท มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 16.34 ค่าใช้จ่าย 1,501 - 2,000 บาท มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.20 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือกลุ่มที่มีค่าใช้จ่าย 1,001 - 1,500 บาท มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.54 ตามลำดับ

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวของภูเพชรรีสอร์ท

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวของภูเพชรรีสอร์ทของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงผลดังตารางที่ 5-12

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของภูเพชรรีสอร์ท
โดยรวม

(n= 355)

การจัดการการท่องเที่ยวของภูเพชรรีสอร์ท	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1 การจัดพื้นที่การท่องเที่ยว	3.48	0.573	มาก
2 การให้การศึกษาและสื่อความหมาย	3.39	0.533	ปานกลาง
3 การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.41	0.419	มาก
4 การบริการท่องเที่ยว	3.40	0.425	ปานกลาง
5 การจัดการ ป้องกัน และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม	3.45	0.508	มาก
6 การส่งเสริมการตลาด	3.46	0.717	มาก
7 การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน	3.55	0.559	มาก
รวม	3.43	0.375	มาก

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวของภูเพชรรีสอร์ท ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$ และ S.D. = 0.375) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมาก 5 ข้อ คือ การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{X} = 3.55$ และ S.D. = 0.559) การจัดพื้นที่การท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.48$ และ S.D. = 0.573) การส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 3.46$ และ S.D. = 0.717) การจัดการ ป้องกัน และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.45$ และ S.D. = 0.508) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.41$ และ S.D. = 0.419) และมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ การบริการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.40$ และ S.D. = 0.425) และ การให้การศึกษาและสื่อความหมาย ($\bar{X} = 3.39$ และ S.D. = 0.533) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของ
ภูเขารีสอร์ท ด้านการจัดพื้นที่การท่องเที่ยว

(n= 355)

ด้านการจัดพื้นที่การ ท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 ในพื้นที่ที่มีการกำหนด เขตควบคุมของจุดจัด กิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่าง ชัดเจน ไม่ให้เข้าไปใน บริเวณที่ไม่เหมาะสม	15 (4.2)	167 (47.0)	155 (43.7)	13 (3.7)	5 (1.4)	3.49	0.703	มาก
2 มีข้อกำหนดเพื่อการ ควบคุมการดำเนิน กิจกรรมประเภทต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิด ผลกระทบต่อพื้นที่ ท่องเที่ยว และชุมชนใน ลักษณะของการอนุรักษ์	12 (3.4)	164 (46.2)	155 (43.7)	24 (6.8)	0 (0.0)	3.46	0.673	มาก
รวม						3.48	0.573	มาก

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 6 พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวของภูเขารีสอร์ท ด้านการจัดพื้นที่การท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$ และ S.D. = 0.573) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมาก ทุกข้อ คือ ในพื้นที่ที่มีการกำหนดเขตควบคุมของจุดจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน ไม่ให้เข้าไปในบริเวณที่ไม่เหมาะสม หรือไม่ ($\bar{X} = 3.49$ และ S.D. = 0.703) และมีข้อกำหนดเพื่อการควบคุมการดำเนินกิจกรรมประเภทต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่ท่องเที่ยว และชุมชนในลักษณะของการอนุรักษ์ ($\bar{X} = 3.46$ และ S.D. = 0.673) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของภูเขารีรีสอร์ท ด้าน
การให้การศึกษาและสื่อความหมาย

(n= 355)

ด้านการให้การศึกษาและสื่อ ความหมาย	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 มีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว โดยมีโปรแกรมที่ชัดเจนทั้งเรื่อง การบริการ ที่พัก การนำเที่ยวและบริการอื่น ๆ	10 (2.8)	134 (37.7)	187 (52.7)	24 (6.8)	0 (0.0)	3.37	0.652	ปาน กลาง
2 ในพื้นที่ศึกษามีการใช้มัลติเทศก์ท้องถิ่นหรือมัลติเทศก์เฉพาะทาง	13 (3.7)	160 (45.1)	130 (36.6)	52 (14.6)	0 (0.0)	3.38	0.776	ปาน กลาง
3 มีการจัดเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ และวัฒนธรรมท้องถิ่นของแหล่งท่องเที่ยว	9 (2.5)	155 (43.7)	137 (38.6)	46 (13.0)	8 (2.3)	3.31	0.814	ปาน กลาง
4 มีการให้การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การนำเที่ยว และการจัดการบริหารการท่องเที่ยว	10 (2.8)	191 (53.8)	118 (33.2)	36 (10.1)	0 (0.0)	3.49	0.715	มาก
รวม						3.39	0.533	ปาน กลาง

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 7 พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวของภูเขารีรีสอร์ท ด้านการให้การศึกษาและสื่อความหมาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$ และ S.D. = 0.533) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมาก 1 ข้อ คือ มีการให้การศึกษา

ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การนำเที่ยว และการจัดการบริหารการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.49$ และ S.D. = 0.715) และมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ ในพื้นที่ศึกษามีการใช้มัลติเทคโนโลยีหรือมัลติเทคโนโลยีเฉพาะทาง ($\bar{X} = 3.38$ และ S.D. = 0.776) มีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว โดยมีโปรแกรมที่ชัดเจนทั้งเรื่องการบริหาร ที่พัก การนำเที่ยวและบริการอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.37$ และ S.D. = 0.652) มีการจัดเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ และวัฒนธรรมท้องถิ่นของแหล่งท่องเที่ยว ทางสื่อต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.31$ และ S.D. = 0.814) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของ
ภูเพชรรีสอร์ท ด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

(n= 355)

ด้านการจัดกิจกรรมการ ท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 ในพื้นที่ท่องเที่ยวมี กิจกรรมที่ส่งผล กระทบต่อ สิ่งแวดล้อม ที่ไม่ สามารถป้องกัน หรือลดผลกระทบ	3 (0.8)	130 (36.6)	199 (56.1)	23 (6.5)	0 (0.0)	3.32	0.604	ปาน กลาง
2 มีกิจกรรมที่มีการ ให้การศึกษาและ เรียนรู้ร่วมกันขณะ ดำเนินกิจกรรม	9 (2.5)	154 (43.4)	156 (43.9)	36 (10.1)	0 (0.0)	3.38	0.701	ปาน กลาง
3 มีการสนับสนุนให้ มีกิจกรรมท่องเที่ยว เฉพาะกลุ่ม เช่น เยาวชน กลุ่มอาชีพ	3 (0.8)	159 (44.8)	166 (46.8)	27 (7.6)	0 (0.0)	3.39	0.639	ปาน กลาง

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของ
ภูเขารีสอร์ท ด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว (ต่อ)

(n= 355)

ด้านการจัดกิจกรรมการ ท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
4 มีการจัดกิจกรรมที่ ก่อให้เกิดการ ปฏิสัมพันธ์และการ เรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และ ชุมชน	0 (0.0)	211 (59.4)	122 (34.4)	22 (6.2)	0 (0.0)	3.53	0.612	มาก
รวม						3.41	0.419	มาก

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 8 พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวของภูเขารีสอร์ท ด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$ และ S.D = 0.419) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ที่มีความคิดเห็นระดับมาก 1 ข้อ คือ มีการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการ และชุมชน ($\bar{X} = 3.53$ และ S.D = 0.612) มีความคิดเห็นระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ มีการสนับสนุนให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น ชาวชน กลุ่มอาชีพ ($\bar{X} = 3.39$ และ S.D = 0.639) มีกิจกรรมที่มีการให้การศึกษา และเรียนรู้ร่วมกันขณะดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 3.38$ และ S.D = 0.701) ในพื้นที่ท่องเที่ยวมีกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่ไม่สามารถป้องกัน หรือลดผลกระทบ ($\bar{X} = 3.32$ และ S.D = 0.604) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของ
 ภูเขารีสอร์ท ด้านการบริการท่องเที่ยว

(n= 355)

ด้านการบริการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1 ในแหล่งท่องเที่ยวการบริการที่มีความรับผิดชอบ ได้มาตรฐาน และมีมาตรการการรักษาสิ่งแวดล้อม	0 (0.0)	144 (40.6)	182 (51.3)	26 (7.3)	3 (0.8)	3.32	0.644	ปานกลาง
2 ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการบริการ ในกระบวนการบริการท่องเที่ยว	10 (2.8)	154 (43.4)	162 (45.6)	29 (8.2)	0 (0.0)	3.41	0.680	มาก
3 สถานบริการ การบริการ และรูปแบบการบริการ และกิจกรรมทุกประเภทมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในพื้นที่ศึกษา	3 (0.8)	188 (53.0)	114 (32.1)	50 (14.1)	0 (0.0)	3.41	0.736	มาก
4 แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มคุณภาพของบุคลากรในหน่วยบริการของพื้นที่ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม	11 (3.1)	145 (40.8)	172 (48.5)	23 (6.5)	4 (1.1)	3.38	0.705	ปานกลาง

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของ
ภูเพชรรีสอร์ท ด้านการบริการท่องเที่ยว (ต่อ)

(n= 355)

ด้านการบริการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
5 แหล่งท่องเที่ยว ได้รับ เครื่องหมายรับรอง หน่วยบริการที่ได้ มาตรฐาน หรือได้รับ รางวัลการบริการที่ ส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	8 (2.3)	179 (50.4)	149 (42.0)	19 (5.4)	0 (0.0)	3.50	0.635	มาก
รวม						3.40	0.425	ปาน กลาง

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 9 พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวของภูเพชรรีสอร์ท ด้านการบริการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$ และ $S.D = 0.425$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ที่มีความคิดเห็นระดับมาก 3 ข้อ คือ แหล่งท่องเที่ยว ได้รับเครื่องหมายรับรองหน่วยบริการที่ได้มาตรฐาน หรือได้รับรางวัลการบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ($\bar{X} = 3.50$ และ $S.D = 0.635$) ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการบริการ ในกระบวนการบริการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.41$ และ $S.D = 0.680$) สถานบริการ การบริการ และรูปแบบการบริการ และกิจกรรมทุกประเภท มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในพื้นที่ศึกษา ($\bar{X} = 3.41$ และ $S.D = 0.736$) มีความคิดเห็นระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มคุณภาพของบุคลากรในหน่วยบริการของพื้นที่ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.38$ และ $S.D = 0.705$) ในแหล่งท่องเที่ยวการบริการที่มีความรับผิดชอบ ได้มาตรฐาน และมีมาตรการการรักษาสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.32$ และ $S.D = 0.644$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของ
 ภูเขารีสอร์ท ด้านการจัดการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(n= 355)

ด้านการจัดการ ป้องกัน และลด ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 มีการกำหนดมาตรฐานการ ดำเนินการเก็บ กำจัดขยะมูล ฝอย และควบคุมการใช้ บรรจุภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดขยะ มูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยว	12 (3.4)	140 (39.4)	196 (55.2)	7 (2.0)	0 (0.0)	3.44	0.596	มาก
2 มีการกำหนดมาตรการ และ ดำเนินการป้องกัน บำบัด และกำจัดสิ่งปฏิกูลและน้ำ เสีย ในพื้นที่	16 (4.5)	187 (52.7)	117 (33.0)	35 (9.9)	0 (0.0)	3.52	0.734	มาก
3 สถานบริการมีความเข้มงวด กวดขันต่อกิจกรรมที่อาจ ทำลายสิ่งแวดล้อม	17 (4.8)	137 (38.6)	171 (48.2)	26 (7.3)	4 (1.1)	3.39	0.741	ปาน กลาง
รวม						3.45	0.508	มาก

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 10 พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวของภูเขารีสอร์ท ด้าน
 การจัดการ ป้องกัน และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$ และ S.D = 0.508)
 และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ที่มีความคิดเห็นระดับมาก 2 ข้อ คือ มีการกำหนด
 มาตรการ และดำเนินการป้องกัน บำบัด และกำจัดสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย ในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.52$ และ S.D =
 0.734) มีการกำหนดมาตรฐานการดำเนินการเก็บ กำจัดขยะมูลฝอย และควบคุมการใช้บรรจุภัณฑ์
 ที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.44$ และ S.D = 0.596) และมีความคิดเห็นระดับ
 ปานกลาง คือ สถานบริการมีความเข้มงวดกวดขันต่อกิจกรรมที่อาจทำลายสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.39$
 และ S.D = 0.741) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของ
ภูเพชรรีสอร์ท ด้านการส่งเสริมการตลาด

(n= 355)

ด้านการส่งเสริม การตลาด	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ เข้ามาเที่ยวเป็น กลุ่มเป้าหมายที่มี คุณภาพ เหมาะสม ปฏิบัติตัวและทำ กิจกรรม	17 (4.8)	160 (45.1)	148 (41.7)	30 (8.5)	0 (0.0)	3.46	0.717	มาก
รวม						3.46	0.717	มาก

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 11 พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวของภูเพชรรีสอร์ท ด้าน
การส่งเสริมการตลาด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$ และ S.D = 0.883)

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของ
ภูเพชรรีสอร์ท ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

(n= 355)

ด้านการสร้างการมี ส่วนร่วมของชุมชน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 มีการรวมกลุ่ม ของประชาชน ชุมชน เพื่อการ จัดการพื้นที่ ท่องเที่ยว	16 (4.5)	157 (44.2)	157 (44.2)	25 (7.0)	0 (0.0)	3.46	0.693	มาก

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของ
ภูเขารีสอร์ท ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน (ต่อ)

(n= 355)

ด้านการสร้างการมี ส่วนร่วมของชุมชน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
2 มีการจัดอบรมให้ ความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทของ ชุมชนในการมี ส่วนร่วมใน กระบวนการ ท่องเที่ยว	20 (5.6)	202 (56.9)	119 (33.5)	14 (3.9)	0 (0.0)	3.64	0.650	มาก
รวม						3.55	0.559	มาก

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 12 พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวของภูเขารีสอร์ท ด้าน
การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$ และ S.D = 0.559) และเมื่อ
วิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ที่มีความคิดเห็นระดับมากที่สุดคือ มีการจัดอบรมให้ความรู้
ความเข้าใจในบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.64$ และ S.D = 0.650)
มีการรวมกลุ่มของประชาชน ชุมชน เพื่อการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.46$ และ S.D = 0.693)
ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ภูเขารีสอร์ท อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ถึงลักษณะการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของ โรงแรม รีสอร์ทบริเวณ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ศึกษาผลกระทบต่อชุมชน ทางด้าน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ถึงสาเหตุ และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว แบบผจญภัย เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ผลของการศึกษาสามารถสรุป ได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลกระทบต่อชุมชนจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจเกิดการพัฒนาด้านบวก โดยส่งผลให้เศรษฐกิจภายใน ชุมชนดีขึ้นเกิดการหมุนเวียนของเงินภายในชุมชนเนื่องจากคนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจ้าง งานของผู้ประกอบการ การสร้างงานที่เกิดขึ้นเป็นส่วนกระตุ้นที่สำคัญ ที่ช่วยลดการอพยพของผู้คน ออกจากพื้นที่บริเวณรอบ ๆ รีสอร์ท คนในชุมชนจึงมีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาการท่องเที่ยว และ ได้รับรายได้มากขึ้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวช่วยให้เกิดการฝึกอบรมทางวิชาชีพ เพื่อเพิ่มทักษะการ จัดการ และ การบริหารธุรกิจให้กับคนในชุมชน

2. ผลกระทบทางด้านสังคมและวัฒนธรรมเกิดการพัฒนาด้านบวก โดยส่งเสริม ให้เกิดการพัฒนาด้านบวก ด้วยการเพิ่มการจ้างงาน การกระจายรายได้ การบรรเทาความยากจน และเกิดการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคภายในชุมชน การท่องเที่ยวทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และเพิ่มความมีชีวิตชีวาของชุมชนได้ เช่น กิจกรรมพิเศษ และ เทศกาล ซึ่งโดยปกติผู้ที่มีส่วนร่วม หลัก และ ผู้ชม คือคนในชุมชน และหลายๆ เทศกาล ได้ถูกฟื้นฟูและพัฒนาขึ้นใหม่ เพื่อให้ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว

3. ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมเกิดการพัฒนาด้านบวกโดยผู้ประกอบการและ ชาวบ้านในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ในปัจจุบัน มีการปรับทัศนียภาพใหม่ จากเดิมเป็นพื้นที่รกร้างว่างเปล่าเปลี่ยนมาเป็นพื้นที่สีเขียวอุดมสมบูรณ์ ในทางกลับกันการ ท่องเที่ยวแบบผจญภัยก็ส่งผลในด้านลบให้กับชุมชนเช่นกัน หากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหรือคนใน

ชุมชนเองไม่รู้จักอนุรักษ์และรู้คุณค่าของทรัพยากรในชุมชน มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน

ส่วนที่ 2 ปัญหาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ผลจากการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 13 สรุปปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของนักท่องเที่ยว

รายละเอียดของปัญหา	วิธีการแก้ไขปัญหา
1. นักท่องเที่ยวยังไม่มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจในการทำกิจกรรมท่องเที่ยวแบบผจญภัย	1. นักท่องเที่ยวจะต้องทราบก่อนที่จะเที่ยวถึงกิจกรรมที่กำลังจะไปทำเพื่อจะได้ศึกษาข้อมูลของแต่ละกิจกรรมที่จะต้องทำเพื่อการเตรียมตัวให้พร้อมทั้งสภาพของร่างกายและจิตใจ
2. นักท่องเที่ยวไม่มีความเข้าใจกิจกรรมที่ผจญภัยเท่าที่ควรและนักท่องเที่ยวกลัว ไม่กล้าที่จะทำกิจกรรมผจญภัย	2. สถานประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยแจ้งให้กับนักท่องเที่ยวทราบล่วงหน้าถึงรายละเอียดของกิจกรรมที่จะต้องทำและแนะนำวิธีการเตรียมตัวอย่างไรให้พร้อมทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ
3. นักท่องเที่ยวไม่มีการเตรียมตัวที่ดีและไม่มีความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยของอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรม	3. นักท่องเที่ยวต้องทราบถึงลักษณะการท่องเที่ยวแบบผจญภัยเพื่อจะการเตรียมตัวให้พร้อมก่อนที่จะเดินทางไปท่องเที่ยว

ตารางที่ 14 สรุปปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของผู้ประกอบการ

รายละเอียดของปัญหา	วิธีการแก้ไขปัญหา
1. ผู้ประกอบการขาดบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะแนะนำวิธีการทำกิจกรรมอย่างถูกต้อง	1. ผู้ประกอบการจะต้องฝึกอบรมผู้ควบคุมดูแลของแต่ละกิจกรรมให้ทราบถึงรายละเอียดของกิจกรรมที่จะต้องทำ การดูแลความปลอดภัย และการบริการของนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งจัดสรรบุคคลากรที่มีความรู้และความชำนาญจริง ๆ มาดูแลนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม
2. สถานที่ท่องเที่ยวมีขนาดกว้างขวางทำให้ยากต่อการควบคุมดูแลนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง	2. ผู้ประกอบการควรปรับสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความชัดเจนและมีความปลอดภัย เพื่ออำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง
3. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยขาดการเตรียมความพร้อมของพื้นที่และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมรวมทั้งความชำนาญของผู้นำทาง	3. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวผจญภัยจะต้องกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมทำกิจกรรมกันมากที่สุด โดยการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ตลอดจนถึงความปลอดภัยในการทำกิจกรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และสนุกกับการทำกิจกรรมอย่างปลอดภัย

ส่วนที่ 3 การประชาสัมพันธ์ และการรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ท ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีประสิทธิภาพและสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยว มีการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ป้ายประกาศ และสื่ออื่น ๆ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และได้รับการตอบรับที่ดีเทียบจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละสัปดาห์ และการประชาสัมพันธ์มีการแข่งขันกันสูง โดยเฉพาะผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะแข่งขันกันด้านกิจกรรมท่องเที่ยวผจญภัย มีการรวบรวมกิจกรรมและนันทนาการต่างๆ

ไม่ว่าจะเป็นเครื่องเล่นชั้นนำจากต่างประเทศ อาทิ GX-Swing, X-max บอลลูนซ์กี มาเป็นจุดขายของการท่องเที่ยวเป็นแบบการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.08 มีช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.99 มีการศึกษาอยู่ที่ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 41.13 เป็นพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 53.24 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 59.15 มีรายได้เฉลี่ย 30,001 - 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.06 มีสถานที่พักอาศัยที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 81.69 ได้รับข้อมูลของภูเขารีสอร์ทจากเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 61.97

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในภูเขารีสอร์ท ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ส่วนใหญ่ มีความถี่ในการท่องเที่ยว 3-4 ครั้ง ต่อปี มี คิดเป็นร้อยละ 41.13 ใช้วิธีเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 66.48 ใช้วิธีเดินทางไปกับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 50.70 มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว เพื่อการพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 55.21 มีลักษณะการท่องเที่ยวส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 96.06 มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวประมาณ 3,501 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.42

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวของภูเขารีสอร์ท ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$ และ $S.D. = 0.375$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นมากสุดในเรื่องการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{X} = 3.55$ และ $S.D. = 0.559$) รองลงมาคือเรื่อง การจัดพื้นที่การท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.48$ และ $S.D. = 0.573$) การส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 3.46$ และ $S.D. = 0.717$) และมีความคิดเห็นน้อยสุดในเรื่อง การให้การศึกษาและสื่อความหมาย ($\bar{X} = 3.39$ และ $S.D. = 0.533$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า

ด้านการจัดพื้นที่การท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$ และ $S.D. = 0.573$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นมากสุดในเรื่อง ในพื้นที่มีการกำหนดเขตควบคุมของจุดจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน ไม่ให้เข้าไปในบริเวณที่ไม่เหมาะสม หรือไม่ ($\bar{X} = 3.49$ และ $S.D. = 0.703$) รองลงมาคือเรื่อง มีข้อกำหนดเพื่อการควบคุมการดำเนินกิจกรรมประเภทต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่ท่องเที่ยว และชุมชนในลักษณะของการอนุรักษ์ ($\bar{X} = 3.46$ และ $S.D. = 0.673$) ตามลำดับ

ด้านการให้การศึกษาและสื่อความหมาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$ และ $S.D. = 0.533$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นมากสุดในเรื่อง มีการให้การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การนำเที่ยว และการจัดการบริหารการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.49$ และ $S.D. = 0.715$) รองลงมาคือเรื่อง มีความ

คิดเห็นในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ ในพื้นที่ศึกษามีการใช้มัลติเทคท์ท้องถิ่นหรือมัลติเทคท์เฉพาะทาง ($\bar{X} = 3.38$ และ $S.D. = 0.776$) และมีความคิดเห็นน้อยสุดในเรื่อง มีการจัดเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศและวัฒนธรรมท้องถิ่นของแหล่งท่องเที่ยวทางลือต่างๆ ($\bar{X} = 3.31$ และ $S.D. = 0.814$) ตามลำดับ

ด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$ และ $S.D = 0.419$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นมากสุดในเรื่อง มีการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการ และชุมชน ($\bar{X} = 3.53$ และ $S.D = 0.612$) รองลงมาคือเรื่อง มีการสนับสนุนให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น เยาวชน กลุ่มอาชีพ ($\bar{X} = 3.39$ และ $S.D = 0.639$) และมีความคิดเห็นน้อยสุดในเรื่อง ในพื้นที่ท่องเที่ยวมีกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่ไม่สามารถป้องกัน หรือลดผลกระทบ ($\bar{X} = 3.32$ และ $S.D = 0.604$) ตามลำดับ

ด้านการบริการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$ และ $S.D = 0.425$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นมากสุดในเรื่อง แหล่งท่องเที่ยว ได้รับเครื่องหมายรับรองหน่วยบริการที่ได้มาตรฐาน หรือได้รับรางวัลการบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ($\bar{X} = 3.50$ และ $S.D = 0.635$) รองลงมาคือเรื่อง ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการบริการ ในกระบวนการบริการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.41$ และ $S.D = 0.680$) และมีความคิดเห็นน้อยสุดเรื่อง ในแหล่งท่องเที่ยวการบริการที่มีความรับผิดชอบ ได้มาตรฐาน และมีมาตรการการรักษาสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.32$ และ $S.D = 0.644$) ตามลำดับ

ด้านการจัดการ ป้องกัน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$ และ $S.D = 0.508$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นมากสุดในเรื่อง มีการกำหนดมาตรการ และดำเนินการป้องกัน บำบัด และกำจัดสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย ในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.52$ และ $S.D = 0.734$) รองลงมาคือเรื่อง มีการกำหนดมาตรฐานการดำเนินการเก็บ กำจัดขยะมูลฝอย และควบคุมการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.44$ และ $S.D = 0.596$) และมีความคิดเห็นน้อยสุดเรื่อง สถานบริการมีความเข้มงวดกวดขันต่อกิจกรรมที่อาจทำลายสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.39$ และ $S.D = 0.741$) ตามลำดับ

ด้านการส่งเสริมการตลาด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$ และ $S.D = 0.883$)

ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$ และ $S.D = 0.559$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นมากสุดในเรื่อง มีการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.64$

และ S.D = 0.650) รองลงมาคือเรื่อง มีการรวมกลุ่มของประชาชน ชุมชน เพื่อการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.46$ และ S.D = 0.693) ตามลำดับ

2. การอภิปรายผล

รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ภูเขารีสอร์ท อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา จากผลการศึกษาข้างต้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัย พบว่า ภูเขารีสอร์ท มีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทั้งแบบทัวร์สำเร็จรูป (Package Tour) และแบบความสนใจพิเศษ (Special Interest Tour) ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกทำกิจกรรมได้ตามความต้องการ ซึ่งมีราคาเริ่มต้นของแต่ละกิจกรรมที่ต้องการผจญภัย ตั้งแต่ 150 บาท จนถึงเหมาเป็นทัวร์สำเร็จรูปในราคา 3,000 บาท โดยลักษณะการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของภูเขารีสอร์ท ประกอบไปด้วย การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางภูเขา เช่นการ ไรด์ตัว การปีนหน้าผา การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางบก เช่น การขี่จักรยานเสือภูเขา การยิงธนูและการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางน้ำ เช่นการพายเรือคายัค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณิยา ศังขจันทร์านนท์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติแบบผจญภัยในอีสานได้พบว่าในอีสานได้มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติแบบผจญภัยทั้งหมด 7 แห่ง และมีกิจกรรมการผจญภัยทั้งหมด 5 กิจกรรมด้วยกัน และในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมการผจญภัยดังต่อไปนี้ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จ.นครราชสีมา มีกิจกรรมการผจญภัย 5 กิจกรรม คือ การเดินป่า การล่องแก่ง การพายเรือแคนู/ เรือคายัค , การขี่จักรยานเสือภูเขา และการปีนหน้าผา/ไรด์ตัว สามารถอธิบายได้ว่าภูเขารีสอร์ทได้มีการจัดกิจกรรมผจญภัยที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว และได้มีกิจกรรมการผจญภัยให้นักท่องเที่ยวเลือกครบทั้งกิจกรรมผจญภัยทางบก กิจกรรมผจญภัยทางน้ำ และกิจกรรมผจญภัยทางภูเขา

ผลกระทบต่อชุมชนจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย พบว่า การท่องเที่ยวผจญภัยส่งผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านบวกและด้านลบ สามารถอธิบายได้ว่าผลกระทบต่อชุมชนจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ได้สร้างผลกระทบด้านบวกหรือผลดีต่อ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม มากกว่าผลกระทบด้านลบหรือผลเสีย โดยผลกระทบด้านบวกหรือผลดีต่อเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ เศรษฐกิจภายในชุมชนดีขึ้นเกิดการหมุนเวียนของเงินภายในชุมชนเนื่องจากคนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจ้างงานของผู้ประกอบการ การสร้างงานที่เกิดขึ้นเป็นส่วนกระตุ้นที่สำคัญ ที่ช่วยลดการอพยพของผู้คนออกจากพื้นที่บริเวณรอบ ๆ รีสอร์ท คนในชุมชนจึงมีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาการท่องเที่ยว และได้รับรายได้มากขึ้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวช่วยให้เกิดการฝึกอบรมทางวิชาชีพ เพื่อเพิ่มทักษะการจัดการและการบริหารธุรกิจให้กับคนในชุมชน ผลกระทบด้านบวกหรือผลดีต่อสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่

ช่วยส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานเพิ่ม การกระจายรายได้ การบรรเทาความยากจนและเกิดการพัฒนาระบบ สาธารณูปโภคภายในชุมชน การท่องเที่ยวทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและเพิ่มควมมีชีวิตชีวาของ ชุมชน ผลกระทบด้านบวกหรือผลดีต่อสิ่งแวดล้อมได้แก่ผู้ประกอบการและชาวบ้านในพื้นที่ มีส่วน ร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ในปัจจุบัน มีการปรับทัศนียภาพใหม่จากเดิมเป็นพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เปลี่ยนมาเป็นพื้นที่สีเขียวอุดมสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย ทองเชื่อม (2548) ได้ทำการ ศึกษาเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชน เกาะปันหยี จังหวัดพังงา พบว่าการท่องเที่ยวมีผลกระทบ ต่อชุมชนเกาะปันหยีทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม กล่าวคือ ผลกระทบด้านบวก ได้แก่ รายได้ของครอบครัวเพิ่มขึ้น ครอบครัวมีเงินเก็บมากขึ้น สมาชิกในชุมชนได้รับการศึกษามากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างญาติพี่น้องในครอบครัวดีขึ้น ประชาชนในชุมชนสามารถสื่อสารได้หลายภาษา และมีการใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารกัน ในชุมชนเพิ่มมากขึ้น ผลกระทบด้านลบหรือผลเสียต่อการ ท่องเที่ยวแบบผจญภัย เกิดจากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหรือคนในชุมชนเองไม่รู้จักอนุรักษ์และรู้คุณค่า ของทรัพยากรในชุมชน มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ หนูเนื้อ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการท่องเที่ยว ต่อชุมชนบ้านอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ พบว่า การเข้ามาของการท่องเที่ยวทำให้ ชุมชนอ่าวนางกลายเป็นสินค้า แต่ในรูปลักษณะที่สวยงามของ ตัวสินค้า มีความบอบช้ำที่แอบแฝงซ่อนอยู่ ผลลัพธ์ที่สำคัญของการท่องเที่ยวจึงทำให้ชุมชนมีความ ทนสมัยจากการสร้างความเจริญทางวัตถุ แต่คนในชุมชนกลับมีความทุกข์ทางใจเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจเรียก ได้ว่าเป็นภาพลวงตาของการพัฒนา แนวทาง การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงควรคำนึงถึงพื้นฐานทาง วัฒนธรรม และทำให้ชุมชนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ปัญหาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวมี 3 ประเด็นหลัก ๆ คือ 1) นักท่องเที่ยวยังไม่มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ในการทำกิจกรรมท่องเที่ยวแบบผจญภัย 2) นักท่องเที่ยวไม่มีความเข้าใจกิจกรรมที่ผจญภัยเท่าที่ควร และนักท่องเที่ยวกลัว ไม่กล้าที่จะทำกิจกรรมผจญภัย 3) นักท่องเที่ยวไม่มีการเตรียมตัวที่ดีและไม่มี ความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยของอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรม สามารถอธิบายได้ว่า นักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาเที่ยวแบบผจญภัยจำเป็นที่จะต้องศึกษาข้อมูลของแต่ละกิจกรรมที่จะต้องทำเพื่อการเตรียมตัว ให้พร้อมทั้งสภาพของร่างกายและจิตใจ และควรเตรียมตัวให้พร้อมก่อนที่จะเดินทางไปท่องเที่ยว ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุรชัย คันธวิช (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยของบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การใช้บริการการท่องเที่ยว เชิงผจญภัย พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา แต่จะมีเพียงปัญหาเรื่องกลิ่นของชุดและหมวก ซึ่งผู้ให้บริการ แจ้งว่าควรทำความสะอาดอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และควรมีการมอบใบประกาศนียบัตรให้กับผู้ที่มา ใช้บริการด้วย และขัดแย้งกับงานวิจัยของ สิชล อินทรสัจพพงษ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพล

ต่อการท่องเที่ยวแบบกิจกรรมผจญภัยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาจากการท่องเที่ยว และจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่อีกครั้ง

การจัดการการท่องเที่ยวของภูเขชรีรีสอร์ท ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก สามารถอธิบายได้ว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในเรื่องการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการทำงานของภูเขชรีรีสอร์ทที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบริเวณรอบ ๆ รีสอร์ท เช่น มีการปรับทัศนียภาพของถนนบริเวณรอบ ๆ พื้นที่ท่องเที่ยวและบริเวณรอบ ๆ ชุมชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ และมีส่วนร่วมในการจัดสร้างซุ้มสำหรับรถจักรยานเพื่อความสะดวกสบายของภายในชุมชน และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นรองลงมาคือเรื่องการจัดพื้นที่การท่องเที่ยวของภูเขชรีรีสอร์ท โดยพบว่า ภูเขชรีรีสอร์ทมีการกำหนดพื้นที่เขตควบคุมของจุดจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน ไม่ให้เข้าไปในบริเวณที่ไม่เหมาะสมและมีข้อกำหนดเพื่อการควบคุมการดำเนินกิจกรรมประเภทต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่ท่องเที่ยว และชุมชนในลักษณะของการอนุรักษ์

3. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืนสามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 ผู้ประกอบการควรตระหนักถึงผลกระทบในด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน จะต้องไม่มีการทำลายสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนและนักท่องเที่ยวเองที่มาเที่ยวจะต้องช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.2 ผู้ประกอบการจะต้องมีการปรับโครงสร้างของการบริหารบนพื้นฐานการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนรวมทั้งปลูกจิตสำนึกในการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ไม่มีการรุกล้ำหรือทำลายธรรมชาติจนสูญเสียระบบนิเวศวิทยา

3.3 ผู้ประกอบการควรจัดการให้นักท่องเที่ยวรู้จักการท่องเที่ยวผจญภัยแนวอนุรักษ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแจกเอกสารแผ่นพับ และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงการดูแลและรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยวและผู้ประกอบการเองจะต้องรักษาสิ่งแวดล้อมให้คงเดิมมากที่สุด

3.4 ควรพัฒนาให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว มากยิ่งขึ้น เช่น สร้างกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับชุมชน

3.5 ให้ความรู้กับบุคคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อการบริการที่ดีและเข้าใจสภาพของนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและกลับมาเที่ยวอีกในครั้งต่อไป เป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างยั่งยืนหากมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวตลอดไป

3.6 ควรมีการจัดฝึกอบรมพนักงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความชำนาญในการสอนนักท่องเที่ยวให้สามารถทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

3.7 ควรให้ผู้ประกอบการให้บริการที่ดีและสร้างความประทับใจกับนักท่องเที่ยว เช่น มีการให้คำแนะนำและบอกวิธีการเล่นที่ชัดเจนเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง มีการกำหนดราคาของแต่ละกิจกรรมไม่แพงเกินไป

3.8 ผู้ประกอบการต้องใส่ใจในเรื่องความปลอดภัยในการท่องเที่ยวแบบผจญภัยเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากอุปกรณ์ Adventure ที่นำไปใช้หากมีการเก็บรักษาที่ไม่ดีหรือไม่มีการตรวจเช็คก่อนนำไปใช้อาจจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวได้รับอันตรายขณะทำกิจกรรมได้ และผู้ประกอบการเองควรจะสร้างสนามที่ใช้ทำกิจกรรมให้ได้มาตรฐานมีการฝึกอบรมพนักงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนให้รับทราบถึงการทำการกิจกรรมอย่างถูกวิธีและปลอดภัย เพราะหากนักท่องเที่ยวคนใดคนหนึ่งเกิดอุบัติเหตุจากการเล่นที่สาเหตุอาจมาจากสภาพของสนามที่ทำกิจกรรมที่ไม่ถูกต้องหรืออุปกรณ์ที่ใช้ทำการกิจกรรมไม่มีความปลอดภัยก็จะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างมาก

3.9 ในปัจจุบันพบว่า การท่องเที่ยวแบบผจญภัยในจังหวัดนครราชสีมา มีการแข่งขันกันสูง เช่น มีการรวบรวมกิจกรรมและนันทนาการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องเล่นชั้นนำจากต่างประเทศ อาทิ GX-Swing, X-max บอลลูนยักษ์ มาเป็นจุดขายของการท่องเที่ยวเป็นแบบการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ทำให้ผู้ประกอบการจะต้องปรับตัวให้ทันกับกลยุทธ์การตลาดของปัจจุบัน

3.10 ควรใช้วิธีการสื่อสารรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เช่น การใช้การตลาดในรูปแบบของ Social Network หรือ การติดต่อลูกค้ากลุ่มเป้าหมายโดยตรง เป็นต้น

3.11 ในแต่ละพื้นที่มีลักษณะทางกายภาพ และการวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนที่แตกต่างกัน ดังนั้น การเลือกจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย จึงควรพิจารณาให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ โดยเลือกกิจกรรมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชน และทรัพยากรธรรมชาติ

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรมีการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนารูปแบบและวิธีการให้บริการธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวแบบกิจกรรมผจญภัยของนักท่องเที่ยว เพื่อทำการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเลือกมาท่องเที่ยวกิจกรรมผจญภัย ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกการท่องเที่ยวแบบกิจกรรมผจญภัยของนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนากลยุทธ์การประกอบการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.3 ควรศึกษาเรื่องความปลอดภัยของการท่องเที่ยวแบบกิจกรรมผจญภัย ของแต่ละกิจกรรม เพื่อศึกษาทำการศึกษากิจกรรมผจญภัยในแต่ละกิจกรรม เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบผจญภัย เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการหรือนักท่องเที่ยว ได้ทราบข้อมูลในเรื่องความปลอดภัยของแต่ละกิจกรรมก่อนที่จะตัดสินใจจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวผจญภัย

4.4 ควรศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวผจญภัยต่อชุมชน เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของแต่ละชุมชนและผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อชุมชน เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนปรับปรุงผลกระทบของการท่องเที่ยวผจญภัยต่อชุมชน

4.5 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องลักษณะการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของแต่ละผู้ประกอบการ ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเปรียบเทียบกัน จะช่วยทำให้ผู้ประกอบการทั้งรายใหม่และผู้ประกอบการในปัจจุบัน ได้ทราบถึงทิศทางการจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยให้มีความเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว และเพื่อให้นักท่องเที่ยวเองจะได้ทราบถึงลักษณะการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยในภาพรวม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. กองส่งเสริมและเผยแพร่. (2547). **ความรู้สิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- กฤษณียา ศังขจันทรานนท์ และคนอื่นๆ. (2550). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ชื่อโครงการ **แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติแบบผจญภัยในอีสาน**. บุรีรัมย์: วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2529). “สรุปผลการศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” *การท่องเที่ยว* 5, 7 (กรกฎาคม): 22.
- _____. (2545). “ปีการท่องเที่ยวนิเวศนานาชาติ.” *การท่องเที่ยว* 21 (มกราคม – มีนาคม): 13-17.
- _____. (2545). **อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- กิตติศักดิ์ ศรีวรพจน์. (2552). “แนวทางพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยหาดเจษฎา อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี.” การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ โรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ดุษฎี ชุมสาย. (2527). **หลักวิชาการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2549). **การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นริศรา นงนุช. (2544). “รูปแบบการสื่อสารในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนมอญเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์พัฒนาการบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บริษัท คอร์ท แพลนนิ่ง แอนด์ ดีเวลลอปเมนต์ จำกัด (มหาชน). (2546). **รายงานฉบับสมบูรณ์แผนปฏิบัติการกิจกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: มปท.
- บุญจง ขาวสิทธิวงษ์. (2541). **คำศัพท์ ชื่อและคำย่อด้านสิ่งแวดล้อม (อังกฤษ-ไทย)**. กรุงเทพมหานคร: ที พี เอ็นเพรส.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). **การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- _____. (2548). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2548). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวธุรกิจที่ไม่มีวันตายของประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: ซี.พี.บุ๊ก สแตนดาร์ด.

- ปรีชา แสงศิริ. (2542). “ผู้นำท้องถิ่นกับบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปรีชา แสงโรจน์. (2544). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ไฟว์แอนด์ไฟว์พรินติง จำกัด.
- ปานใจ สุมะตินันท์. (2532). “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมกับระยะทางของนักท่องเที่ยวในประเทศ : ศึกษากรณีเขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ศักดิ์ หนูเนื้อ. (2551). “ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนบ้านอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่.” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต พัฒนาชนบทศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พจนา สวนศรี. (2541). **คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2539). **การพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร: นิธิพุทธธรรม.
- ภัทษา ณิชังโส. (2549). “รูปแบบการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กรณีศึกษา ชมรมอาสาสมัครพิทักษ์กระทิงและมรดกเทศก์ตำบลวังหมี.” วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). **กิจกรรมผจญภัย B.B.GUN**. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). **กิจกรรมผจญภัย PAINT BALL**. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). **กิจกรรมผจญภัย Q – BIKE**. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). **กิจกรรมผจญภัย Trio Bike**. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). **กิจกรรมผจญภัย WATER BALL**. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). **กิจกรรมผจญภัย WATER BIRD**. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). กิจกรรมผจญภัย **WATER CHALLENGE**. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). กิจกรรมผจญภัย การขี่จักรยาน (ATV). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). กิจกรรมผจญภัย การยิงธนู (Archery). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). กิจกรรมผจญภัย การโรยตัว (CLIFF HANGER). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). กิจกรรมผจญภัยเรือ CAYAK. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). บรรยากาศภายในภูเพชร รีสอร์ท. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). บ้านการ์นีซอง (Ganisong House). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). บ้านการ์ลิกไวน์ (Garlic Wine House). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). บ้านกิ่งไผ่ 1,2 (King Phai small house). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). บ้านใบไม้ (Bai Mai small house). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). บ้านแวนด้าไอวี (Vanda Ivy House). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). บ้านไวโอลาเซีย (Violasia House). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). บ้านอุบลมณี (Ubonl Manee House). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). แผนที่การเดินทางมายังภูเพชรรีสอร์ท. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>
- ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). เรือนกาสะลอง (Kasalong House). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuphetresort.com/>

ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). เรือนมาลี (Malee House). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก

<http://www.phuphetresort.com/>

ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). สถาปัตยกรรมภายในภูเพชร รีสอร์ท. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้

จาก <http://www.phuphetresort.com/>

ภูเพชร รีสอร์ท. (2553). ห้องไอริส 1,2 (Iris Large House). เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม. เข้าถึงได้

จาก <http://www.phuphetresort.com/>

มนัส สุวรรณ และคนอื่นๆ. (2541). โครงการศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสภาตำบล (สต.).

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2545). ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาและจัดทำคู่มือการพัฒนา

แหล่งท่องเที่ยวประเภทผจญภัย (ล่องแก่ง พายเรือแคนู / คายัค และปีนหน้าผา)

โครงการศึกษาและจัดทำคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทผจญภัย.

กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). “ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทย.” เอกสารการสอนชุด

วิชาทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

วรรณภา วงษ์วานิช. (2539). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วาทีณี หมอไทย. (2552). “การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

วัฒนธรรมลุ่มน้ำมูลตอนบน จังหวัดนครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิชัย เทียนน้อย. (2528). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ศรัณย์ เลิศรักษ์มงคล. (2540). “การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน.” การท่องเที่ยว.

16, 1 (มกราคม): 12-15.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2542). รายงานขั้นสุดท้ายการ

ดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อการรักษาระบบนิเวศ (Ecotourism)

เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

_____. (2542). รายงานขั้นสุดท้าย การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิง

นิเวศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

แห่งประเทศไทย.

- สมชาย สนั่นเมือง. (2541). “ชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว.”
การท่องเที่ยว 17, 2 (มีนาคม): 25-33.
- ลีชด อินทรสัตยพงษ์. (2552). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลผลต่อการท่องเที่ยวแบบกิจกรรมผจญภัยของ
 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิรินทิพย์ พันธุ์มัทวาท. (2544). “รายงานการวิจัยการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 วัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม.” วิทยานิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- สุนทร กุลวัฒน์วรพงษ์. (2544). **เศรษฐกิจพอเพียงทฤษฎีใหม่**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- สุพัตรา กลับดี. (2545). “การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษาเฉพาะกรณีการล่องเรือที่
 ตลาด ริมน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
 มหาบัณฑิต. (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาณี โถทองคำ. (2543). “นโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.” สารนิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
 (วิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบนำสัมภาษณ์

แบบนำสัมภาษณ์
กลุ่มนักท่องเที่ยว/นักวิชาการและตัวแทนชาวบ้าน/ตัวแทนบริษัทของอุปกรณ์สำหรับ
การท่องเที่ยวผจญภัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ-สกุล.....
2. เพศ..... อายุ.....
3. ระดับการศึกษา.....
4. อาชีพ.....

ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

1. ท่านชอบรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยแบบทัวร์สำเร็จรูป (Package Tour) หรือไม่อย่างไร
.....
2. ท่านชอบรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยแบบความสนใจพิเศษ (Special Interest Tour) หรือไม่
อย่างไร
.....
3. ท่านชอบลักษณะการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยทางบกหรือทางน้ำ เพราะเหตุใด
.....
4. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของท่าน คืออะไร
.....
5. ท่านมีแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง
.....

ตอนที่ 3 ผลกระทบต่อชุมชน ทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

1. ท่านคิดว่าคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวแบบผจญภัยหรือไม่ อย่างไร
.....
2. ท่านคิดว่าคนในชุมชนมีการรับรู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร
.....
3. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบผจญภัยก่อให้เกิดประโยชน์หรือไม่ อย่างไร
.....

4. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ก่อให้เกิดผลกระทบกับชุมชนในด้านเศรษฐกิจหรือไม่ อย่างไร

5. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ก่อให้เกิดผลกระทบกับชุมชนในด้านสังคมหรือไม่ อย่างไร

6. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ก่อให้เกิดผลกระทบกับชุมชนในด้านวัฒนธรรม หรือไม่ อย่างไร

7. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ก่อให้เกิดผลกระทบกับชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม หรือไม่ อย่างไร

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน

1. ท่านมีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจอย่างไร

2. ท่านมีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืนในด้านสังคมอย่างไร

3. ท่านมีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืนในด้านวัฒนธรรม อย่างไร

4. ท่านมีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อม อย่างไร

ตอนที่ 5 การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของโรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง

1. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบผจญภัยของ โรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง เป็นอย่างไร

2. ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของ โรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง หรือไม่อย่างไร

3. การตอบรับจากนักท่องเที่ยวจากการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของ โรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง เป็นอย่างไร

.....

4. ผลสำเร็จจากการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของ โรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง ออกมา เป็นอย่างไร

.....

5. ท่านมีแนวทางในการปรับปรุงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของ โรงแรม-รีสอร์ท บริเวณ อ.ปากช่อง อย่างไร

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

เลขที่.....วันที่.....

แบบสอบถาม

เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบผจญภัยอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : ภูเขชรีรีสอร์ท อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา”

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบไปด้วย 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว
 ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว
 ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวของภูเขชรีรีสอร์ทตามแนวความคิดการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
 ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ตามความเป็นจริง)

1. เพศ	1 ชาย	2 หญิง	
2. อายุ	1. น้อยกว่า 21 ปี	2. 21 – 25 ปี	3. 26 – 30 ปี
	4. 31 – 35 ปี	5. 36 – 40 ปี	6. 41 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษาหรือกำลังศึกษา	1. ประถมหรือต่ำกว่า	2. มัธยมศึกษาหรือปวช.	
	3. อนุปริญญาหรือปวส.	4. ปริญญาตรี	
	5. ปริญญาโท	6. ปริญญาเอก	
	7. อื่นๆ.....		
4. อาชีพ	1. ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2. พนักงานมหาวิทยาลัย	
	3. พนักงานบริษัท	4. ลูกจ้างประจำ	
	5. ลูกจ้างชั่วคราว	6. นักเรียน/นักศึกษา	
	7. ธุรกิจส่วนตัว		

5. สถานภาพ
1. โสด	2. แต่งงาน	3. หย่าร้าง
4. แยกกันอยู่	5. หม้าย	6. อื่นๆ.....
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
1. ไม่เกิน 10,000 บาท	2. 10,001 – 20,000 บาท
3. 20,001 – 30,000 บาท	4. 30,001 – 40,000 บาท
5. 40,001 บาทขึ้นไป	
7. สถานที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว
1. กรุงเทพฯ และปริมณฑล	2. ภาคกลาง	3. ภาคเหนือ
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5. ภาคใต้	
8. ช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่ท่านได้รับข้อมูลของภูเพชรรีสอร์ท
1. สื่อสิ่งพิมพ์	2. แผ่นใบปลิว	3. สื่อวิทยุ – โทรทัศน์
4. เว็บไซต์	5. เพื่อนหรือคนรู้จักแนะนำ	

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ตามความเป็นจริง)

1. ความถี่ในการท่องเที่ยวต่อปี
1. 1-2 ครั้ง	2. 3-4 ครั้ง
3. 5-6 ครั้ง	4. มากกว่า 6 ครั้ง
2. วิธีที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวที่ท่านใช้บ่อยที่สุด
1. รถยนต์ส่วนบุคคล	2. รถโดยสารประจำทาง
3. รถไฟ	4. เครื่องบิน
5. เรือโดยสารประจำทาง	6. อื่น (ระบุ).....

3. ท่านร่วมเดินทางกับใครบ่อยที่สุด

1. เดินทางคนเดียว	2. ครอบครัว
3. เพื่อนที่ทำงาน	4. เพื่อนนักเรียน/นักศึกษา
5. คู่รัก	6. อื่น (ระบุ).....

4. วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว

1. เพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง	2. เพื่อการพักผ่อน
3. เพื่อการศึกษาดูงานหรือสัมมนา	4. อื่น (ระบุ)

5. ลักษณะการท่องเที่ยว

1. การท่องเที่ยวส่วนบุคคล	2. การท่องเที่ยวแบบนำเที่ยวหรือทัวร์

6. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

1. ต่ำกว่า 500 บาท	2. 500 – 1,000 บาท
3. 1,001 – 1500 บาท	4. 1,501 – 2,000 บาท
5. 2,001 – 2,500 บาท	6. 2,501 – 3,000 บาท
7. 3,001 – 3,500 บาท	8. 3,501 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวของภูเขารีสอร์ทตามแนวความคิดการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตรงในช่องที่ตรงกับการดำเนินงานของภูเขารีสอร์ทในปัจจุบัน)

1.การจัดพื้นที่การท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ในพื้นที่ที่มีการกำหนดเขตควบคุมของ จุดจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน ไม่ให้เข้าไปในบริเวณที่ไม่เหมาะสม					
2. มีข้อกำหนดเพื่อการควบคุมการ ดำเนินกิจกรรมประเภทต่าง ๆ เพื่อป้อง ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ท่องเที่ยว และชุมชนในลักษณะของการอนุรักษ์					

2. การให้การศึกษาและสื่อความหมาย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว โดยมี โปรแกรมที่ชัดเจนทั้งเรื่องบริการที่ พัก การนำเที่ยวและบริการอื่น ๆ					
2. ในพื้นที่ศึกษามีการใช้มัลติเทค ท้องถิ่นหรือมัลติเทคเฉพาะทาง					
3. มีการจัดเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ ระบบนิเวศและวัฒนธรรมท้องถิ่นของ แหล่งท่องเที่ยว ทางสื่อต่าง ๆ					
4. มีการให้การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยว ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การนำเที่ยว และ การจัดการบริหารการท่องเที่ยว					

3. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ในพื้นที่ท่องเที่ยวมีกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่ไม่สามารถป้องกัน หรือลดผลกระทบ					
2. มีกิจกรรมที่มีการให้การศึกษา และเรียนรู้ร่วมกันขณะดำเนินกิจกรรม					
3. มีการสนับสนุนให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม					
4. มีการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการ และชุมชน					

4. การบริการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ในแหล่งท่องเที่ยวการบริการที่มีความรับผิดชอบ ได้มาตรฐาน และมีมาตรการการรักษาสิ่งแวดล้อม					
2. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริการในกระบวนการบริการท่องเที่ยว					
3. สถานบริการ การบริการ และรูปแบบการบริการและกิจกรรมทุกประเภทมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในพื้นที่ศึกษา					
4. แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มคุณภาพของบุคลากรในหน่วยบริการของพื้นที่ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม					
5. แหล่งท่องเที่ยว ได้รับเครื่องหมายรับรองหน่วยบริการที่ได้มาตรฐาน หรือได้รับรางวัลการบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์					

5. การจัดการ ป้องกัน และลดผลกระทบ สิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีการกำหนดมาตรฐานการ ดำเนินการเก็บ กำจัดขยะมูลฝอย และ ควบคุมการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ก่อให้เกิด ขยะมูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยว					
2. มีการกำหนดมาตรการ และ ดำเนินการป้องกัน บำบัด และกำจัดสิ่ง ปฏิกูลและน้ำเสีย					
3. สถานบริการมีความเข้มงวดกวดขัน ต่อกิจกรรมที่อาจทำลายสิ่งแวดล้อม					

6. การส่งเสริมการตลาด	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวเป็น กลุ่มเป้าหมายที่มีคุณภาพ เหมาะสม ปฏิบัติตัวและทำกิจกรรมต่าง ๆ เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของพื้นที่					

7. การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีการรวมกลุ่มของประชาชน ชุมชน เพื่อการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว					
2. มีการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วม ในกระบวนการท่องเที่ยว					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. กิจกรรมและบริการใดในพื้นที่ศึกษาที่ท่านเห็นว่าอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของคนในชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือสภาพแวดล้อมในพื้นที่ศึกษาได้ และควรมีวิธีแก้ไขหรือป้องกันอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. กิจกรรม หรือบริการใดบ้างในภูเขชรีสตอร์ทที่ท่านมีความประทับใจมากที่สุด เหตุใดจึงมีความประทับใจในกิจกรรมนั้นและท่านคิดว่าจะควรมีการปรับปรุงตามแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าภูเขชรีสตอร์ทควรมีการปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง ?

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามนี้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายณพพงษ์ ดวงสุขเกษม
ที่อยู่	140/174 แขวงบางไผ่ เขตบางแค กรุงเทพมหานคร 10160
ที่ทำงาน	กรรมการผู้จัดการ บจก.วชิรา รอยัล วิลเลจด์ (ภูเพชร์รีสอร์ท) ถนนราชสุทธาจารย์ ตำบลหนองน้ำแดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 30130 เบอร์โทรศัพท์ 044-935524-6
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สาขาวิทย์-คณิต จากโรงเรียน ทวิธาภิเศก สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ประวัติการทำงาน	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บจก.ปากช่องคลองยางแลนด์ เลขที่ 382 ถนนมิตรภาพ ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 30130 เบอร์โทรศัพท์ 044-313935-6